

Uchwała nr 380/2013
Rady Miasta Siemianowic Śląskich
z dnia 9 maja 2013 r.

w sprawie: **przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich za 2012 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała:

§ 1

Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich za 2012 rok w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowic Śląskich.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA

Adam Cebula

***Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Siemianowicach Śląskich
w 2012 roku***

Siemianowice Śląskie, 2013 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	• strona 5
2. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	• strona 6
2.1. Zatrudnienie	• strona 6
2.2. Prace interwencyjne i roboty publiczne	• strona 8
2.3. Praktyki studenckie	• strona 8
3. ANALIZA FINANSOWA BUDŻETU OŚRODKA	• strona 9
4. RODZAJE ŚWIADCZEŃ, NALEŻĄCYCH DO ZADAŃ GMINY, REALIZOWANE W OPARCIU O USTAWĘ O POMOCY SPOŁECZNEJ	• strona 12
5. POMOC INSTYTUCJONALNA	• strona 20
5.1. Domy pomocy społecznej	• strona 20
6. POMOC PÓLINSTYTUCJONALNA	• strona 22
6.1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej	• strona 22
6.2. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci	• strona 22
7. POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ KLIENTÓW SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	• strona 39
8. PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	• strona 45
8.1. Praca socjalna	• strona 45
8.2. Poradnictwo specjalistyczne	• strona 46
8.2.1. Poradnictwo prawne	• strona 46

8.2.2. Poradnictwo psychologiczne	• strona 47
9. PROJEKTY SPOŁECZNE MOPS	• strona 48
9.1. Współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projekt systemowy pn. „UWIERZ W SIEBIE”	• strona 48
9.2. Projekty realizowane w ramach wsparcia dla rodzin zastępczych	• strona 51
9.2.1. <i>„Siemianowickie Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego 2012”</i>	• strona 51
9.2.2. <i>„Mądre rozwiązania – szkolenia dotyczące rodzicielstwa zastępczego w Siemianowicach Śląskich”</i>	• strona 54
9.2.3. <i>Asystent rodziny oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej</i>	• strona 56
9.3. Projekt pn. „Wiem kim jestem”	• strona 56
9.4. Projekt pn. „Ramie w Ramie – poprawa integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym Siemianowic Śląskich”	• strona 57
9.5. Projekt pn. „Kariera bez barier”	• strona 60
9.6. Program pn. „Aktywny Samorząd”	• strona 60
9.7. Projekty pn. „Aktywny debiut” i „Klub Integracji Społecznej w Siemianowicach Śląskich”	• strona 61
10. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA	• strona 62
10.1. Opieka nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych	• strona 62
10.1.1. <i>Rodziny biologiczne.</i>	• strona 62
10.1.2. <i>Kandydaci na rodziny zastępcze</i>	• strona 63
10.1.3. <i>Opieka nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych</i>	• strona 64

10.1.4. Asystenci rodziny	• strona 70
10.1.5. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	• strona 71
10.2. Umieszczenie dzieci w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	• strona 71
10.3. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych	• strona 74
10.4. Prace społecznie użyteczne	• strona 83
10.5. Wolontariat	• strona 86
10.6. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	• strona 87
10.6.1. Rehabilitacja społeczna	• strona 88
10.6.2. Rehabilitacja zawodowa	• strona 94
10.7. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze realizujące działania w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	• strona 96
10.8. Kontrola wewnętrzna	• strona 97
10.9. Ważne przedsięwzięcia i działania zapewniające prawidłowe funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich	• strona 98
10.10. Potrzeby	• strona 99
II. WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI	• strona 100
SPIS TABEL	• strona 102
SPIS WYKRESÓW	• strona 104

1. WPROWADZENIE

Utworzony w 1990 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich (MOPS) jest jednostką organizacyjną miasta Siemianowice Śląskie. Początkowo realizował zadania własne i zlecone gminy wynikające z Ustawy o pomocy społecznej, jednak zakres wykonywanych zadań poszerzył się znacznie na przestrzeni lat.

W roku 1999 Siemianowice Śląskie uzyskały status miasta na prawach powiatu. Od tamtej pory MOPS poza zadaniami gminnymi, realizuje również zadania własne i zlecone powiatu. Ponadto wykonuje wiele innych zadań określonych w jego statucie i wynikających z przepisów prawa.

Wśród licznych zadań są nie tylko te finansowane ze środków budżetu gminy, ale także z innych źródeł: budżetu państwa, funduszy Unii Europejskiej, zasobów instytucji niepublicznych (np. fundacji). Już od kilku lat MOPS pozyskuje pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Efektem tego jest realizacja projektów społecznych: „Krzeseł nadziei” (w latach 2006-2007) oraz „UWIERZ W SIĘBIE” (kolejne edycje są wciąż realizowane od 2008 roku). Nowy przykład wykorzystania EFS stanowi projekt pn. „Kariera bez barier”. Jest on realizowany w ramach partnerskiej współpracy dwóch instytucji: liderem jest Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śl., a współrealizatorem MOPS.

Prowadzone są również projekty współfinansowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W roku 2012 były to projekty: „Ramię w Ramię – poprawa integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym Siemianowice Śląskich”, „Madre rozwiązania – szkolenia dotyczące rodzicielstwa zastępczego w Siemianowicach Śląskich” i projekty dotyczące asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto pracownicy MOPS przygotowują i wdrażają inicjatywy oraz projekty socjalne, które są finansowane dzięki grantom uzyskanym z innych źródeł lub pomocy sponsorów.

W niniejszym sprawozdaniu zostały przedstawione najważniejsze działania Ośrodka w zakresie pomocy społecznej w 2012 roku. Polegały one na udzielaniu pomocy pieniężnej i niepieniężnej, organizowaniu opieki w rodzinach zastępczych, kierowaniu do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, przyznawaniu osobom niepełnosprawnym pomocy w ramach rehabilitacji społecznej i zawodowej, a także opracowaniu oraz realizacji wielu programów i projektów.

2. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

2.1. Zatrudnienie

Na koniec 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie 144 pracowników w ramach 139,38 etatu, w tym:

- w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej 110 pracowników na 106,63 etatu;
- w ramach prac interwencyjnych 1 pracownik na 1 etacie;
- w ramach robót publicznych 12 pracowników na 12 etatach;
- w ramach projektu „UWIERZ W SIEBIE” 8 pracowników na 8 etatach;
- w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Dla Dzieci 10 pracowników na 8,75 etatu;
- w Miejskim Zespole d/s Orzekania o Niepełnosprawności 3 pracowników na 3 etatach.

Strukturę zatrudnienia pracowników w MOPS w Siemianowicach Śląskich na koniec 2012 r. ogółem przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Struktura zatrudnienia pracowników w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich na koniec 2012 r.

Dyrektor	Zastępca dyrektora	Kierownicy stanowiska samodzielne	Pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej	Pracownicy obsługi	Pozostali pracownicy	Wychowawcy	Asystenci rodziny	Koordynatorzy rodzinnej pomocy zastępczej
1 osoba	1 osoba	21 osób	40 osób	23 osoby	45 osób	5 osób	5 osób	3 osoby

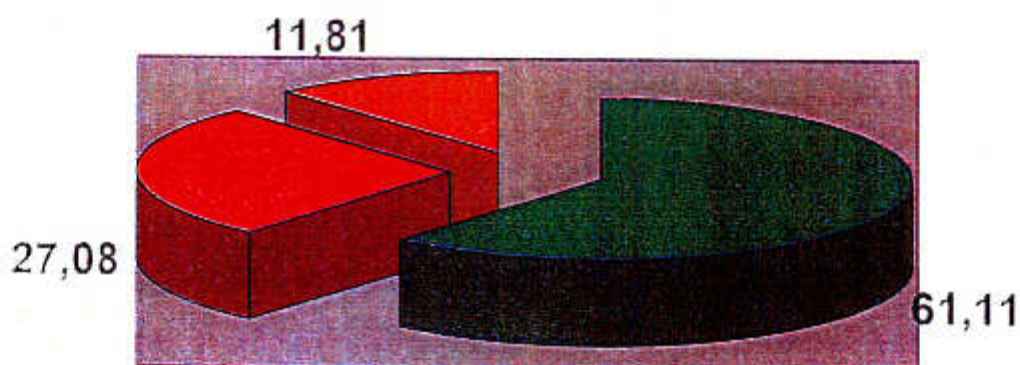
Zasób wiedzy, umiejętności i sprawności, który umożliwia pracownikom skuteczne działanie w miejscu pracy i odpowiednie wykonywanie określonego zawodu, to wynik kształcenia i samokształcenia. Informacje na temat wykształcenia kadry znajdują się w tabeli oraz na rysunku poniżej.

Tabela nr 2. Wykształcenie kadry pracowniczej zatrudnionej w ramach etatów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2012 r. ogółem.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób
wyższe	88
średnie	39

Wykres nr 1. Struktura pracowników MOPS pod względem poziomu wykształcenia w 2012 r. (w %)

Wykształcenie pracowników

■ Wyższe

■ średnie

■ zawodowe

W 2012 roku 12 osób kontynuowało rozpoczęta w ubiegłych latach naukę na studiach:

- 6 osób na studiach poddyplomowych.
- 4 osoby na studiach magisterskich.
- 2 osoby na studiach licencyjnych.

Ponadto pracownicy podnosili swoje kwalifikacje w formach pozaszkolnych biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach i seminariach. Ogółem w 2012 roku pracownicy wzięli udział w 96 szkoleniach, w tym 83 bezpłatnych organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Ośrodek przeprowadził także szkolenia wewnętrzne dla pracowników:

- szkolenie okresowe z zakresu BHP
- szkolenie z zakresu POMOST Std.

W 2012 roku w ramach projektu systemowego realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego zostało zorganizowane szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, z którego skorzystali pracownicy MOPS.

2.2. Prace interwencyjne i roboty publiczne

Ośrodek wzorem lat ubiegłych, w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Siemianowicach Śląskich, zatrudniał pracowników w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych. W 2012 roku :

- w ramach robót publicznych zatrudnionych było 13 osób,
- w ramach prac interwencyjnych zatrudnione były 2 osoby.

Po zakończeniu prac interwencyjnych w Ośrodku zatrudniono jedną osobę.

2.3. Praktyki studenckie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia studentom odbycie praktyk studenckich. W 2012 roku 10 osób odbyło praktyki studenckie.

3. ANALIZA FINANSOWA BUDŻETU OŚRODKA

W 2012 r. MOPS wydał na realizację statutowych zadań gminy i powiatu ogółem **22.805.987,29 zł**. W skład tej kwoty weszły środki finansowe pochodzące:

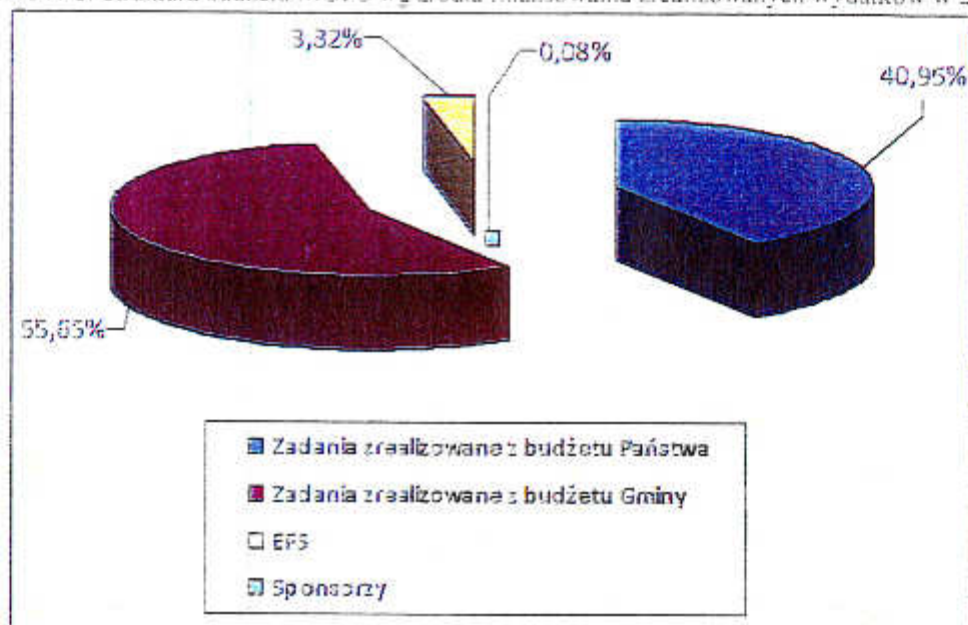
- z budżetu miasta - 12.691.087,72 zł;
- z budżetu państwa - 9.339.855,82 zł;
- z Europejskiego Funduszu Społecznego - 755.908,69 zł;
- od sponsorów - 19.135,06 zł.

Poniższa tabela i diagram obrazują kwotowo oraz procentowo budżet MOPS w 2012 r.

Tabela nr 3. Budżet MOPS z uwzględnieniem źródła finansowania zadań gminy i powiatu w 2012 r.

Źródło finansowania	Kwota	% budżetu MOPS
Budżet miasta	12.691.087,72 zł	55,65
z tego wydano na:		
a) zadania gminy	10.384.074,56 zł	45,53
b) zadania powiatu	2.307.013,16 zł	10,12
Budżet państwa	9.339.855,82 zł	40,95
z tego wydano na:		
a) zadania gminy	9.196.505,68 zł	40,32
b) zadania powiatu	121.600,00 zł	0,53
c) projekt pn. „Ramię w ramię”	21.750,14 zł	0,1
Europejski Fundusz Społeczny	755.908,69 zł	3,32
Sponsorzy	19.135,06 zł	0,08
Razem	22.805.987,29 zł	100,00

Wykres nr 2. Struktura budżetu MOPS wg źródła finansowania zrealizowanych wydatków w 2012 r.

Środki finansowe z budżetu gminy w wysokości 12.691.087,72zł były wydatkowane na zadania gminy i powiatu w następujący sposób:

a) 10.384.074,56 zł na zadania gminy, z tego m. in.:

- 2.640.287,87 zł - na zasiłki i pomoc w naturze.
- 403.911,49 zł – na funkcjonowanie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego.
- 2.317.621,26 zł - na pokrycie odpłatności za pobyt mieszkańców Siemianowic Śląskich umieszczonych w domach pomocy społecznej po 1 stycznia 2004r..
- 91.924 zł - na opłacenie pobytu i wyżywienia w ośrodku wsparcia.
- 336.189,15 zł - na usługi opiekuńcze.
- 14.363,69 zł – na wspieranie rodziny.
- 144.556,14 zł – na wypłatę wynagrodzeń w ramach prac społecznie użytecznych.
- 18.806,82 zł - na dofinansowanie do transportu żywności w ramach unijnego programu PEAD.
- 110.000 zł wydatkowano z funduszu przeciwalkoholowego.

b) 2.307.013,16 zł na zadania powiatu, z tego:

- 2.104.971,43 zł - na pomoc dla rodzin zastępczych, usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i wynagrodzenie dla niespokrewnionych rodzin zastępczych oraz szkolenia.
- 73.035,23 zł - na pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- 17.389,96 zł - na mieszkanie chronione.

- 71.325,60 zł -na działalność Miejskiego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności.
- 40.290,94 zł - na wynagrodzenia i zakup materiałów i wyposażenia ze środków otrzymanych z PFRON.

Środki finansowe z budżetu państwa w wysokości 9.339.855,82 zł były wydatkowane na zadania gminy i powiatu w następujący sposób:

1) 9.196.505,68 zł na zadania gminy, z tego na:

a) realizację zadań zleconych gminie 91.731,25 zł:

- 43.021,65 zł – na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 31.100 zł – na pokrycie kosztów wydawania decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych.
- 17.609,60 zł – na wypłatę wynagrodzeń opiekunom prawnym za sprawowanie opieki nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi;

b) realizację zadań własnych gminy 9.104.774,43 zł:

- 2.285.948,01 zł – na zasiłki stałe.
- 173.508,08 zł – na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały i dzieci nieubezpieczone do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego.
- 3.128.273,96 zł – na zasiłki okresowe.
- 2.468.032 zł – na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- 911.447,22 zł – na utrzymanie Ośrodka.
- 113.976,35 zł – na rodziny zastępcze.
- 23.588,81 zł – na wspieranie rodziny

2) 121.600 zł na zadania powiatu, z tego:

- 121.600 zł – na działalność Miejskiego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności

3) 21.750,14 zł na realizację projektu pn. „Ramie w ramie”.

W 2012 r. Ośrodek wydatkował także kwotę 755.908,69 zł, pozyskaną z EFS, na realizację projektu pn. „UWIERZ W SIEBIE”. MOPS pozyskał również kwotę 19.135,06 zł od sponsorów, która została przeznaczona m.in. na dofinansowanie działalności specjalistycznej placówki wsparcia dziennego i „Klubu zielonego smoka”.

4. RODZAJE ŚWIADCZEŃ, NALEŻĄCYCH DO ZADAŃ GMINY, REALIZOWANE W OPARCIU O USTAWĘ O POMOCY SPOŁECZNEJ

ZADANIA FINANSOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA (8.116.393,30 zł)

ZADANIA ZLECONE GMINIE (wydatkowane 60.631,25 zł):

- 1) *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi* przyznano 15 osobom, świadczonych było 4.948,5 godziny; koszt 1 godziny usług wynosił 8,90 zł do czerwca i 8,50 zł od lipca, ogólny koszt świadczonych usług wyniósł **43.021,65 zł**;
- 2) *wynagrodzenie dla opiekuna prawnego*: za sprawowanie opieki nad 6 osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi, wypłacono 5 osobom łączną kwotę **17.349,36 zł**, 72 świadczenia.

ZADANIA WŁASNE GMINY DOTOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA (wydatkowane 8.055.762,05 zł):

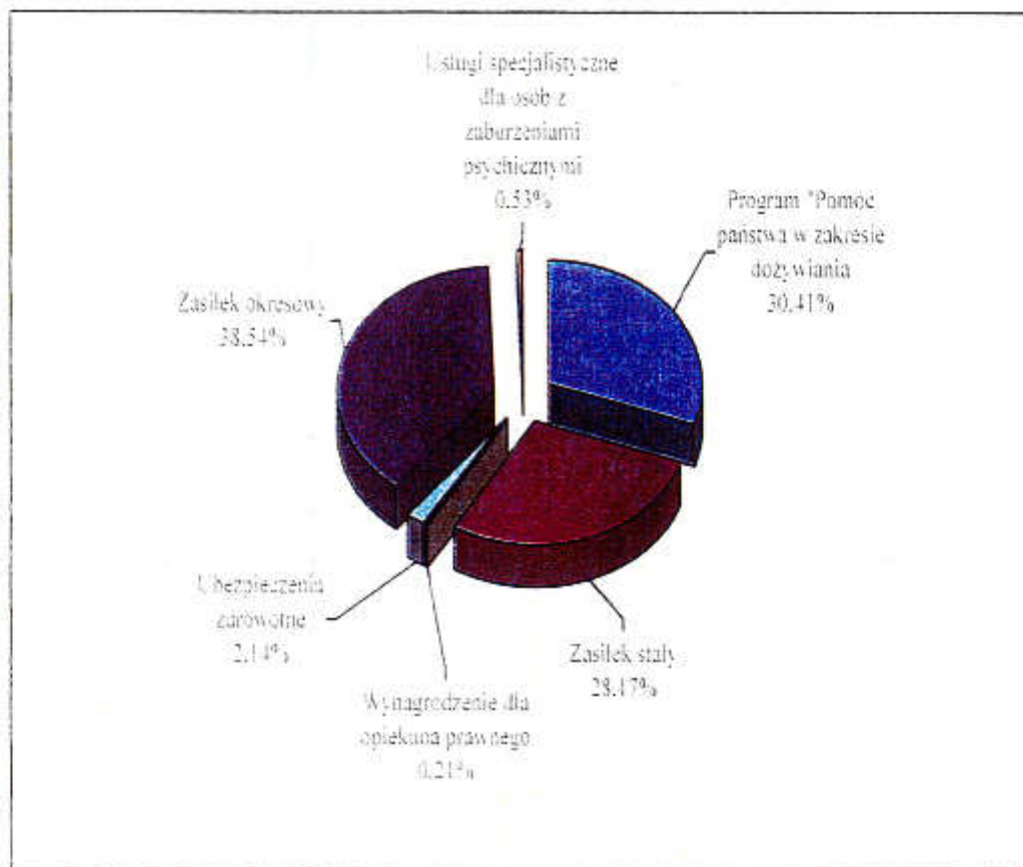
- 1) *zasilek okresowy* - od maja 2004 r. pomoc w formie zasiłku okresowego jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym; na realizację tego zadania gmina otrzymuje zgodnie z art. 147 ust.7 Ustawy o pomocy społecznej dotację celową z budżetu państwa; zasiłki okresowe są przyznawane w minimalnej wysokości gwarantowanej przez w/w ustawę, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej i rodziny – 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby/rodziny; z tej formy pomocy skorzystało 1.879 środowisk, obejmujących łącznie 4.579 osób; w sumie wypłacono kwotę **3.128.273,96 zł**; średnia miesięczna wysokość zasiłku wyniosła 239,55 zł;
- 2) *zasilek celowy na zakup żywności lub posiłku* - w 2012 r. był kontynuowany program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, przyznawana jest bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art.8 ust.1 pkt 1 i 2 Ustawy o pomocy społecznej; w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, może być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności; na mocy wydanych decyzji, zasiłki celowe na zakup żywności lub posiłku na łączną kwotę

2.468.032,00 zł przyznano 2.035 osobom z 1.948 rodzin; wysokość świadczenia wynosiła na miesiąc dla jednej osoby 35 zł w okresie od stycznia do maja 2012 r., 50 zł w okresie od czerwca do sierpnia, a w okresie od września do grudnia 165 zł; oprócz tego 54 dzieciom uczęszczającym do specjalistycznej placówki wsparcia dziennego przy ul. Śniadeckiego, opłacono wyżywienie w okresie od stycznia do października 2012 r., wydając kwotę 26.172,60 zł; wyżywienie za pozostałe dwa miesiące zostało opłacone w ramach zadań własnych gminy (kwota 4.438,40 zł); dzieciom młodszym zapewniono wyżywienie w postaci śniadania i gorącego posiłku, zaś dzieciom starszym obiad i kolację;

- 3) *zasiłek stały* przyznano 650 osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku (po skończeniu 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn) lub niepełnosprawności (I i II grupa inwalidzka, znaczny bądź umiarkowany stopień niepełnosprawności lub całkowita niezdolność do pracy); łącznie wydankowano kwotę **2.285.948,01 zł**, średnia wysokość świadczenia wyniosła 354,58 zł;
- 4) *składki na ubezpieczenie zdrowotne* opłacono 532 osobom otrzymującym zasiłek stały, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu, oraz 6 dzieciom nieprzebywającym w placówkach, które nie rozpoczęły realizacji obowiązku szkolnego; przeciętna wysokość świadczenia wynosiła 33,44 zł, wysokość składki wynosiła 9 % przyznanego świadczenia; w sumie na ten cel wydano **173.508,08 zł**.

Poniższy diagram pokazuje w ujęciu procentowym strukturę wykorzystania środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie i zadań własnych gminy dotowanych z budżetu państwa.

Wykres nr 5. Struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa w 2012 r.

ZADANIA FINANSOWANE Z BUDŻETU GMINY (5.386.022,28 zł)

ZADANIA WŁASNE GMINY:

1) *zasilki i pomoc w naturze (2.640.287,87 zł):*

- obiady opłacono 935 dzieciom: na 114.622 świadczenia wydano kwotę **383.510,58 zł**. koszt jednego posiłku wynosił ok. 3,34 zł;
- 924 dzieciom opłacono śniadania w szkole: kwotą **169.605,70 zł** sfinansowano 113.461 świadczeń. przybliżony koszt jednego śniadania to 1,49 zł;
- sfinansowano wyżywienie w przedszkolu dla 252 dzieci: 20.203 świadczenia łącznie kosztowały **95.073,23 zł**. średni koszt wyżywienia jednego dziecka wyniósł ok. 4,71 zł;
- 149 dzieciom opłacono obiad lub/i śniadanie albo wyżywienie w przedszkolu: sfinansowano 28.887 świadczeń w oparciu o art. 6a Ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie

dożywiania”, który stanowi, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, bez konieczności wydania przez ośrodek pomocy społecznej stosownej decyzji administracyjnej; w sumie wydano kwotę **54.734,79 zł**, z tego 37.976,49 zł zapłacono za obiady, 16.388,30 zł za śniadania i 370 zł za wyżywienie w przedszkolu:

- gorące posiłki/wyżywienie w noclegowni opłacono 589 osobom dorosłym; łącznie na 144.254 świadczenia wydano kwotę **638.253,02 zł**, z tego 405.764 zł zapłacono za gorące posiłki wydawane w Śląskim Stowarzyszeniu Charytatywnym „Przystań” (cena posiłku 3,80 zł), 92.589 zł za posiłki wydawane w Barze Uniwersalnym „U Karlika” (cena posiłku 4,20 zł), 139.900,02 zł za posiłki spożywane przez osoby bezdomne w noclegowniach (15.429 świadczeń, średni koszt jednego świadczenia to 9,07 zł);
- przyznano schronienie 85 osobom z 73 rodzin; realizacja 16.567 świadczeń kosztowała łącznie **341.663,87 zł**;
- 1.066 świadczeniobiorcom przyznano pomoc na zakup niezbędnego ubrania; łączny koszt 1.625 świadczeń wyniósł **105.350 zł**;
- pomoc na zakup leków została przyznana 708 świadczeniobiorcom; 3.227 świadczeń zostało sfinansowanych kwotą **126.154,03 zł**;
- **548.195 zł** przeznaczono na zakup opału dla 1.468 osób, z czego 136.280 zł przeznaczono dla 992 osób w I kwartale 2012 r., zaś 411.915 zł przeznaczono dla 1.115 osób w IV kwartale 2012 r. (część osób otrzymała tę formę wsparcia zarówno w I, jak też w IV kwartale);
- **5.560,89 zł** wydano na drobne remonty, przewóz dzieci z domu dziecka, transport 1 osoby do domu pomocy społecznej, zakup kołdry, zakup środków czystości, wykonanie zdjęć do dowodu osobistego, dofinansowanie do uczestnictwa w obozie terapeutycznym;
- na zasiłki celowe specjalne przeznaczono **15.670,60 zł**; takie zasiłki przyznano 38 osobom, z tego 1 osobie na dofinansowanie do żywności, 1 osobie na opłacenie transportu do domu pomocy społecznej i na zakup leków oraz 36 osobom na zakup opału;
- **2.000 zł** przeznaczono dla 2 rodzin na zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożaru mieszkania);
- na zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w ramach realizacji programu

wieleletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przeznaczono **91.585,40 zł**:

- łącznie **60.213 zł** wydano na pogrzeby 28 osób; koszt usługi pogrzebowej wynosił 1.188 zł a miejsca na cmentarzu ok. 500 zł, wykopanie grobu kosztowało ok. 900 zł; ZUS zwrócił MOPS poniesione koszty 4 pogrzebów (w sumie 9.630 zł);
- **2.717,76 zł** wydano na transport 13 dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych w Kłobucku, Namysłowie, Żywie, Sosnowcu, Katowicach i Chorzowie;

2) *usługi opiekuńcze (336.189,15 zł)*: pomoc w formie usług opiekuńczych przyznano 187 osobom, za 63.061,5 godziny łącznie zapłacono **327.919,80 zł**; ponadto 12 osobom przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze w łącznej liczbie 950,5 godziny, co kosztowało **8.269,35 zł**; koszt 1 godziny usługi opiekuńczej podstawowej wynosił 5,20 zł, a usługi opiekuńczej specjalistycznej 8,70 zł;

3) *domy pomocy społecznej (2.317.621,26 zł)*: opłacany był pobyt w domach pomocy społecznej 127 osób, łącznie poniesiono koszty 1.228 świadczeń; średni miesięczny koszt, który ponosiła gmina za pobyt jej mieszkańca w domu pomocy społecznej, wynosił 1.887,31 zł;

4) *pobyt wraz z usługami i wyżywieniem w ośrodku wsparcia (91.924,00 zł)*: do 15 lipca 2012 r. MOPS opłacał pobyt i wyżywienie w dziennym domu pomocy społecznej przy ul. Św. Barbary 5 w Siemianowicach Śl., działającym przy Domu Pomocy Społecznej prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Boromeuszek; w tym ośrodku z usług opiekuńczych i wyżywienia w okresie od stycznia do 15 lipca skorzystało 25 osób.

Poniższy diagram procentowo obrazuje strukturę wykorzystania środków finansowych pochodzących z budżetu gminy na realizację zadań własnych gminy.

- 1 osoba otrzymała świadczenie w wysokości 500 zł. zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 3 wychowankom placówek przyznano pomoc na usamodzielnienie w łącznej wysokości 14.823 zł:

- 3 osoby otrzymały pomoc rzeczową w wysokości 14.496,57 zł ogółem:

2) rodziny zastępcze – 2.104.971,43 zł

- 207 dzieciom przebywającym w 146 rodzinach zastępczych przyznano pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. na kwotę 1.679.106,97 zł (na zwiększone kwoty świadczeń dla niezawodowych rodzin zastępczych przeznaczono dotacje w kwocie 40.291,35 zł):

- na 30 dzieci przyznano jednorazową pomoc na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej. na kwotę 19.950 zł:

- 14 dzieciom przyznano dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania na łączną kwotę 12.600 zł:

- 3 dzieci otrzymało jednorazową pomoc losową na łączną kwotę 2.107 zł (2 dzieci na opłacenie pobytu w sanatorium, 1 dziecko na zakup okularów):

- 2 zawodowe rodziny zastępcze otrzymały środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w łącznej kwocie 24.083,16 zł:

- 29 osobom przyznano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (225 świadczeń o łącznej wartości 115.080,74 zł). 6 osób otrzymywało świadczenia w wysokości 500 zł. zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 7 wychowankom rodzin zastępczych przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 21.986,14 zł:

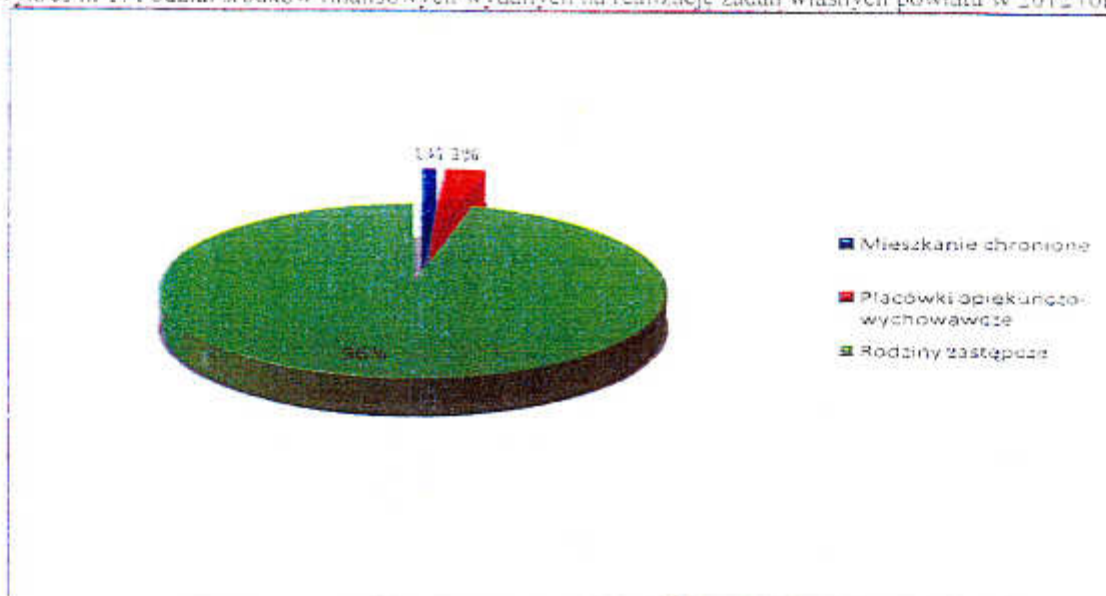
- 4 wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie w wysokości 14.260,15 zł:

- dla 5 zawodowych rodzin zastępczych. 1 osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka oraz osoby do pomocy w opiece nad dziećmi. a także dla 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na wynagrodzenia wraz z pochodnymi przeznaczono kwotę 197.727,91 zł oraz kwotę 35.000 zł otrzymaną w ramach dotacji:

3) mieszkanie chronione – na utrzymanie mieszkania, remont, zakupy niezbędnych przedmiotów przeznaczono kwotę 17.389,96 zł.

Poniższy diagram obrazuje procentowo podział środków finansowych otrzymanych na realizację zadań własnych powiatu.

Wykres nr 5. Podział środków finansowych wydanych na realizację zadań własnych powiatu w 2012 roku.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następowało w formie decyzji administracyjnych. W roku 2012 wydano 27,216 decyzji, wobec 21.630 decyzji wydanych w 2011 roku. Oprócz decyzji wydawanych w oparciu o Ustawę o pomocy społecznej, wydano również 311 decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o Ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto w 2012 r. wystawiono 1.606 zaświadczeń, w tym: 1.129 dla indywidualnych wnioskodawców oraz 477 dla instytucji.

5. POMOC INSTYTUCJONALNA

5.1. Domy pomocy społecznej

Zadaniem ośrodka pomocy społecznej jest również kierowanie i umieszczanie osób w domach pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne. O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki, w przypadku, gdy pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca.

W 2012 r. na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie 95 osób (50 kobiet, 45 mężczyzn). Osoby te wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, zaś pomoc w formie usług opiekuńczych była niewystarczająca. Osoby te oczekiwały na umieszczenie w następujących typach domów pomocy społecznej:

- dla osób w podeszłym wieku - 15,
- dla osób przewlekle somatycznie chorych - 30,
- dla osób przewlekle psychicznie chorych - 16,
- dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie - 8,
- dla osób niepełnosprawnych fizycznie - 25,
- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie - 1.

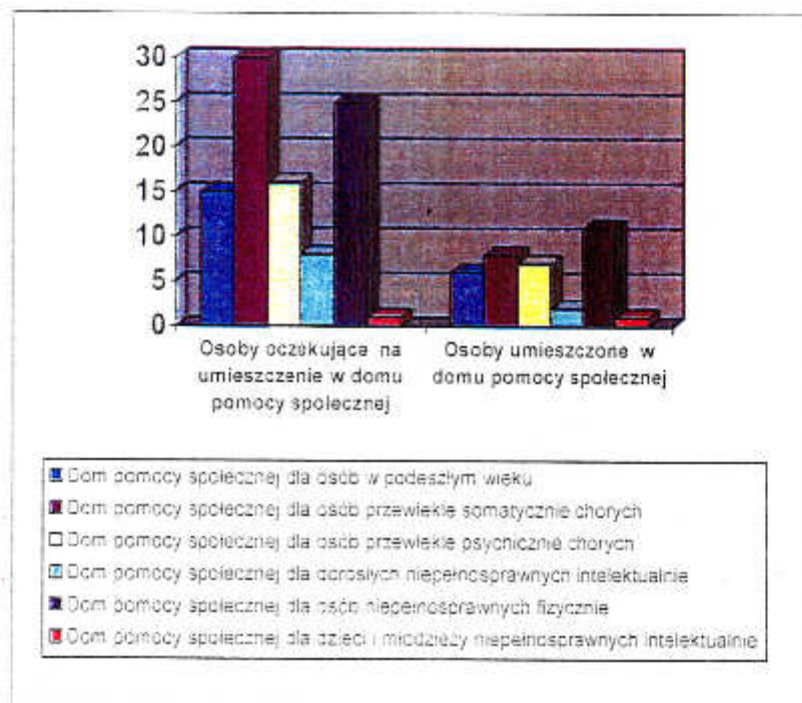
Spośród osób oczekujących na wolne miejsce we właściwym domu pomocy społecznej, 35 osób zostało umieszczonych (18 kobiet i 17 mężczyzn).

W Domu Pomocy Społecznej przy ul. św. Barbary 5 w Siemianowicach Śląskich w 2012 r. umieszczonych zostało 8 osób, z tego 5 mieszkańców Siemianowic Śląskich i 3 osoby spoza miasta.

W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Maciejkowieckiej 8 w Siemianowicach Śląskich umieszczono 2 osoby - mieszkańców Siemianowic Śląskich.

27 osób spośród wszystkich oczekujących zmarło lub zrezygnowało z umieszczenia. Powodem rezygnacji było zapewnienie wystarczającej opieki w domu przez rodzinę bądź umieszczenie w prywatnej placówce zapewniającej całodobową opiekę. Na dzień 31.12.2012 r. na miejsce w domach pomocy społecznej oczekiwały 33 osoby. Wykres nr 6 przedstawia strukturę osób oczekujących i umieszczonych w poszczególnych typach domów.

Wykres nr 6. Osoby oczekujące na dom pomocy społecznej i umieszczone w nim w 2012 r., według typów domów.

W całym 2012 r. Ośrodek opłacał pobyt w domach pomocy społecznej dla 127 osób. na dzień 31.12.2012 r. w domach pomocy społecznej przebywało 112 osób, na dzień 31.12.2011 r. – 92. Łączny koszt poniesiony przez gminę to kwota 2 317 621,26 zł.

Średni miesięczny koszt na osobę, jaki ponosiła gmina za pobyt swojego mieszkańca w domu pomocy społecznej, wynosił 1 887,31 zł. Z członkami rodzin podpisywane były umowy dotyczące partycypacji w kosztach utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej. Łączna wysokość wpłat uiszczonych przez członków rodziny osób przebywających w domach pomocy społecznej na pokrycie kosztów ich pobytu wyniosła w 2012 r. 74 805,77 zł. wobec czego faktyczna wysokość środków wydanych przez gminę na w/w cel wyniosła 2 242 815,49 zł.

Dla porównania w 2011 r. gmina poniosła wydatki na opłacenie pobytu w domach pomocy społecznej swoich mieszkańców w wysokości 1.887.318,77 zł. po odjęciu wpłat rodziny była to kwota 1.787.733,80 zł. Pobyt został opłacony za 116 osób. Średni miesięczny koszt pobytu 1 osoby wynosił 1.704,90 zł.

6. POMOC PÓLINSTYTUCJONALNA

6.1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wraz z usługami restauracyjnymi świadczona była w 2012r. w formie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przez Dom Pomocy Społecznej przy ul. św. Barbary 5 prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Boromeuszek. Ośrodek wsparcia zobowiązany był do udzielania ww. pomocy dla nie więcej niż 20 osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku lub niezdolnych do pracy w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przez 7 dni w tygodniu. Pensjonariuszom zapewniano: dzienny pobyt, dostęp do kultury i rekreacji, w razie potrzeby świadczenia w zakresie higieny osobistej, zajęcia usprawniające psychofizycznie oraz całodzienne wyżywienie w postaci śniadania, obiadu i kolacji. Z usług opiekuńczych świadczonych przez ww. ośrodek wsparcia i wyżywienia skorzystały w całym 2012r. 33 osoby. W okresie od 01.01.2012r. do 15.07.2012r. dzienny dom był prowadzony na podstawie umowy z tut. Ośrodkiem. Wydatkowano kwotę 91 924,00 zł. W tym okresie z pomocy skorzystało 25 osób. Od 16.07.2012 r. dzienny dom prowadzony był na podstawie umowy z gminą Siemianowice Śląskie.

6.2. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci mieszcząca się w Siemianowicach Śląskich przy ul. Śniadeckiego 13 działa jako ośrodek wsparcia w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Placówka jest czynna we wszystkie dni robocze, od poniedziałku do piatku od 7:30 do 18:00.

Pomocą Placówki objęte są dzieci w wieku od 3 do 15 lat. Pobyt dziecka może zostać przedłużony do chwili ukończenia przez dziecko gimnazjum, ale nie dłużej niż do ukończenia przez wychowanka 18 roku życia. Dzieci w wieku od 2,5 do 4 lat korzystają z usług Placówki w godzinach od 7:30 do 13:00 a dzieci w wieku od 5 do 16 roku życia przebywają w Placówce w godzinach od 13:00 do 18:00.

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci przeznaczona jest dla dzieci, które znajdują się w trudnej sytuacji ekonomicznej, biologicznej, społecznej i emocjonalnej.

Wychowankowie pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których rodzice nie stwarzają z różnych powodów: odpowiednich warunków do ich prawidłowego rozwoju fizycznego i psychospołecznego, dominującym problemem w tych rodzinach jest bezrobocie oraz alkoholizm. Rodziny te najczęściej odznaczają się również zaburzoną strukturą - są to związki nieformalne, często krótkotrwałe. Obserwuje się w nich rozkład pożycia małżeńskiego, antagonistyczne postawy małżonków, brak określonych norm i zasad lub przejmowanie norm i zasad powszechnie nie akceptowanych.

Zadaniem Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Dla Dzieci jest objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w szczególności poprzez:

- zapewnienie opieki wychowankom po zajęciach szkolnych,
- zapewnienie opieki wychowankom, którzy nie rozpoczęli jeszcze nauki szkolnej,
- prowadzenie zajęć wyrównawczo - kompensacyjnych oraz pomoc wychowankom w odrabianiu lekcji,
- prowadzenie zajęć integracyjnych, profilaktycznych, realizowanych w stałych grupach dzieci,
- zapewnienie prawidłowego fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju poprzez realizację zajęć uwzględnionych w harmonogramie pracy Placówki,
- organizowanie czasu wolnego: rozwój zainteresowań, organizowanie zabaw i zajęć sportowych,
- prowadzenie indywidualnej pracy z wychowankiem w oparciu o programy korekcyjne, podczas zajęć grupowych oraz w kontakcie indywidualnym,
- prowadzenie regularnej pracy socjalnej z rodziną w celu kształtowania u rodziców postaw społecznie akceptowanych, nabywania umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i problemami rodzinnymi,
- prowadzenie regularnej pracy wychowawczej z wychowankiem i jego rodziną w celu nabywania odpowiednich umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego i prawidłowego funkcjonowania w dorosłym życiu,
- kształtowanie prawidłowych kontaktów dziecka z jego rodziną i środowiskiem,
- udzielanie dziecku i jego rodzinie pomocy w sytuacjach kryzysowych i trudnych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- pomoc socjalna poprzez zapewnienie wychowankom posiłków,
- zaopatrzenie w przedmioty potrzebne do zajęć,
- koordynowanie działań służb pomocowych dziecku i rodzinie.

- zapewnienie świadczeń w zakresie higieny osobistej (możliwość skorzystania z kąpieli).

W Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Dla Dzieci w ciągu całego roku 2012 przebywało 57 dzieci z 37 rodzin (w tym 35 dziewczyn i 22 chłopców). Rozpiętość wiekowa dzieci wynosiła od 2,5 do 15 lat. Miejsce zamieszkania: Siemianowice Śląskie Centrum.

Z pomocy w formie wyżywienia korzystało 54 dzieci. W roku szkolnym korzystały z kolacji, a w dni robocze wolne od nauki z obiadów i kolacji.

Na pokrycie kosztów wyżywienia dzieci wydano kwotę 30.641,00 zł. Koszt jednostkowy zakupu obiadu dla dzieci młodszych wynosił - 2,30 zł, a na śniadań - 1,60 zł. Dla dzieci starszych koszt jednostkowy obiadu wynosił - 5,50 zł, a kolacji - 2,50 zł.

Łącznie w całym roku wydano 2.526 obiadów oraz 2.537 śniadań dla dzieci najmłodszych, 1.164 obiadów oraz 5.748 kolacji dla dzieci starszych.

Dzieci uczęszczające do Placówki są uczniami szkół podstawowych nr: 3, 5, 6, 11, 20, oraz gimnazjum nr: 1, 3, 4, przedszkoli nr: 10, 11, 18.

W Placówce od poniedziałku do piątku odbywały się zajęcia dla dzieci, które były prowadzone przez kadrę pracowników Placówki (4 wychowawców, kierownika).

Ponadto od 1 września 2012 roku w Placówce utworzono trzecią grupę wychowawczą, popołudniową, w grupie umieszczane są dzieci w wieku od 5 do 7 lat, są to zerówkowicze i pierwszoklasiści.

Realizowano następujące zajęcia dla dzieci:

1. Zajęcia kształtujące umiejętność prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego.

- codzienna, systematyczna pomoc w odrabianiu zadań domowych oraz uzupełnianiu zaległości szkolnych.
- wykorzystanie i udostępnianie wszelkich pomocy dydaktycznych znajdujących się w Placówce: map, atlasów, encyklopedii, słowników oraz komputera wyposażonego w encyklopedię multimedialną, słownik ortograficzny, programy i gry edukacyjne itp.,
- wykorzystanie technologii informacyjnej - łącza internetowego umożliwiając samokształcenie i samodzielne wyszukiwanie informacji.
- utrzymywanie regularnego kontaktu ze szkołami dzieci celem monitorowania sytuacji szkolnej dzieci.
- motywowanie dzieci do regularnego uczestnictwa w zajęciach szkolnych.
- motywowanie rodziców do kontrolowania realizacji obowiązku szkolnego przez ich dzieci.

2. Zajęcia grupowe:

- cotygodniowe zajęcia prowadzone w czterech koedukacyjnych grupach wiekowych oraz codzienne spotkania w grupach mające na celu:

- integrację grupy,
- profilaktykę,
- kształtowanie umiejętności rozumienia, wyrażania swoich uczuć,
- zdobywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi,
- rozwijanie umiejętności efektywnego współdziałania w grupie,
- uwrażliwienie na niebezpieczeństwa pojawiające się w różnych sytuacjach społecznych,
- kształtowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych,
- kształtowanie umiejętności kontroli swoich reakcji, zwalczania zachowań negatywnych i agresywnych,
- rozpoznawanie negatywnych zachowań i przyczyn wściekłości i agresji u siebie i innych,
- kształtowanie umiejętności uwzględniania potrzeb drugiej strony w sytuacjach konfliktowych,
- kształtowanie postawy szacunku w stosunku do swojej rodziny,
- kształtowanie umiejętności dostrzegania zasobów własnej rodziny i korzystania z tych zasobów,
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z otoczeniem,
- kształtowanie umiejętności poszanowania godności osobistej innych osób,
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych poprzez rozwijanie umiejętności poprawnej komunikacji między uczestnikami zajęć, nawiązywania kontaktu z innymi,
- kształtowanie i rozwijanie pożądanego społecznie systemu norm i wartości,
- respektowanie ogólnie przyjętych norm i zasad,
- wdrażanie do prawidłowego funkcjonowania w rolach społecznych,
- rozwijanie samodzielności i społecznej aktywności,
- zwiększenie otwartości i poczucia bezpieczeństwa,
- budowanie poczucia własnej wartości i silnej osobowości,
- eliminowanie uprzedzeń i stereotypów, kształtowanie postaw tolerancji,

- uczenie zachowań asertywnych, mających na celu skuteczne opieranie się naciskom grupy w różnych sytuacjach, umiejętności mówienia „NIE”.

3. Zebrania społeczności Placówki.

- przypominanie norm i zasad regulujących życie w placówce.
- zapoznanie z Regulaminem Placówki, prawami i obowiązkami nowych wychowanków.
- ustalanie składu poszczególnych grup wiekowych.
- przekazywanie zmian w harmonogramie pracy Placówki.
- przekazywanie informacji o ważnych wydarzeniach, wyjazdach, wyjściach, wycieczkach i organizowanych imprezach.
- rozstrzyganie pojawiających się sporów i sytuacji konfliktowych między dziećmi.
- pogadanki i dyskusje dot. bezpiecznego zachowania się podczas wyjść i wycieczek: sposobów postępowania w sytuacji zagrożenia.
- udzielanie pochwał lub upomnień.
- przyznawanie nagród za szczególne osiągnięcia.
- przydzielanie obowiązków, dyżurów, indywidualnie i w poszczególnych grupach wiekowych.

4. Zajęcia plastyczne i praktyczno – techniczne.

- wykonywanie rysunków tematycznych różnymi technikami np.: malarstwo, rysunek, wydzieranka, wycinanka, płaskorzeźba, forma przestrzenna, wyklejanki z materiału, plasteliny, waty, modeliny itp..
- wykonywanie laurek z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, „Walentynek”, „Dnia Kobiet”, „Dnia Rodzica”.
- wykonywanie kart świątecznych dla rodziców i osób zaprzyjaźnionych z Placówką.
- wykonywanie masek karnawałowych.
- strojenie sal na zabawy taneczne.
- wykonywanie wielkanocnych stroików i dekoracji, pisanek i kraszanek.
- wykonanie witraży, wiosennych kwiatów z papieru techniką orgiami.
- plastyczna interpretacja przeczytanego fragmentu książki.
- przygotowywanie tematycznych gazetek i wystaw prezentowanych w Placówce jak również w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

- rysowanie postaci z bajek.
- lepienie figurek z plasteliny, gliny.
- malowanie figurek z gipsu, lepienie z masy solnej, masy papierowej, gliny i jej malowanie.
- malowanie na szkle.
- wykorzystanie techniki decoupage do zdobienia na szkle, drewnie, kartonie.
- wykonywanie bożonarodzeniowych stroików, dekoracji, ubieranie choinki.
- malowanie palcami farbami sensorycznymi.

5. Zajęcia muzyczne.

- 3) gry na instrumentach: cymbałki, kastaniety, keyboard, instrumenty perkusyjne, itp.
- 4) zabawy ruchowe ze śpiewem oraz przy akompaniamencie muzyki.
- 5) muzykoterapia - relaksacja przy muzyce.
- 6) nauka piosenek w języku angielskim.
- 7) poznanie muzycznych stron internetowych.
- 8) prace plastyczno-muzyczne inspirowane muzyką.
- 9) poznanie różnych gatunków muzyki.
- 10) tańce integracyjne.
- 11) konkursy karaoke.

6. Zajęcia sportowe.

- 1) zajęcia na Basenie Miejskim - zabawy w wodzie, nauka pływania (1 godzina tygodniowo).
- 2) cotygodniowe zajęcia ruchowe w sali gimnastycznej I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Śniadeckiego.
- 3) gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu.
- 4) gra w tenisa stołowego.
- 5) gra w unihokeja.
- 6) zawody i gry sportowe.
- 7) mecze i treningi piłki nożnej, siatkowej, koszykowej.
- 8) zawody wytrzymałościowe i zrecnościowe.
- 9) organizowanie Turniejów Tenisa Stołowego.
- 10) organizowanie Międzyplacówkowego Turnieju Piłki Nożnej.
- 11) organizowanie Międzyplacówkowego Turnieju Tenisa Stołowego.

12) jazda na rowerach, rolkach, deskorolkach, hulajnogach.

13) ruch rozwijający metoda W. Sherborne.

7. Zajęcia kulinarne.

- rozmowy na temat ciekawych potraw świątecznych, przygotowywanych w domach dzieci.
- przygotowywanie prostych potraw, ciasteczek, słodkiego deseru, frytek, hot-dogów, gofrów, naleśników, salatek owocowych, czytanie literatury, prezentowanie ilustracji, rozmowy na temat wybranych kuchni świata.
- przygotowanie wraz z wychowankami tortów z okazji urodzin dzieci.

8. Zajęcia ekologiczne.

- sadzenie nowych roślin i systematyczne pielęgnowanie roślin doniczkowych znajdujących się w Placówce.
- dokarmianie ptaków zimą.
- czytanie i oglądanie książek o tematyce przyrodniczej.
- przybliżanie dzieciom celów i zadań akcji ekologicznych.

9. Zajęcia z edukacji czytelniczej.

- czytanie ze zrozumieniem.
- głośne i ciche czytanie fragmentów książek.
- wspólne czytanie bajek i wykonywanie ilustracji do przeczytanych fragmentów.
- nauka czytania, poznanie liter.
- biblioterapia - kodowanie i opowiadanie przeczytanego tekstu.

10. Zajęcia artystyczne – teatralne:

- angażowanie dzieci w przedstawienia – jasełka, przedstawienie wielkanoene o tematyce wiosenno - świątecznej.
- samodzielne przygotowywanie przez dzieci przedstawień (tekstów, scenografii i strojów) – przedstawienie z okazji „Dnia Rodzica”, przedstawienie na konkurs „Bezpieczne drogi”.
- konkursy śpiewania.
- konkursy tańca.
- konkursy projektowania strojów balowych.
- konkursy na najciekawszą fryzurę.
- konkursy na makijaż artystyczny.

11. Kształtowanie i utrwalanie nawyków higienicznych u dzieci, promowanie zdrowia poprzez:

- troskę o zdrowie wychowanków – pomoc w skorzystaniu ze specjalistycznych przychodni lekarskich,
- indywidualne zajęcia higieniczne (sprawdzanie czystości wychowanków),
- rozmowy o higienie z dziewczętami wchodzącymi w wiek dojrzewania,
- rozmowy z dziećmi na temat czystości całego ciała a zwłaszcza rąk, włosów oraz sposobach ustrzeżenia się przed żółtaczką i wszawicą (systematyczna kontrola czystości włosów),
- systematyczne kąpiele dwa razy w tygodniu,
- troskę o schludny wygląd zewnętrzny, higienę własnego ciała,
- zapoznanie z dostępnymi na rynku środkami czystości,
- promowanie zdrowego stylu życia.

12. Organizowanie imprez okolicznościowych.

13.01.2012r. **Mini turniej w Tenisa Stołowego** - turniej odbył się pomiędzy wychowankami grup placówkowych, zostali wyłonieni zwycięzcy i przyznano im nagrody.

20.01.2012r. **Final konkursu „Pióro Gabriela”** - zorganizowanego przez Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuneco - Wychowawcza w Siemianowicach Śląskich, w konkursie wzięły udział 3 mieszkania rodzinkowego domu dziecka oraz nasza Placówka, przygotowano dla wszystkich uczestników konkursu słodki poczęstunek, zostali wyłonieni zwycięzcy konkursu, wręczono im nagrody, dyplomy i upominki za wyróżnienia.

27.01.2012r. **„Przywitanie Ferii Zimowych”** - dyskoteka, słodki poczęstunek, konkursy z nagrodami.

03.02.2012r. **Bał Karnawałowy** - podczas którego odbyły się liczne konkursy i zabawy: konkurs tańca z balonami, wybór najciekawszego i najoryginalniejszego przebrania, najlepsza prezentacja stroju, najśmieszniejsza mina, pokaz mody, konkurs - makijaż artystyczny a na koniec słodki poczęstunek dla wszystkich dzieci i przyznanie nagród w konkursach.

09.02.2012r. **Międzyplacówkowy Turniej Tenisa Stołowego** - zorganizowanie Turnieju Tenisa Stołowego, udział w Turnieju wzięły dwie Placówki z Siemianowic Śląskich - Wielofunkcyjna Placówka Opiekuneco - Wychowawcza, oraz gospodarze

Turnieju Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci, po zakończeniu Turnieju i wyłonieniu zwycięzców rozdano dyplomy i słodycze.

14.02.2012r. „Walentynki” - rozdanie kartek walentynkowych, gry i zabawy interakcyjne.

15.03.2012r. **Improwizowany Teatrzyk Grupy Średniej** - wychowankowie spontanicznie zorganizowali się i przygotowali krótkie przedstawienie Pt: „Wiosna”, było to możliwe dzięki przyniesionych przez jednego wychowanka postaci zwierzątek na wykalczkach, później ten sam teatrzyk przygotował przedstawienie wielkanocne,

05.04.2012r. **Spotkanie Wielkanocne** - spotkanie w ramach śniadania świątecznego z rodzicami: wychowankowie w ramach „Improwizowanego Teatrzyku Grupy Średniej” w połączeniu z grupą starszą przygotowali występ artystyczny o tematyce wiosenno - wielkanocnej Pt: „Wielkanoc tuż tuż a przyszła już”, recytacje wierszyków na temat Wielkanocy, rodzinne zajęcia plastyczne, poszukiwanie zajączka, wręczenie przez dzieci upominków zrobionych dla rodziców, wręczenie dzieciom paczek wielkanocnych.

22.06.2012r. **Obchody Dnia Rodzica i Dnia Dziecka** - świętowanie wspólnie z rodzicami - przedstawienie teatralne przygotowane samodzielnie przez wychowanków oraz pokaz tańca, grupowe śpiewanie przygotowanych piosenek, wręczenie prezentów dla rodziców i przygotowanie poczęstunku dla wszystkich.

29.06.2012r. „Przywitanie Wakacji” – dyskoteka, słodki poczęstunek, konkursy z nagrodami, rozstrzygnięcie konkursu – na najlepszego ucznia – rozdanie nagród, rozdanie nagród w grupie średniej w ramach trzech konkursów semestralnych „Jestem Fair”, „Zdobywam Wiedzę” oraz „Dbam o siebie”, w grupie średniej w ramach trzech konkursów semestralnych „Jestem Fair”, „Zdobywam Wiedzę” oraz „Dbam o siebie”.

09.07.2012r. uroczyste przekazanie roweru dla wychowanków Placówki przez wolontariuszki z Gimnazjum nr 7 w Michałkowicach, wręczenie upominków dla wolontariuszek wykonanych przez wychowanków Placówki.

16.07.2012r. **Miniturniej w Unihokeja** – turniej odbył się na kompleksie sportowym „Sporcik” w Siemianowicach Śl. pomiędzy wychowankami naszej Placówki, po zakończeniu turnieju wyłoniono zwycięska drużynę i rozdano nagrody.

31.08.2012r. „Pożegnanie Wakacji” – dyskoteka połączona z zabawami i konkursami tanecznymi, tańczenie na gazetach, z balonami, wręczenie nagród w konkursach tanecznych, słodki poczęstunek.

28.09.2012r. Międzyplacówkowy Turniej Piłki Nożnej – zorganizowanie turnieju Piłki Nożnej, udział w Turnieju wzięły cztery Placówki z Siemianowic Śląskich – Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, Ośrodek Kuratorski i Siemianowickie Stowarzyszenie Pomocy „Narnia” oraz gospodarze Turnieju – Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci.

Uczestnicy Turnieju rozegrali ze sobą mecze sędziowane przez profesjonalnego sędziego głównego oraz jego pomocników – zaprzyjaźnionych z Placówką praktykantów, wolontariuszy. Po zakończeniu Turnieju i wyłonieniu zwycięzców rozdano puchary, medale, dyplomy i słodkie upominki.

31.10.2012r. Dyskoteka Halloweenowa – wychowankowie naszej Placówki przygotowali salę do zabawy, odpowiedni wystrój, na imprezę taneczną zaproszono młodzież z Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej, zorganizowano gry i zabawy taneczne a także poczęstunek dla wszystkich.

30.11.2012r. Andrzejkowe Wróżenie – przygotowanie strojów wróżbitów, cyganek, wróżenie według pomysłów dzieci z poszczególnych grup, przypomnienie dzieciom historii powstania tradycji wróżenia.

21.12.2012r. Spotkanie Wigilijne – w uroczystości wzięli udział oprócz dzieci ich rodzice, przedstawiciele władz Miasta, ksiądz z pobliskiej parafii, po złożeniu sobie życzeń i łapaniu się opłatkiem, dzieci z grup średniej i starszej przedstawiły przygotowane przez siebie „Jasełka”, najmłodsze dzieci zaprezentowały występ artystyczny o tematyce świątecznej, grupa młodsza także przygotowała śpiew kolęd i pastorałek, wręczono wychowankom paczki otrzymane z Urzędu Miasta, a rodzicom upominki wykonane wcześniej przez dzieci, a także paczki przygotowane przez ludzi dobrej woli, które przekazał ksiądz z pobliskiej parafii św. Krzyża, zorganizowano zabawy dla najmłodszych oraz poczęstunek dla wszystkich zgromadzonych.

31.12.2012r. Bal Sylwestrowy – przygotowanie wystroju Sali, kostiumów balowych, zabawa przy muzyce z konkursami i nagrodami.

Dodatkowo na bieżąco obchodzone są urodziny każdego dziecka uczęszczającego do Placówki – dla każdego z dzieci w trakcie zajęć kulinarnych przygotowany jest tort urodzinowy i sporządzony jest drobny prezent, cała społeczność Placówki składa solenizantom życzenia i śpiewa „Sto Lat”.

13. Skorzystano z następujących wyjść i wycieczek:

Urząd Miasta

Referat Zdrowia i Spraw Społecznych – zorganizował i sfinansował wyjazd 30 wychowanków Placówki na kolonie letnie do Jeleśni w okresie od 18.07.2012r. do 01.08.2012r.

Referat Rekreacji Sportu i Turystyki sfinansował i zorganizował następujących wycieczki krajoznawczo – turystyczne:

01.02.2012r. wycieczka do Gliwic do Chaty Wiejskiej – poznanie sztuki wyrobienia i pieczenia chleba,

08.02.2012r. wycieczka do Olkusza: zwiedzanie Muzeum Afrykanistycznego i Muzeum Miasta Olkusz,

04.07.2012r. wycieczka na Jure Krakowsko – Częstochowską,

22.08.2012r. wycieczka na Jure Krakowsko – Częstochowską,

29.08.2012r. podsumowanie cyklu wycieczek przy ognisku, pieczenie kiełbasek, wręczenie zdobytych odznak.

01.06.2012r. wyjazd zorganizowany przez Urząd Miasta – do Katowic do Ogrodów Biskupich z okazji Metropolitalnego Święta Rodziny, atrakcje dla wychowanków w postaci pokazu Straży Pożarnej, skoków na wysokiej trampolinie oraz dmuchanych zjeżdżalniach, występy muzyczne i taneczne oraz wręczenie skromnych upominków z okazji Dnia Dziecka.

Fundacja Proventus z Chorzowa umożliwiła wychowankom Placówki

25.05.2012r. uczestnictwo w uroczystości z okazji Dnia Dziecka, która odbyła się w siedzibie Fundacji Proventus w Chorzowie. w trakcie uroczystości odbyło się rozstrzygnięcie konkursu na najlepsze przedstawienie Pt: „Bezpieczne Drogi”. Konkurs został ogłoszony w domach dziecka i ośrodkach społeczno – wychowawczych województwa śląskiego. Wychowankowie Placówki otrzymali nagrody. Dzieci miały również możliwość wysłuchania prelekcji i zobaczenia pokazów w ramach programu „Bezpieczne Drogi”, otrzymali paczki, maskotki oraz słodki poczęstunek.

17.08.2012r. wyjazd do Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie w związku z zaproszeniem przez Fundację Proventus, dzieci zaprezentowały swoje przedstawienie w ramach akcji „Bezpieczne Drogi”, przygotowano dla wychowanków poczęstunek, zabawy i konkursy a także prelekcje i pokazy Policji i Straży Pożarnej z Chorzowa.

31.08.2012r. wyjazd do Fundacji Proventus w ramach akcji „ Pierwszy Tornister”. zaproszono troje dzieci uczniów I klasy z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego. podczas uroczystości odbyła się pogadanka na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa zarówno w domu jak i poza nim. krótki spacer po pobliskich ulicach w Chorzowie przez pasy dla pieszych. dzieci otrzymały nowe tornistry z wyposażeniem oraz tzw. „Rogi Obfitości” ze słodyczami.

07.12.2012r. zorganizowano wyjazd do siedziby Fundacji Proventus w Chorzowie na imprezę „Wigilia Dobrego Serca” w trakcie, której rozstrzygnięto konkursy plastyczne pt: „Kartka Świąteczna” i „Bezpieczne Drogi” , w których dzieci uczęszczające do Placówki zdobyły I,II i III miejsca oraz wyróżnienia w obu konkursach – rozdano wychowankom nagrody, wspólnie śpiewano koledy, a na zakończenie imprezy przybył do dzieci Św. Mikołaj i wręczył im świąteczne paczki i maskotki.

ING Bank Śląski

11-12.05.2012r. Wolontariusze z Fundacji ING Dzieciom Banku ING Oddział w Katowicach przeprowadzili w naszej Placówce remont jadalni, wyposażyli pokój w dwa stanowiska komputerowe i unowocześnili wystrój jadalni.

13.05.2012r. Wolontariusze Fundacji ING Dzieciom zorganizowali wyjście wychowanków do Klubu Tańca „Flamenco” w Siemianowicach Śląskich, gdzie przeprowadzono profesjonalne zajęcia taneczne dla wychowanków Placówki oraz pokaz klasycznych tańców prezentowanych podczas różnych turniejów tanecznych.

14 – 15.11.2012 r. Grupa wolontariuszy z Fundacji ING Dzieciom Banku Śląskiego Oddział w Siemianowicach Śląskich przeprowadziła w Placówce remont dwóch pokoi grup średniej i starszej w ramach programu Fundacji ING Dzieciom, oraz przeprowadziła zajęcia plastyczne w grupie najmłodszej.

07.12.2012r. wizyta wolontariuszy z Banku ING w grupie najmłodszej, uroczyste wręczenie upominków przez Św. Mikołaja z Banku ING oddział w Siemianowicach Śląskich, wolontariusze przekazali także prezenty dla grup starszych dzieci.

Ruch Autonomii Śląska

31.08.2012r. przekazanie przez Koło Ruchu Autonomii Śląska Siemianowice Śląskie trójce wychowankom „Rogów Obfitości” z okazji rozpoczęcia nauki szkolnej w I klasie.

05.09.2012r. wizyta w siedzibie Koła Autonomii Śląska Siemianowice Śląskie w celu złożenia podziękowania za „Tyty dla Pierwszaka”, przez wychowanków Placówki, którzy rozpoczynają naukę szkolną.

Powiatowy Urząd Pracy

23.07.2012r. zaproszono grupę najmłodszych wychowanków Placówki do udziału w finale akcji w ramach współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Siemianowicach Śląskich z Regionalnym Punktem Konsultacyjnym KSU Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., w której inne dzieci dzielą się z tymi najbardziej potrzebującymi, wychowankowie Placówki zostali obdarowani paczkami z zabawkami i maskotkami.

21.12.2012r. wręczenie dzieciom najmłodszym paczek świątecznych w postaci zabawek i maskotek.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych „COGITO” w Siemianowicach Śląskich

14.05.2012r. wizyta uczniów ZSP „COGITO” w grupie najmłodszej, zajęcia z biblioterapii – czytanie bajek, zabawa taneczna.

07.12.2012r. wyjście gimnazjalistów – wychowanków Placówki do ZSP „COGITO” na zajęcia komputerowo – informatyczne, wychowankowie mogli nabyć wiedzę na temat komputera i jego właściwości oraz nauczyć się sporządzać CV, na zakończenie zajęć wychowanków odwiedził św. Mikołaj i wręczył im drobne upominki.

12.06.2012r., 17.12.2012r. wyjście wychowanków do ZSP „COGITO” na zajęcia kulinarne: wyrabianie ciasta, pieczenie i dekorowanie ciasteczek.

I Liceum Ogólnokształcące im. J. Śniadeckiego w Siemianowicach Śląskich

30.11.2012r. wizyta wolontariuszy z I LO im. J. Śniadeckiego: zajęcia czytelnicze dla grupy młodszej.

14. Placówka zorganizowała następujące wyjścia i wycieczki dla dzieci

21.03.2012r. wyjście grupy starszej do Parku Miejskiego i nad Rzęsę – topienie Marzanny.

25.03.2012r. (niedziela) Wyjazd do Katowic do Spodka na Turniej Piłki Nożnej - zorganizowany przez Akademicki Związek Sportowy Śląskiej Wyższej Szkoły Zarządzania im. gen. J. Zietka w Katowicach, wyjazd był współorganizowany z Wielofunkcyjną Placówką Opiekunco - Wychowawcza w Siemianowicach Śląskich, mimo przegranych meczów, wszyscy wychowankowie otrzymali nagrody pocieszenia w

postaci słodyczy, smyczy, długopisów a dwie nasze piłkarki obdarowane zostały koszulkami. Na koniec wychowankowie mogli skorzystać z siłowni sportowej w Spodku.

15.04.2012r.(niedziela) koncert charytatywny zespołu Niegodni i Magdy Anioł, pod Patronatem Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskich, zbiórka pieniędzy na wyjazdy wypoczynkowe grupy najmłodszej w Placówce, grupa najmłodsza również wystąpiła na scenie Siemianowickiego Centrum Kultury razem z zespołem Magdy Anioł śpiewając piosenkę „Aniele, Aniele”.

21.06.2012r. wyjazd grupy najmłodszej do Dinozatorlandu sfinansowany z funduszy zbieranych podczas koncertu charytatywnego,

13.07.2012r. wyjście do Centrum Siemianowice Śląskich w celu kibicowania podczas Tour de Pologne.

31.07.2012r. wyjazd grupy najmłodszej do Parku Wodnego „Nemo” w Dąbrowie Górniczej, sfinansowany z funduszy zbieranych podczas koncertu charytatywnego, atrakcje wodne dla wychowanków, na zakończenie wycieczki zorganizowano gorący poczęstunek.

20.04.2012r. wyjście grupy najmłodszej z grupą starszą do Siemianowickiego Centrum Kultury na przedstawienie.

26.04.2012r., 02.05.2012r., 10.05.2012r., 31.05.2012r., 08.06.2012r., 12.06.2012r., 15.06.2012r., 18.06.2012r., 19.06.2012r., 22.06.2012r., 26.06.2012r., 03.07.2012r., 10.07.2012r., 11.07.2012r., 12.07.2012r., 02.08.2012r., 06.08.2012r., 09.08.2012r., Wycieczki rowerowe nad Rzesę, do Parku Miejskiego, do Michałkowic, do WPKiW w Chorzowie

09.05.2012r., 16.05.2012r., 23.05.2012r., 30.05.2012r., 06.06.2012r., 13.06.2012r., 20.06.2012r., 28.06.2012r., 19.09.2012r., 26.09.2012r., 10.10.2012r., 17.10.2012r., 24.10.2012r., wyjazdy do Katowic w związku z udziałem w projekcie „Liga Piłkarska”

29.11.2012r. zakończenie Ligi Piłkarskiej, zaproszono wychowanków do kina Kosmos w Katowicach na projekcję filmu.

19.05.2012r., (sobota) Metropolitarne Święto Rodziny – wyjście do Parku Górnik w Michałkowicach na festyn z okazji święta rodzin, wychowankowie udzielali się w różnorodnych konkursach sprawnościowych, plastycznych przygotowanych przez wiele siemianowickich szkół, zastęp harcerzy, artystyczne malowanie twarzy, zabawa z chustą i tunelem Klauza, na zakończenie festynu wychowankowie zagraли mecz piłki nożnej z wychowankami Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuncho – Wychowawczej w

Siemianowicach Śląskich, zwycięska drużyna okazała się Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Dla Dzieci w Siemianowicach Śląskich.

26.05.2012r., 28.03.2012r., 24.04.2012r., 08.06.2012r., 09.07.2012r., 10.07.2012r., 11.07.2012r., 13.07.2012r., 19.07.2012r., 20.07.2012r., 28.08.2012r., 29.08.2012r., 30.08.2012r., 31.08.2012r., 26.09.2012r., wyjście grupy średniej i najmłodszej do Parku Miejskiego na zajęcia sportowe, ruchowe i integracyjne, zabawy na placu zabaw, zbieranie liści jesiennych.

01.06.2012r. wyjazd do Planetarium Śląskiego na seans kosmiczny ufundowany przez rodziców nastoletniej wolontariuszki Placówki z okazji Dnia Dziecka.

02.07.2012r. wyjście na Rynek Miejski – udział w grach i zabawach konkursowych zorganizowanych w ramach programu „Bajkowa podróż dookoła świata”.

20.07.2012r. wyjście na Rynek Miejski, udział w Świecie Czekolady.

21.09.2012r. **Dzień Rodzicielstwa Zastępczego** – wychowankowie Placówki zostali zaproszeni na tą uroczystość aby zaprezentować swoje śląskie przedstawienie a także pokaz tańców współczesnych na spotkaniu organizowanym przez nasz Ośrodek dla Rodzin Zastępczych.

06.10.2012r. udział wychowanków w Biegu Jesieni.

20.10.2012r. udział wychowanków w Białoblonie Letnim.

26.10.2012r. wyjście do SP 11 na dyskotekę zorganizowaną przez Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Siemianowicach Śląskich.

14.11.2012r. wyjście grupy starszej i młodszej do kina Helios w Katowicach na seanse filmowe.

21.11.2012r. **Dzień Pracownika Socjalnego** – wyjście do „Zameczku” w Parku Górnik w Michałkowicach, wychowankowie z tej okazji przygotowali krótki występ artystyczny w postaci recytacji wierszy o tematyce jesienniej.

27.11.2012r. wyjście grupy średniej do kina Helios w Katowicach na seans filmowy.

05.12.2012r. wyjście grupy najmłodszej do Siemianowickiego Centrum Kultury za występ artystyczny w ramach programu imprezy Śląskiego Stowarzyszenia Kulturalnego dla Osób Niepełnosprawnych, prezentacja przez najmłodszych dwóch piosenek „Poszła Karolinka” i „Szła Dzieweczka”.

06.12.2012r. wyjazd do Parku Wodnego „Nemo” w Dąbrowie Górniczej z okazji św. Mikołaja.

21.12.2012r. wyjście grupy najmłodszej do teatru „Ateneum” w Katowicach na spektakl teatralny.

15. Udział Placówki w projekcie „Wiem kim jestem” dofinansowanym przez program grantowy Banku Dziecięcych Uśmiechów organizowany przez Fundację Banku Zachodniego WBK.

W ramach projektu odbyły się warsztaty z gwary śląskiej i historii naszego regionu w Muzeum Miejskim w Siemianowicach Śląskich. Celem projektu było zapoznanie i uświadomienie wychowanków z ich korzeniami i tożsamością regionu, w którym mieszkają, wykształcenie potrzeby pielęgnacji tradycji i obyczajów regionu Śląska.

W dniu 14 sierpnia 2012 roku zorganizowano w ramach projektu dla uczestników wycieczkę do Koszęcina, gdzie zwiedzili siedzibę zespołu „Śląsk”, zwiedzali Dom Pracy Twórczej i Izbę Pamięci wraz z ekspozycją strojów śląskich, udział wzięli w warsztatach tanecznych i projekcji filmu z okazji 50-lecia Zespołu „Śląsk”.

Zadaniem uczestników projektu było przygotowanie i zaprezentowanie przedstawienia teatralnego, w którym należało wykorzystać zdobytą wiedzę o Śląsku podczas warsztatów, przedstawienie zostało wystawione w dniu 18 września 2012 roku w Siemianowickim Centrum Kultury „Jarzebinka”, na które została zaproszona między innymi Pani Małgorzata Świerczek - Dyrektor Banku Zachodniego WBK Oddział w Siemianowicach Śląskich.

Projekt zakończył się quizem z wiedzy o gwarze, historii i tradycjach regionu Śląsk, który odbył się w dniu 30 października 2012 roku w siedzibie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Dla Dzieci. Quiz miał formę pisemną i oparty był o test wielokrotnego wyboru.

Podsumowaniem i zakończeniem projektu „Wiem kim jestem” po wyłonieniu zwycięzców quizu w dwóch grupach wiekowych, było wręczenie nagród w dniu 22 listopada 2012 r.

16. Monitorowanie na bieżąco sytuacji szkolnej i socjalno – bytowej dziecka poprzez:

- Wchodzenie w środowisko domowe przez wychowawcę lub pracownika socjalnego Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Dla Dzieci.
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami dzieci poprzez informowanie, porady, konfrontacje, rozszerzanie kontaktów, perswazję, działania wychowawcze takie jak: socjalizacja, readaptacja społeczna,
- Wizyty wychowawców w szkołach wychowanków, celem uzyskania informacji na temat sytuacji szkolnej dzieci i podejmowania działań pomocowych w zakresie edukacji wychowanków.

- Spotkania Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, celem opracowania planu pomocy dziecku i rodzinie,
- Współprace z instytucjami pomocy dziecku i rodzinie: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia, Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Sądem Rodzinnym, Komenda Rejonowa Policji w Siemianowicach Śląskich,
- Zebranie rodziców w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Dla Dzieci (w ciągu 2012 roku odbyło się jedno spotkanie z rodzicami),
- Udział rodziców w spotkaniach wielkanocnym, wigilijnym, w spotkaniu z okazji „Dnia Dziecka i Dnia Rodzica”.

Poprzez systematyczną pracę z dziećmi i ich rodzinami, szkołami i innymi instytucjami pomocowymi udało się częściowo zniwelować zaniedbania socjalno – bytowe i wychowawcze u dzieci poprzez:

- poprawę funkcjonowania dziecka w społeczeństwie,
- częściową poprawę funkcjonowania rodziców w prawidłowym pełnieniu swoich ról,
- zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgania przez dzieci po alkohol i narkotyki,
- lepsze radzenie sobie ze stresem i problemami dnia codziennego przez dzieci,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich relacji z innymi ludźmi,
- nabycie zdolności komunikacyjnych, w tym konstruktywnego wyrażania emocji, uczuć i potrzeb,
- poprawę wyników w nauce,

W ubiegłym roku udało się doposążyć Placówkę w nowe sprzęty:

- mały sprzęt gospodarstwa domowego,
- garnki i inne akcesoria kuchenne,
- aparat fotograficzny,
- płyty z bajkami i grami komputerowymi,
- choinki i akcesoria świąteczne i dekoracyjne.

7. POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ KLIENTÓW SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, świadczenia przyznawane w jej ramach skierowane są do osób i rodzin, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomocy udziela się z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- sytuacji kryzysowej,
- klęski ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł,
- osobom w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.

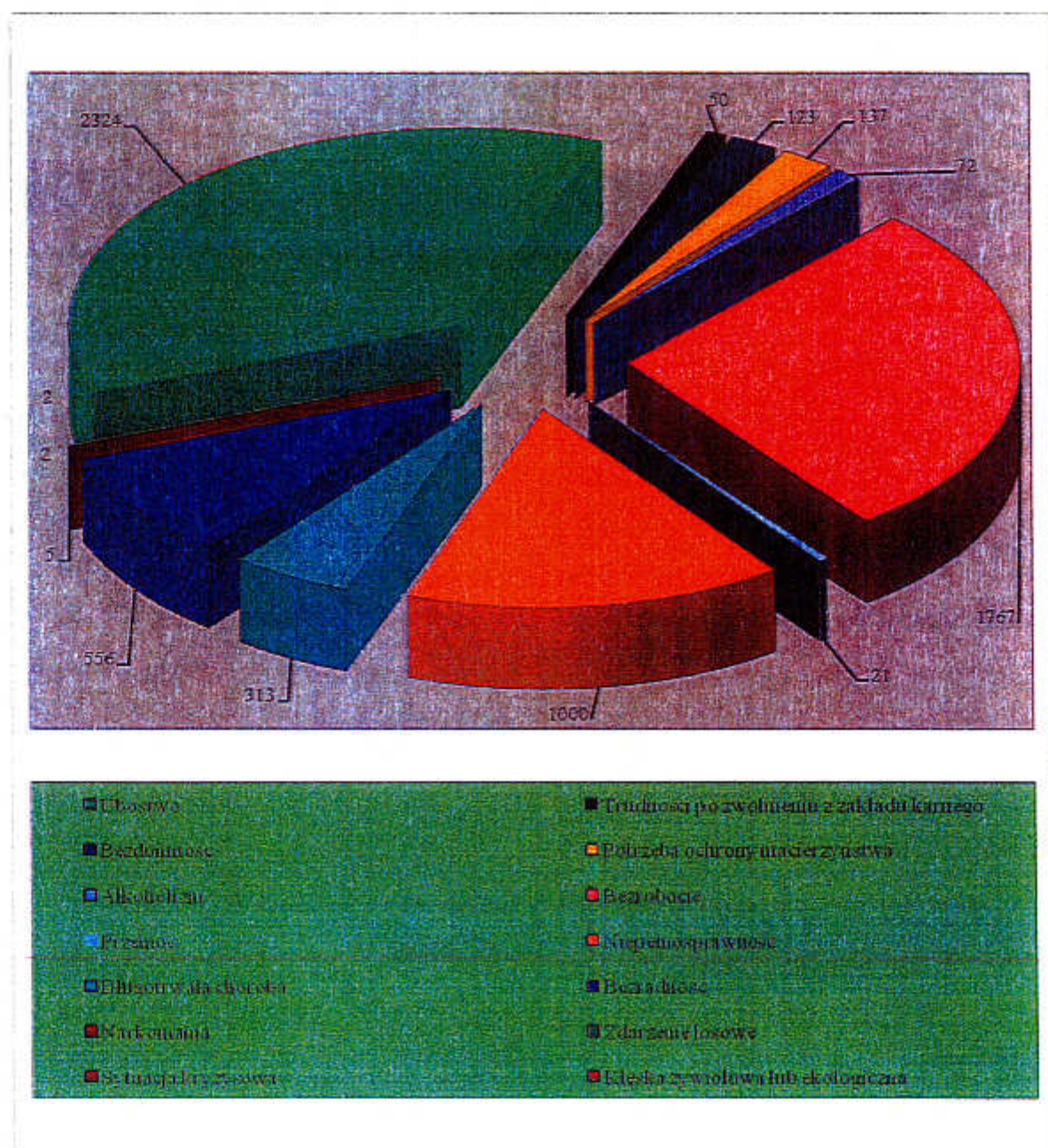
Poniżej przedstawiono powody ubiegania się o pomoc społeczną, a także typy rodzin, które zostały objęte pomocą MOPS w 2012 roku.

Tabela nr 4. Powody przyznania pomocy MOPS w 2012 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym: na wsi	
Ubóstwo	1	2324	0	5238
Sieroctwo	2	0	0	0
Bezdomność	3	123	0	142
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	137	0	677
w tym :				
wielodzietność	5	79	0	456
Bezrobocie	6	1767	0	4585
Niepełnosprawność	7	1000	0	1889
Długotrwała lub ciężka choroba	8	313	0	549
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	9	556	0	2045
w tym :				
rodziny niepełne	10	240	0	795
rodziny wielodzietne	11	88	0	502
Przemoc w rodzinie	12	21	0	68
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	13	0	0	0
Alkoholizm	14	72	0	125
Narkomania	15	5	0	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	50	0	75
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	17	6	0	7
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	18	0	0	0
Zdarzenie losowe	19	2	0	6

Sytuacja kryzysowa	20	2	0	8
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	21	0	0	0

Wykres nr 7. Powody przyznania pomocy MOPS w 2012 roku

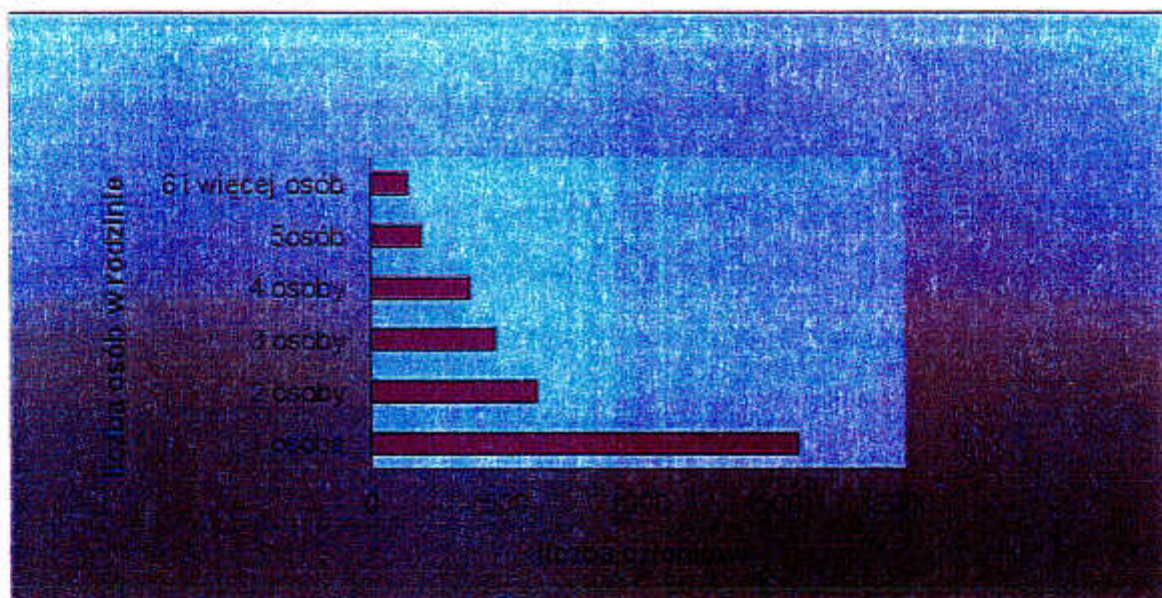
Podobnie jak w latach poprzednich, główną przyczyną ubiegania się o pomoc, poza ubóstwem, było bezrobocie, następnie niepełnosprawność, a dalej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Typologia rodzin korzystających z pomocy MOPS została zaprezentowana poniżej w tabeli oraz na wykresach. Z przedstawionych danych wynika, że najczęściej jest gospodarstw jednoosobowych. Wśród rodzin z dziećmi dominują te z jednym lub dwojgiem dzieci. W grupie rodzin z dziećmi połowę stanowią rodziny niepełne.

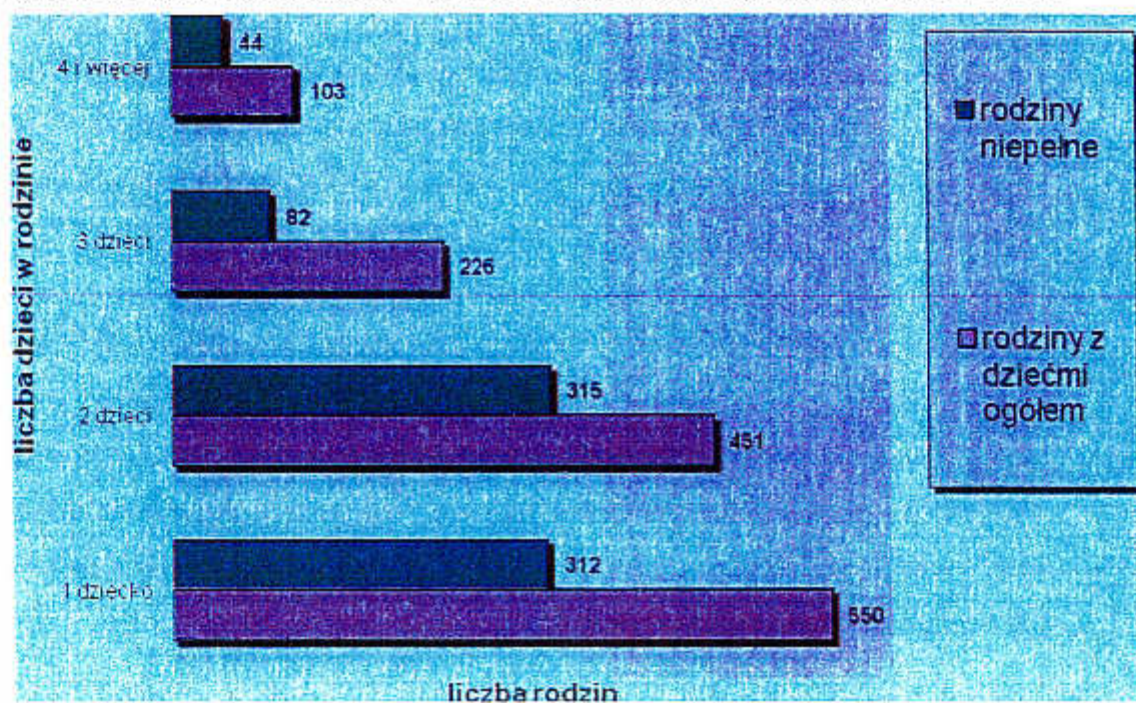
Tabela nr 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2012 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		Ogółem	w tym: na wsi		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓLEM (wiersze 2+3+4+5+6+7)		1	3358	0	7461
o liczbie osób	1	2	1603	0	1603
	2	3	615	0	1230
	3	4	460	0	1380
	4	5	361	0	1444
	5	6	182	0	910
	6 i więcej	7	137	0	894
w tym (z wiersza 1): rodziny z dziećmi ogółem (wiersze 9+10+11+12+13+14+15)		8	1330	0	4986
o liczbie dzieci	1	9	550	0	1478
	2	10	451	0	1732
	3	11	226	0	1110
	4	12	65	0	386
	5	13	26	0	179
	6	14	9	0	69
	7 i więcej	15	3	0	32
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM (wiersze 17+18+19+20)		16	653	0	2071
o liczbie dzieci	1	17	312	0	701
	2	18	215	0	722
	3	19	82	0	376
	4 i więcej	20	44	0	272
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM (wiersze 22+23+24+25)		21	487	0	835
o liczbie osób	1	22	303	0	303
	2	23	100	0	200
	3	24	44	0	132
	4 i więcej	25	40	0	200

Wykres nr 8. Liczebność gospodarstw domowych objętych pomocą MOPS w 2012 r.

Wykres nr 9. Liczba rodzin z dziećmi, w tym rodzin niepełnych, objętych pomocą MOPS w 2012 r.

Relatywnie niewielką, ale znajdującą się w kręgu szczególnego zainteresowania pracowników socjalnych, grupą podopiecznych MOPS są osoby bezdomne. W roku 2012 problem bezdomności dotyczył 142 osób. Dla porównania: w roku 2011 było to 96 osób, a w 2010 - 128 osób. Z pomocy w formie schronienia w 2012 r. skorzystało 85 osób, w tym: 62 mężczyzn, 11 kobiet oraz 12 dzieci.

Nie wszystkie osoby bezdomne oczekiwały pomocy w formie schronienia. Pomoc dla tej kategorii potrzebujących Ośrodek realizował również poprzez zapewnienie posiłku, pomocy finansowej i rzeczowej. Z uwagi na brak noclegowni/schroniska w naszym mieście, bezdomni kierowani są do placówek w ościennych miastach. Współpraca MOPS ze stowarzyszeniami prowadzącymi placówki dla osób bezdomnych układa się bardzo dobrze. Do tej pory nie zdarzyła się sytuacja, by bezdomny nie otrzymał miejsca w noclegowni. Oczekujące na miejsce osoby potrzebujące mogły skorzystać z uprzejmości Siemianowickiego Stowarzyszenia Abstynentów „Wzajemna pomoc”, które w razie potrzeby udostępniało im miejsca noclegowe.

Ponadto, pomagając osobom bezdomnym MOPS zawsze mógł liczyć na wsparcie Śląskiego Stowarzyszenia Charytatywnego „Przystań”, gdzie bezdomni mogli otrzymać pomoc w formie posiłku czy też odzieży używanej.

W ramach pomocy dla osób bezdomnych, Ośrodek koordynował także w mieście działania związane z badaniem ich liczby na terenie województwa śląskiego. To badanie zostało zlecone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Zostało przeprowadzone w nocy z 28 na 29 lutego 2012 roku, były w nie zaangażowane wszystkie służby i instytucje w mieście działające na rzecz obywateli. Podczas przeprowadzonych działań udzielono pomocy w formie schronienia jednej osobie bezdomnej.

W roku 2012 pracownicy MOPS, w celu zobrazowania rozmieszczenia na terenie miasta klientów z różnymi dysfunkcjami, kontynuowali monitoring osób i rodzin korzystających z pomocy. Wynika on z opracowanego w 2001 roku i przyjętego uchwałą Rady Miasta „Atlasu Problemów Społecznych”. Ma on na celu określenie dominujących w danej dzielnicy problemów, a następnie podjęcie odpowiednich działań celem ograniczenia lub wyeliminowania tych problemów.

8. PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

8.1. Praca socjalna

Praca socjalna to profesjonalna działalność pracowników socjalnych polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności do społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Jest to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań. To mechanizm polityki społecznej służący rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji, m.in.:

- ratowniczą, gdyż jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych;
- edukacyjną, ponieważ uczy samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów;
- profilaktyczną w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu;
- partycypacyjną, czyli angażującą środowiska do współdziałania i budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Aktualną definicję pracy socjalnej zawiera Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, w której praca socjalna zdefiniowana została jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Główne metody pracy socjalnej to praca z indywidualnym przypadkiem, praca socjalna z grupą oraz animowanie środowiska lokalnego. Podstawową metodą pracy socjalnej stosowaną w pomocy społecznej była i nadal jest praca z indywidualnym przypadkiem. Obszarem jej zastosowania jest każde środowisko, z którym pracownik miał kontakt. Do pracy z indywidualnym przypadkiem włącza się także pracę z rodziną, polegającą na pomocy w rozwiązywaniu życiowych problemów poprzez bezpośrednie oddziaływania na klienta i jego najbliższych.

Pracownicy socjalni wykorzystują w swojej pracy również metodę pracy z grupą. W 2012 roku rekrutowali wśród podopiecznych kandydatów do uczestnictwa w prowadzonych w MOPS grupach. Ponadto w roku sprawozdawczym motywowali i kierowali klientów do udziału w projekcie pn. „UWIERZ W SIEBIE” na rzecz osób

zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz do udziału w innych projektach, w które MOPS był zaangażowany.

Najczęściej stosowanym w pracy socjalnej narzędziem jest wywiad środowiskowy. Przeprowadza się go w celu udzielenia pomocy osobom i rodzinom. Służy on rozeznaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej i dochodowej. W 2012 roku przeprowadzono 7.910 wywiadów, w tym: 950 rodzinnych wywiadów środowiskowych, 6.499 aktualizacji wywiadów oraz 461 wywiadów u osób zobowiązanych do alimentacji.

Kolejnym wykorzystywanym w pracy socjalnej narzędziem jest kontrakt socjalny. Jest on dopełnieniem ustaleń i zobowiązań dokonanych pomiędzy klientem a pracownikiem socjalnym podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Jego celem jest podejmowanie przez klientów działań służących ich usamodzielnieniu i poprawie sytuacji socjalno-bytowej.

8.2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo jest świadczone na podstawie art. 46 Ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W ramach poradnictwa specjalistycznego realizowane jest przede wszystkim poradnictwo prawne i psychologiczne, między innymi dla wychowanków placówek, rodziców zastępczych i biologicznych.

8.2.1. Poradnictwo prawne

Poradnictwo prawne było realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Oprócz porad ustnych, świadczona była także pomoc w formie pisania pozwów i pism do sądów, urzędów i innych instytucji, w sprawach istotnych dla osób ubiegających się o taką pomoc. Ogółem w roku 2012 porad ustnych i pisemnych udzielono 341 rodzinom. Najwięcej dotyczyło spraw rodzinno-opiekuńczych, rodzin zastępczych, rozwodów, separacji małżeństwa, a przede wszystkim spraw alimentacyjnych, łączonych często z ustaleniem ojcostwa. Dużą grupę stanowiły także sprawy mieszkaniowe, z zakresu świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz dotyczące uprawnień osób niepełnosprawnych.

Sprawy te były przeważnie wielowatkowe, tak jak skomplikowane jest życie rodzinne, zawodowe i sytuacja bytowa osób korzystających z porad prawnych, głównie klientów pomocy społecznej. Osoby korzystające otrzymały konkretną, realną pomoc w rozwiązywaniu ich trudnych problemów osobistych i rodzinnych.

8.2.2. Poradnictwo psychologiczne

Pomoc psychologiczna oferowana przez MOPS obejmuje szeroki wachlarz specjalistycznych usług, które mają na celu zniesienie psychicznego dyskomfortu odczuwanego przez zgłaszających się po nią klientów. Jest ona kierowana do beneficjentów pomocy społecznej, osób nie będących wcześniejszymi klientami Ośrodka, a także do jego pracowników. Osoby zainteresowane mogą skorzystać z konsultacji indywidualnych oraz rodzinnych, w tym dedykowanych małżeństwom czy parom przeżywającym określone trudności. Psycholodzy, po przeprowadzonej diagnozie problemu klienta, proponują mu forme pomocy najbardziej adekwatną do jego indywidualnych potrzeb i możliwości. Z pomocy psychologicznej w Ośrodku korzystają osoby ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychiatrycznymi, ale też zmagające się z różnego rodzaju trudnościami sytuacyjnymi, wychowawczymi, rodzinnymi czy małżeńskimi. Ponadto uruchomiona została grupa wsparcia dla kobiet będących ofiarami przemocy. W jej ramach pomocą objęto grupę 5 klientek podczas 8 spotkań poświęconych psychoedukacji z zakresu mechanizmów działania przemocy oraz przepracowaniu trudnych doświadczeń. Pomocą w formie grupy wsparcia o charakterze otwartym objęto także rodziny zastępcze. W 3 spotkaniach uczestniczyło w sumie 12 klientek. Psycholodzy pozostają też w ścisłej współpracy z pracownikami Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci w Siemianowicach Śląskich, służąc wsparciem i radą zarówno im, jak i ich podopiecznym, czyli dzieciom i ich rodzinom.

W 2012 r. z pomocy psychologicznej w formie spotkań indywidualnych, małżeńskich lub rodzinnych skorzystało 117 klientów, którzy odbyli łącznie 370 spotkań z psychologami. 83 % tej liczby stanowią drugie i kolejne spotkania ze specjalistą, dla 54 % klientów współpraca z psychologiem nie kończyła się na jednorazowej wizycie. Średnia liczba spotkań przypadająca na jednego klienta z grupy kontynuującej współpracę wynosi 5. Ponieważ nie wszyscy klienci mogą skorzystać z pomocy na terenie MOPS, możliwe jest umówienie się z psychologiem na wizytę domową. W 2012 r. blisko połowa spotkań z klientami odbyła się właśnie w ich miejscu zamieszkania, pozostałe zaś na terenie Ośrodka oraz Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci.

9. PROJEKTY SPOLECZNE MOPS

Z ostrożnych szacunków wynika, że w 2012 r. ok. 250 osób wzięło udział w różnych projektach, które zostały opisane poniżej.

9.1. Współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projekt systemowy pn. „UWIERZ W SIEBIE”

Projekt systemowy pn. „UWIERZ W SIEBIE” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (priorytet VII, działanie: 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, poddziałanie: 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”).

W edycja projektu rozpoczęła się 1 stycznia 2012 roku i będzie trwała do końca grudnia 2013 roku, ze względu na dwuletni okres realizacji. Celem nadrzędnym projektu jest aktywizacja i integracja społeczna kobiet i mężczyzn pozostających bez zatrudnienia. Cele szczegółowe to: zwiększenie kompetencji społecznych, wzrost wiary we własne możliwości, identyfikacja mocnych stron i potencjałów, wzrost aktywności społecznej.

Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa pozyskano na lata 2012-2013 łączną kwotę w wysokości 1.864.953,75 zł, wkład własny MOPS wyniósł 278.671,25 zł. W roku 2012: dotacja w kwocie 1.005.587,00 zł, wkład własny Ośrodka wyniósł 150.260,13 zł. W roku 2013: dotacja wynosząca 859.366,75 zł, wkład własny w kwocie 128.411,12 zł.

Grupy uczestników objęte projektem w 2012 roku:

▲ 55 osób niepełnosprawnych, w tym:

15 z chorobami psychicznymi (12 kobiet i 3 mężczyzn);

20 korzystających ze wsparcia MOPS w formie zasiłku stałego (16 kobiet i 4 mężczyzn);

20 korzystających ze wsparcia PFRON (16 kobiet i 4 mężczyzn);

▲ 105 osób długotrwale bezrobotnych (84 kobiety i 21 mężczyzn).

GRUPA I. Grupa ta została wybrana ze względu na duży odsetek osób, które mają problemy w adaptacji w dorosłym życiu, po opuszczeniu szkół specjalnych, jeżeli system rodzinny jest niewydolny lub także obciążony niepełnosprawnością intelektualną. Trzon tej grupy stanowiły osoby chore psychicznie, pobierające zasiłek stały oraz korzystające ze wsparcia w ramach realizacji zadań Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W tej grupie docelowej było 5 osób z upośledzeniem umysłowym, pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej z terenu Siemianowic Śląskich.

GRUPA 2. Długotrwale bezrobotni mężczyźni i kobiety. Oprócz osób długotrwale bezrobotnych zaplanowano udział w niniejszej grupie osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Ta podgrupa została wyodrębniona w projekcie po raz czwarty. Do udziału kwalifikowane były rodziny, w których sąd rodzinny stwierdził problemy opiekuńczo – wychowawcze, w wyniku których wydał postanowienie o nadzorze kuratora lub umieszczeniu w placówce opiekuńczo – wychowawczej rodziny zastępczej.

W ramach Zadania nr 1 (Aktywna Integracja) uczestnicy zostali objęci następującymi instrumentami aktywnej integracji:

- Trening Umiejętności Społecznych – instrument zrealizowały 33 osoby. W 2012 roku odbyło się 240 godzin lekcyjnych Treningu Umiejętności Społecznych;
- sfinansowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej – z usług asystenta skorzystały 2 osoby. W 2012 roku zostało zrealizowanych 28 godzin pracy asystenta;
- sfinansowanie osobom niepełnosprawnym zabiegów rehabilitacyjnych – instrument zrealizowało 25 osób. W 2012 roku odbyło się 499 godzin rehabilitacji indywidualnej;
- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych – dofinansowanie objęło 34 osoby;
- wyjazdowe zajęcia z arteterapii - instrument zrealizowało 10 osób. W ramach zajęć uczestnicy brali udział w warsztatach z arteterapii (36 godzin) oraz w Treningu Umiejętności Społecznych (15 godzin);
- asystent rodzinny – z usług asystenta rodzinnego skorzystały 43 osoby. 14 uczestniczek będzie nadal korzystać ze wsparcia asystenta w roku 2013;
- finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w Warsztatach Terapii Zajęciowej w zakresie nie finansowanym przez PFRON, zaplanowano dla 5 uczestników;
- doradztwo adwokata – w 2012 roku odbyło się 56 godzin konsultacji z adwokatem, z których skorzystały 42 osoby;
- psychoterapia indywidualna – instrument zrealizowało 7 osób. 9 uczestników będzie kontynuować psychoterapię w roku 2013. W 2012 roku odbyło się 349 godzin psychoterapii;

- organizacja grupy samopomocowej w formie grupy rotacyjnej dla osób mających postanowienia opiekuńcze – w spotkaniach grupy wzięło udział 7 osób. W 2012 roku odbyło się 100 godzin pracy grupy;
- warsztaty inspiracji i rozwoju osobistego – instrument zrealizowało 29 osób. W 2012 r. odbyło się 60 godzin warsztatów;
- trening umiejętności wychowawczych – instrument objął 21 osób. W 2012 roku odbyło się 60 godzin treningu;
- indywidualne doradztwo zawodowe – skorzystało z niego 80 osób. W 2012 roku odbyło się 320 godzin konsultacji z doradcą zawodowym;
- sfinansowanie badań profilaktycznych dla 55 osób;
- sfinansowanie badań specjalistycznych w związku z możliwością podjęcia zatrudnienia, w tym przeprowadzona za pomocą testów psychologicznych diagnoza poziomu intelektualnego – instrument zrealizowało 25 osób;
- wsparcie terapeuty środowiskowego – zaplanowane dla 5 uczestników. Osoby zakwalifikowane do udziału w Warsztatach Terapii Zajęciowej będą nadal korzystać ze wsparcia w 2013 roku;
- trening budżetowy – został zrealizowany przez 35 osób. W 2012 r. odbyło się 15 godzin treningu budżetowego;
- trening zarządzania czasem – instrument zrealizowały 24 osoby. W roku 2012 odbyło się 15 godzin treningu;
- zajęcia ze stylistą – uczestniczyło w nich 28 osób. W 2012 roku odbyło się 45 godzin zajęć dotyczących kreowania własnego wizerunku;
- kurs komputerowy – instrument objął 5 osób. W 2012 r. odbyło się 20 godzin kursu komputerowego;
- grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – instrument zrealizowało 12 osób. W 2012 roku odbyło się 96 godzin zajęć;
- w roku 2012 zostało zrealizowanych 151 godzin opieki nad osobą zależną.

W 2012 r. projekt objął także inne zadania:

- prace socjalna;
- zasiłki i pomoc w naturze;
- prace społecznie użyteczne – od kwietnia do listopada 2012 roku w ramach projektu zrealizowano 6.609 godzin prac społecznie użytecznych, z których skorzystało 39 osób.

9.2. Projekty realizowane w ramach wsparcia dla rodzin zastępczych

9.2.1. „Siemianowickie Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego 2012”

Termin realizacji: czerwiec - wrzesień 2012 r.

MOPS otrzymał dotację dla tego projektu w programie grantowym Fundacji Ernst & Young.

Beneficjentami projektu byli rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, dzieci oraz lokalna społeczność.

Cele projektu to:

- pogłębienie wewnętrznej integracji rodzin zastępczych oraz zintegrowanie nowo powstałych rodzin zastępczych;
- podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, wyzwolenie potencjału, którym dysponują;
- poprawa relacji pomiędzy rodzinami zastępczymi, a rodzicami biologicznymi;
- promowanie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez kampanię informacyjno - promocyjną.

Projekt składał się z 4 działań opisanych poniżej.

a. Bajkowy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, w tym mini – akcja „Pozytywnie Zakrećeni”

Pierwszym etapem realizacji projektu był „Bajkowy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego”, który został zorganizowany w dniu 15.06.2012 r. na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Siemianowicach Śląskich. Zostało wysłanych ponad 200 zaproszeń do rodzin zastępczych wraz z dziećmi, do usamodzielnianych wychowanków zajmujących mieszkanie chronione, placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz ważnych osobistości.

Podczas imprezy miała miejsce akcja Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej pt. „Pozytywnie Zakrećeni”. Ponadto odbył się konkurs na najlepsze przebranie za postać z bajki. Dla uczestników imprezy przygotowano wiele atrakcji, takich jak: występ klauna, dmuchany zamek, przejażdżka konna, zabawy z animatorami i harcerzami.

Bajkowy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego przyniósł wiele radości i przyjemnych chwil nie tylko dzieciom, ale również rodzicom zastępczym, którzy mieli możliwość spotkania się i wspólnego spędzenia czasu oraz wymiany własnych doświadczeń. Nie ulega wątpliwości, że nastąpiła pogłębiona integracja istniejących rodzin zastępczych, a nowo powstałe rodziny mogły się zintegrować z już istniejącymi.

b. Zajęcia plastyczno – literackie dla dzieci i spotkanie dyskusyjne dla rodzin zastępczych
Kolejnym działaniem realizowanym w projekcie były zajęcia plastyczno – literackie w „Świecie Baśni” dla dzieci oraz spotkanie dyskusyjne dla rodziców zastępczych. Powyższe działanie zrealizowano w dniu 05.09.2012 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Siemianowicach Śląskich.

W panelu dyskusyjnym prowadzonym przez przedstawiciela Stowarzyszenia na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa „Nowy Dom” z Siemianowic Śląskich wzięło udział 8 rodziców zastępczych. Podczas tego spotkania uczestnicy dyskutowali na temat nowej ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Równoległe do prowadzonej dyskusji, 11 dzieci rodziców zastępczych w niej uczestniczących, brało udział w zajęciach plastyczno – literackich prowadzonych przez doświadczonego w pracy z dziećmi pracownika Miejskiej Biblioteki Publicznej. W czasie zajęć dzieci słuchały bajek, brały udział w grach i zabawach dotyczących bajek oraz wykonywały prace plastyczne, które później zostały wystawione w bibliotece.

c. Szkolenie rodziców zastępczych pt. „Postawy rodzicielskie”

Szkolenie odbyło się w dniach 31.08.2012 r. - 01.09.2012 r. w budynku należącym do MOPS w Siemianowicach Śląskich. Szkolenie trwało 12 godzin, uczestniczyło w nim 13 osób. W trakcie szkolenia zrealizowano następujące elementy:

- integracja grupy,
- wypracowanie i zaakceptowanie przez uczestników norm grupowych,
- zwiększenie umiejętności asertywnego i skutecznego komunikowania się,
- zwiększenie umiejętności pracy w grupie,
- prezentacja portretu rodziny,
- ocena potencjału rodziców,
- rola i pozycja w rodzinie,
- weryfikacja postaw wychowawczych wobec przyjętych dzieci,
- odwoływanie się do doświadczeń uczestników z rodzin generacyjnych,

W trakcie szkolenia rodzice zastępczy podjęli następujące tematy:

- relacje z rodzicami biologicznymi,
- problemy związane ze stratą,
- problemy wychowawcze.

- problemy w funkcjonowaniu emocjonalnym oraz zaburzenia zachowania dzieci, tj.: wycofanie, agresja, kłamstwa, objadanie się, regresja, trudności w budowaniu relacji z rówieśnikami,
- tożsamość dziecka,
- współpraca ze szkołą, brak dostatecznego wsparcia dzieci z trudną sytuacją życiową.

Biorąc udział w szkoleniu grupa była zróżnicowana pod względem wieku, pełnionej roli opiekuna zastępczego oraz osobistych doświadczeń. Zróżnicowanie to pozwoliło na bogatszą analizę omawianych tematów. Uczestnicy wykazali zaangażowanie oraz gotowość do współpracy i podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych. Chętnie wymieniali swoje doświadczenia związane z opieką zastępczą, doświadczeniem rodzicielskim i życiowym. Udzielali sobie wzajemnego wsparcia. Opiekunowie niewątpliwie podnieśli swoje kompetencje wychowawcze, a co ważne zgłosili chęć i gotowość do ciągłego doskonalenia się.

d. Piknik integracyjny pn. „Teatrzyk pod chmurką”

Piknik integracyjny rodziców zastępczych, rodziców biologicznych oraz dzieci odbył się w dniu 21.09.2012 r. na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Zostało wysłanych ponad 200 zaproszeń do rodzin zastępczych wraz z dziećmi i ich rodzicami biologicznymi, do usamodzielnianych wychowanków zajmujących mieszkanie chronione, placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz ważnych osobistości. W ramach powyższego pikniku odbyło się kilka pokazów artystycznych. Podczas spotkania miało miejsce rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pt. „Dawno, dawno temu, za górami za lasami...”. Do konkursu przystąpiło 23 wychowanków rodzin zastępczych, którzy zostali podzieleni na trzy kategorie wiekowe: do 7 roku życia, od 8 roku życia do 11-go roku życia, powyżej 12 roku życia. Specjalnie powołane jury łącznie przyznało 7 głównych nagród, 4 wyróżnienia, 12 nagród za udział. Każde dziecko otrzymało nagrodę – były to różnego rodzaju gry edukacyjne oraz materiały plastyczne.

W wyniku działań projektowych została stworzona możliwość pogłębienia integracji rodzin zastępczych długo funkcjonujących z nowopowstałymi, we wszystkich zaprojektowanych działaniach. Ponadto w wyniku przeprowadzonego szkolenia zostały podniesione kompetencje wychowawcze rodziców zastępczych. Organizacja pikniku „Teatrzyk pod chmurką” umożliwiła spotkanie się i poprawę relacji na linii: rodziny

zastępcze z dziećmi i rodzice biologiczni. Podejmując szereg działań, starano się zmniejszyć poczucie wyizolowania dzieci z rodzin zastępczych w środowisku lokalnym. Ponadto działania w projekcie pozwoliły na rozwijanie u dzieci różnorodnych zainteresowań, takich jak: malowanie, taniec czy sport. Dzięki towarzyszącej działaniom kampanii promocyjno – informacyjnej i stałej obecności w mediach, społeczność lokalna miała możliwość podniesienia swojej świadomości na temat trudn. ale i satysfakcji z pełnienia funkcji rodzica zastępczego. Dowodem na to, że praca rodzin zastępczych jest doceniana przez środowisko lokalne, jest ilość darczyńców oraz osób zaangażowanych charytatywnie w realizację działań w projekcie. Realizatorzy projektu poszukując ich spotkali się z bardzo przychylnym potraktowaniem próśb o wsparcie materialne oraz zaangażowanie w realizację działań.

Wszystkie działania w projekcie były zrealizowane na wysokim poziomie. Otrzymane od uczestników projektu oraz lokalnego środowiska informacje zwrotne o jakości i konieczności realizowania takich działań pozwalają stwierdzić, że ta forma pracy z rodzinami jest owocna i satysfakcjonująca.

Wartością dodaną projektu jest na pewno zacieśnienie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i realizatorem projektu. Może to w przyszłości zaowocować nowymi, jeszcze lepszymi i ciekawszymi projektami.

9.2.2. „Mądre rozwiązania – szkolenia dotyczące rodzicielstwa zastępczego w Siemianowicach Śląskich”

Ten projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012. Jego głównym celem było zredukowanie problemów związanych z zastępczym rodzicielstwem. Temu celowi służyło rozwijanie i umacnianie w rodzicach zastępczych wiedzy oraz praktycznych umiejętności, dzięki którym będą w stanie lepiej rozwiązywać problemy pojawiające się w codziennym życiu rodziny.

Projekt został zrealizowany przez MOPS, natomiast podmiotem, który bezpośrednio prowadził szkolenia dla uczestników, było Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom z siedzibą w Siemianowicach Śląskich.

Powyższy projekt objął 2 cykle szkoleniowe: pełny i skrócony. Łącznie w zajęciach całkowicie bezpłatnie wzięły udział 24 osoby pełniące funkcję rodziców zastępczych niezawodowych. Ich rekrutację przeprowadził MOPS, jak również przeanalizował

potrzeby edukacyjne opiekunów zastępczych, a następnie na tej podstawie zakwalifikował ich do udziału w cyklu pełnym lub cyklu skróconym.

Pełny cykl objął kilka scharakteryzowanych poniżej bloków tematycznych.

1) Kontrakt z dzieckiem, budowanie kontaktu.

Zwiększenie u rodziców zastępczych świadomości potrzeb i problemów dzieci trafiających do opieki, dopasowanie do tej świadomości oczekiwań rodziców wobec dzieci, zwiększenie umiejętności nawiązywania wstępnego kontaktu oraz budowania partnerskich relacji z dzieckiem, poznanie zasad zawierania kontraktu.

2) Rodzice zastępczy a rodzina naturalna dziecka.

Zrozumienie przez opiekunów zastępczych sytuacji i problemów naturalnej rodziny dziecka, redukcja obaw i uprzedzeń wobec niej, zrozumienie potrzeb emocjonalnych dziecka związanych z jego rodziną, rozważenie sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów emocjonalnych dziecka związanych z rozstaniem z jego rodziną, zapewnienie dziecku możliwości kontaktu z rodziną naturalną i możliwości powrotu do niej.

3) Korzystanie ze wsparcia i jego budowanie przez opiekunów zastępczych.

Przygotowanie uczestników do lepszego rozumienia przyczyn i natury kryzysów osób dorastających, poznanie metod interwencji kryzysowej i rozwiązywania sytuacji kryzysowych, uzyskanie orientacji w możliwościach korzystania z fachowej pomocy w sytuacjach kryzysowych, poznanie zakresów i zasad działalności podstawowych służb społecznych, zapoznanie z podstawami prawnej ochrony dziecka i rodziny.

4) Wzmacnianie rodzin zastępczych zagrożonych rozpadem.

Zaznajomienie z potrzebami dziecka w różnych okresach rozwojowych i rola rodzica/opiekuna dorosłego względem dziecka. Porównanie funkcjonowania dziecka w wybranych środowiskach wychowawczych: rodzinie funkcyjnej, rodzinie dysfunkcyjnej, placówce opiekuńczo-wychowawczej. Zrozumienie dziecka przyjętego do rodziny zastępczej. Główne przyczyny rozpadu/rozwiązania rodziny zastępczej oraz sposoby zapobiegania tym przyczynom.

5) Rodzice zastępczy wobec zachowań trudnych wychowanka.

Powody trudnych zachowań dzieci: ADHD, FAS, RAD. Sposoby radzenia sobie z trudnymi zachowaniami – przyjazne techniki behawioralne w pracy z dziećmi. Analiza wybranych zachowań oraz sposoby rozwiązywania problemów związanych z nimi, w tym analiza przypadków zgłaszanych przez uczestników szkolenia.

6) Funkcjonowanie emocjonalne dzieci w opiece zastępczej – dziecko wycofane, agresywne, roszczeniowe.

Analiza przyczyn tkwiących w środowisku wychowawczym na podstawie scenariuszy historii z życia dziecka wycofanego, rozszewniowego i agresywnego. Różne korekcyjne podejścia wychowawcze adekwatne wobec różnych postaw dzieci. Diagnozowanie dzieci w opiece zastępczej z punktu widzenia funkcjonowania emocjonalnego (superwizja przypadków). Wstępne budowanie planów korekcyjnych.

7) Znaczenie funkcjonowania emocjonalnego rodziców zastępczych dla wychowywania powierzonych dzieci.

Potencjały opiekunów zastępczych pomożone w wychowaniu powierzonych dzieci. Deficyty osobowości utrudniające korekcyjne wychowanie dzieci. Dopasowanie osobowościowe dzieci i ich opiekunów zastępczych jako warunek powodzenia rodzinnej opieki zastępczej.

W zajęciach skróconego cyklu szkoleniowego uczestniczyło 15 osób (3 z nich były zarazem uczestnikami cyklu pełnego). Cykl skrócony objął 12 godzin dydaktycznych (2 szkolenia po 6 godzin dydaktycznych szkolenie). Pierwsze szkolenie dotyczyło emocjonalnego funkcjonowania dzieci i dorosłych w kontekście wypełniania roli rodziny zastępczej, natomiast tematem drugiego była korekcyjna rola rodziny zastępczej.

9.2.3. Asystenci rodziny oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 MOPS otrzymał:

- dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w okresie od lipca do grudnia 2012 r.;
- dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w okresie od marca do grudnia 2012 r.

Zatrudnienie asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej jest jednym z obowiązków nakładanych na powiaty, zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

9.3. Projekt pn. „Wiem kim jestem”

Termin realizacji: czerwiec – listopad 2012 r.

MOPS otrzymał dotację dla tego projektu w programie grantowym „Bank Dziecięcych Uśmiechów” organizowanym przez Fundację Banku Zachodniego WBK.

Beneficjenci: 26 dzieci w wieku od 7 do 15 lat, będących podopiecznymi Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci.

Celem projektu było zapoznanie młodego pokolenia z kulturą, historią i obyczajowością regionu, który zamieszkują.

Na projekt złożyły się następujące działania:

1. Warsztaty historii i gwary śląskiej, które odbyły się w dwóch grupach wiekowych: 7-12 lat, 12-15 lat. Warsztaty były nieodpłatnie prowadzone przez dyrektora Muzeum Miejskiego w Siemianowicach Śląskich. Dzięki jego uprzejmości udało się grupie zwiedzić śląską izbę i zapoznać się z elementami wyposażenia mieszkania w tradycyjnym familoku. Z grupy warsztatowej zostały wyłonione dzieci, które przygotowały występ artystyczny w gwarze śląskiej w sali dostosowanej do tego rodzaju imprez.

2. Jednodniowa wycieczka edukacyjna do zamku w Koszęcinie, w której uczestniczyło 26 dzieci. Program wycieczki objął zwiedzanie siedziby Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, projekcję filmu archiwalnego oraz warsztaty taneczne, w tym naukę tradycyjnego śląskiego tańca - trojaka.

3. Zakończeniem działań w projekcie był quiz wiedzy o Śląsku, który zweryfikował wiedzę zdobytą podczas poprzednich działań. Przeprowadzony został w 2 grupach wiekowych wśród dzieci biorących udział w projekcie. Ze środków otrzymanych z fundacji sfinansowano zakup nagród (odtwarzacze MP 4, lyżworolki, strój sportowy, rękawice bramkarskie, piłka itp.) za zajęcie miejsc od 1 do 3 w dwóch kategoriach wiekowych oraz nagrody pocieszenia dla pozostałych uczestników (słodycze).

W następstwie realizacji projektu została nawiązana współpraca z Muzeum Miejskim w Siemianowicach Śląskich, co może przełożyć się w przyszłości na realizację innych projektów. Dzięki licznym artykułom w prasie i Internecie informującym o działaniach w projekcie lokalna społeczność mogła zauważyć, iż działalność instytucji pomocy społecznej, wbrew rozpowszechnionemu przekonaniu, nie ogranicza się do rozdawnictwa, ale obejmuje również innowacyjne formy wsparcia. Dzięki temu może wzrosnąć zaufanie lokalnej społeczności do pracowników MOPS.

9.4. Projekt pn. „Ramię w Ramię – poprawa integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym Siemianowic Śląskich”

Termin realizacji: sierpień – grudzień 2012 r.

Ten projekt został dofinansowany w otwartym konkursie ofert w ramach programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”. Był skierowany do trzech grup beneficjentów:

- osób z zaburzeniami psychicznymi (m. in. takimi jak depresja, schizofrenia, nerwica) z terenu miasta Siemianowice Śląskie;
- rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi;
- lokalnej społeczności Siemianowice Śląskich.

Cele projektu to:

- integracja grupy osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi;
- integracja osób zaburzonych ze środowiskiem lokalnym;
- podniesienie poziomu wiedzy lokalnej społeczności na temat zaburzeń psychicznych.

Założone cele zostały zrealizowane poprzez działania opisane poniżej.

I. Klub „Integracja”.

Stałymi uczestnikami Klubu było 11 osób z różnymi zaburzeniami psychicznymi z terenu Siemianowice Śląskich. W dużej części rekrutację przeprowadzili pracownicy socjalni Ośrodka, ale były również osoby, które same się zgłosiły lub zostały zgłoszone przez rodziny. Zasadniczo zajęcia odbywały się z częstotliwością trzech razy w tygodniu. Zmiany w rozkładzie spotkań miały miejsce w wyjątkowych przypadkach, np. gdy uczestnicy Klubu przygotowywali się do przedstawienia lub uczestniczyli w warsztatach artystycznych. W sumie zostały zrealizowane 144 godziny zajęć, które odbywały się w wolnostojącym budynku należącym do MOPS. Zajęcia w Klubie były prowadzone przez dwóch specjalistów mających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w pracy z osobami zaburzonymi psychicznie. Osoby, które miały problem z samodzielnym poruszaniem się, były dowożone na spotkania służbowym samochodem należącym do MOPS. W ramach Klubu prowadzone były treningi: interpersonalny, racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego, higieniczny. Prowadzone były również warsztaty dotyczące: tematyki teatralnej, dequpage, tworzenia biżuterii i filcowania. Dzięki nordic walking uczestnicy mogli również zadbać o swoją kondycję fizyczną. W spacerach towarzyszyli im członkowie rodzin, co miało dodatkowy aspekt integracyjny. Uwieńczeniem działalności Klubu, a zarazem dodatkowym elementem integrującym osoby zaburzone z członkami rodzin oraz lokalnym środowiskiem, było spotkanie wigilijne dla uczestników, ich rodzin oraz zaproszonych gości.

2. Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego – przedstawienie teatralne i galeria prac osób zaburzonych.

Zostało zorganizowane przedstawienie teatralne oraz odbyła się wystawa prac plastycznych uczestników Klubu „Integracja”. W planach było jedno przedstawienie, ale ze względu na duże zainteresowanie społeczności lokalnej miały miejsce trzy występy (dwa w październiku, jeden w listopadzie). Dwa przedstawienia wraz z galerią prac miały miejsce w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Siemianowicach Śl., a jedno w Parku Tradycji podczas konferencji dotyczącej zaburzeń psychicznych. Tematyką przedstawienia był problem zaburzeń psychicznych, a aktorami osoby zaburzone uczestniczące w projekcie. Były one również współautorami scenariusza oraz wykonały scenografię.

3. Utworzenie strony internetowej poświęconej zaburzeniom psychicznym.

Na stronie tej znajdują się opisy zaburzeń, ich charakterystyka, objawy i metody leczenia. Ponadto została zapewniona możliwość zadawania ekspertom pytań dotyczących zaburzeń psychicznych. W trakcie projektu były osoby, które korzystały z tej formy pomocy, a także kontaktowały się telefonicznie oraz umawiały na spotkania z psychologiem.

4. Kampania informacyjno – promocyjna na temat zaburzeń psychicznych i działań w projekcie.

To działanie wzajemnie uzupełniało się ze stroną internetową. W ramach kampanii zostały zamieszczone w mediach publikacje dotyczące zaburzeń psychicznych, a także działań w projekcie. Publikacje znalazły się w prasie papierowej, Internecie oraz radiu.

W Internecie artykuły ukazały się 24 razy. Zostały umieszczone na następujących stronach internetowych: MOPS, Puls Miasta, Nasze Miasto Siemianowice, Siemianowice.net.pl. Łącznie 4 artykuły ukazały się w następujących gazetach: „Dziennik Zachodni”, „Życie Siemianowic”. Dodatkowo opublikowany został artykuł w czasopiśmie „Problemy społeczne”, a Radio Katowice wyemitowało audycje.

Ponadto została przygotowana gazetka ścienna dotycząca zaburzeń psychicznych. Umieszczono ją w siedzibie MOPS, w miejscu dostępnym dla wszystkich odwiedzających Ośrodek.

Na słupach oraz tablicach informacyjnych co pewien czas umieszczano plakaty. Postępowano w taki sposób, żeby zapewnić ich obecność w przestrzeni publicznej przez dłuższy czas, pomimo praktyki zaklejania i niszczenia. Ulotki były dostępne w wybranych instytucjach publicznych.

Dzięki kampanii informacyjno – promocyjnej został uwidoczniiony problem wykluczenia społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi oraz została podjęta walka ze stereotypami dotyczącymi tych zaburzeń.

9.5. Projekt pn. „Kariera bez barier”

Okres realizacji tego projektu rozpoczął się w kwietniu 2012 r. Jest on współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.2.1 Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Jest realizowany w ramach partnerskiej współpracy dwóch instytucji: liderem jest Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śl., a współrealizatorem MOPS.

Celem projektu jest aktywizacja społeczna oraz zawodowa 100 mieszkańców w Siemianowicach Śl. bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo osób niepełnosprawnych w wieku od 15 do 64 lat. Projekt jest skierowany do osób dotkniętych jednym z następujących typów niepełnosprawności: upośledzeniem narządu ruchu, chorobą psychiczną, chorobą neurologiczną, epilepsją.

Wszyscy uczestnicy zostaną objęci:

- indywidualnym poradnictwem psychologicznym;
- zajęciami z zakresu aktywizacji społecznej;
- zajęciami ze stylistą-wizażystą, który m.in. pomoże w doborze odpowiedniego ubioru i makijażu;
- warsztatami aktywizacji zawodowej.

Ponadto 60 uczestników projektu odbędzie 6-miesięczny staż, w czasie którego będą oni otrzymywali stypendium stażowe i zostaną objęci opieką trenerów pracy wspomaganiej.

Projekt ma długookresowy charakter i ma trwać do 31.03.2015 roku. Od jesieni 2012 r. w działania projektu są włączane kolejne grupy uczestników, z których każda liczy ok. 10 osób.

9.6. Program pn. „Aktywny Samorząd”

MOPS realizował ten program w okresie od 10 do 30 września 2012 r. „Aktywny Samorząd” był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach programu osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie między innymi do: zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zakupu specjalistycznego sprzętu komputerowego oraz oprogramowania, zakupu urządzeń

lektorskich. W przeprowadzonym przez MOPS naborze osoby niepełnosprawne złożyły 7 wniosków, z których 2 zostały rozpatrzone odmownie.

9.7. Projekty pn. „Aktywny debiut” i „Klub Integracji Społecznej w Siemianowicach Śląskich”

W 2012 roku wnioski aplikacyjne dotyczące tych projektów zostały przygotowane i złożone w otwartym konkursie o dofinansowanie z EFS. Konkurs został rozstrzygnięty 31 stycznia 2013 r. Oba projekty zostały ocenione pozytywnie i zarekomendowane do dofinansowania w ramach Poddziałania 7.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekty mają na celu aktywizację społeczną i zawodową zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Siemianowic Śląskich. Ich okresy realizacji obejmują 2 lata – rozpoczną się w 2013 roku i mają trwać do roku 2015.

Projekt pn. „Aktywny debiut” jest poświęcony aktywizacji nie pracujących i korzystających z pomocy MOPS osób młodych. Uczestnicy zostaną objęci różnymi działaniami: od indywidualnego poradnictwa psychologicznego, poprzez zajęcia dotyczące aktywizacji społecznej i zawodowej, po staże u pracodawców.

Projekt pn. „Klub Integracji Społecznej w Siemianowicach Śląskich” jest skierowany do niezatrudnionych osób w różnym wieku. Dzięki udziałowi w zróżnicowanych elementach projektu, jego uczestnicy zyskają realną szansę rozwiązania osobistych problemów będących przyczyną niskiej aktywności społecznej, obniżenia lęków społecznych i zwiększenia ilości kontaktów interpersonalnych, zwiększenia kompetencji potrzebnych na rynku pracy oraz umiejętności poruszania się na nim, wzrostu własnej elastyczności w dostosowywaniu do potrzeb pracodawców.

10. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

10.1. Opieka nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych

10.1.1. Rodziny biologiczne

Sieroty społeczne to dzieci pozbawione opieki rodziców z uwagi na dysfunkcję rodziny, takie chociażby jak alkoholizm. Posiadają one rodziców, którzy nie są w stanie prawidłowo wypełniać swoich powinności względem dziecka. W tym przypadku umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej często jest równoznaczne z zerwaniem więzi. Rodzice ze środowisk dysfunkcyjnych funkcjonują nie budując poprawnych relacji rodzinnych, dlatego też odejście dziecka z domu kończy pozorne więzi rodzinne. Nowym rodzajem sieroctwa społecznego, który szybko się rozwija, jest eurosieroctwo. W roku 2012 jedenastu spośród rodziców biologicznych przebywało poza granicami kraju, często zrywając wszelkie kontakty rodzinne, lub kontaktując się z dzieckiem sporadycznie. W części przypadków rodzina zastępcza nie zna adresu pobytu rodzica biologicznego, 46 rodziców biologicznych nie posiada adresu zameldowania i figurują oni jako osoby bezdomne, z którymi nawiązanie kontaktu jest często niemożliwe. Jak sama nazwa wskazuje, piecza zastępcza „zastępuje” rodzinę biologiczną, a nie całkowicie zajmuje jej miejsce. Jednak w praktyce powrotów dzieci pod opiekę rodziców jest bardzo mało. W roku 2012 do domów rodzinnych powróciło 9 dzieci, 6 rodzin biologicznych aktywnie współpracowało z asystentem rodziny, w 2 przypadkach toczą się sprawy o powrót dzieci, które mogą się zakończyć pozytywnym orzeczeniem sądu. W 2012 r. pracownicy Ośrodka w dalszym ciągu podejmowali starania w celu nawiązywania i utrzymywania pozytywnych relacji pomiędzy rodzicami biologicznymi i dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Dziecko potrzebuje poczucia przynależności, wiedzy skąd jest, kim są jego rodzice, a także świadomości, że chociaż nie są oni w stanie przejąć nad nim opieki, to chcą uczestniczyć w jego życiu. Rodzice po raz kolejny mieli możliwość spotkań z dziećmi, zarówno w MOPS, jak też na imprezach organizowanych w związku z obchodami Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wielokrotnie MOPS współpracował także z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi diagnozując sytuację rodzinną dzieci, wypracowując wspólne plany działania względem rodziny czy monitorując środowisko podczas urlopowań dzieci na czas wolny od nauki. Rodzice biologiczni mogli ponadto liczyć na wsparcie poprzez pracę socjalną, nieodpłatne poradnictwo psychologiczne i prawne. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej są zobowiązani

do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wysokość opłaty ustala się proporcjonalnie do kosztów poniesionych przez MOPS w związku z pobytom dziecka poza domem rodzinnym. Decyzja w sprawie ustanowienia odpłatności lub odstąpienia od niej wydawana jest na podstawie wywiadu rozeznającego sytuację socjalno - bytową rodziny. Większość siemianowickich rodziców biologicznych to osoby bez dochodów, korzystające z pomocy społecznej, bezrobotne, nie posiadające wykształcenia, które pozwoliłoby na znalezienie zatrudnienia. Na 257 wszczętych postępowań, tylko 2 zakończyły się wydaniem decyzji ustalającej częściową odpłatność. Przyczynami zwolnienia najczęściej są: niskie dochody, samotne macierzyństwo, zły stan zdrowia lub pozostawanie pod opieką rodziny innych małoletnich dzieci (odpłatność nie może negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie rodziny i ograniczać możliwości zaspokajania potrzeb małoletnich pozostających pod opieką rodziców biologicznych).

10.1.2. Kandydaci na rodziny zastępcze

W 2012 r. rodziny lub osoby pragnące przyjąć pod swój dach dzieci, nie będące ich zstępnyimi, składały wnioski w sądach rodzinnych właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka pozbawionego opieki własnych rodziców, bądź będącego pod opieką sprawowaną niewłaściwie. Były również przypadki wszczęcia z urzędu postępowania o ustanowienie pieczy zastępczej dla tych dzieci. Najczęściej sądy zwracały się do MOPS z prośbą o zbadanie sytuacji życiowej osób będących kandydatami na rodziny zastępczą i zaopiniowanie ich pod kątem możliwości wypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych dla konkretnego dziecka. Kandydaci na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe muszą spełniać warunki zawarte w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (obowiązującej od 1 stycznia 2012 r.).

W 2012 r. na prośbę sądów rodzinnych MOPS zaopiniował 32 kandydatów na rodziny zastępcze (w tym 17 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i 15 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione). Sady ustanowiły 18 rodzin zastępczych: 7 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 11 rodzin zastępczych niezawodowych. W przypadku 3 kandydatów na rodziny zastępcze (2 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i 1 kandydat na rodzinę zastępczą niezawodową) postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

Sady z różnych przyczyn nie ustanowiły 11 rodzin zastępczych spośród

zaopiniowanych kandydatów – w 3 przypadkach (2 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i 1 kandydat na rodzinę zastępczą spokrewnioną) osoby zrezygnowały z pełnienia obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci w trakcie trwania postępowania sądowego, natomiast 8 kandydatów (3 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i 5 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione) sądy nie ustanowiły rodzinami zastępczymi, gdyż nie spełniali warunków i nie dawali rękojmi sprawowania należytej opieki nad dziećmi, które chcieli przyjąć do rodziny.

Od 1 stycznia 2012 r. zgodnie z zapisem Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kandydaci na rodziny zastępcze niezawodową i zawodową mają obowiązek posiadania świadectwa ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wśród 17 zaopiniowanych przez MOPS kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe tylko 2 posiadało świadectwa ukończenia szkolenia (ci kandydaci zostali ustanowieni rodzinami zastępczymi). Spośród kolejnych 9 ustanowionych przez sądy rodzin zastępczych niezawodowych, 8 zostało zobowiązanych w postanowieniach do ukończenia szkolenia – 9 rodzin uczestniczyło w szkoleniach, z czego 8 otrzymało świadectwo ukończenia szkolenia, natomiast 1 rodzina zastępcza niezawodowa nie uzyskała takiego świadectwa, chociaż została do tego zobowiązana przez sąd.

W 2012 r. MOPS zorganizował 2 cykle szkoleniowe dla kandydatów na rodziny zastępcze. Jedno szkolenie było zrealizowane w ramach budżetu Ośrodka, a drugie z wykorzystaniem środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W 2012 r. Ośrodek przygotował wzory ulotek, plakatów, banerów i roll – upów propagujących rodzicielstwo zastępcze. Na podstawie wzorów artykuły zostały profesjonalnie wykonane przez drukarnię. Dzięki temu MOPS zamierza szerzej promować rodzicielstwo zastępcze, co powinno przyczynić się do pojawienia się nowych kandydatów na rodziny zastępcze, chcących podjąć się opieki nad osamotnionymi siemianowickimi dziećmi.

10.1.3. Opieka nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych

Wskutek wejścia w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2012 r. nastąpił nowy podział rodzin zastępczych. Od 1 stycznia 2012 r. funkcjonują w Siemianowicach Śląskich rodziny zastępcze spokrewnione (wstępni i rodzeństwo dzieci umieszczonych), rodziny zastępcze niezawodowe (osoby z dalszego kręgu rodzinnego, tj. nie będące wstępnymi i rodzeństwem dzieci umieszczonych oraz osoby niespokrewnione z

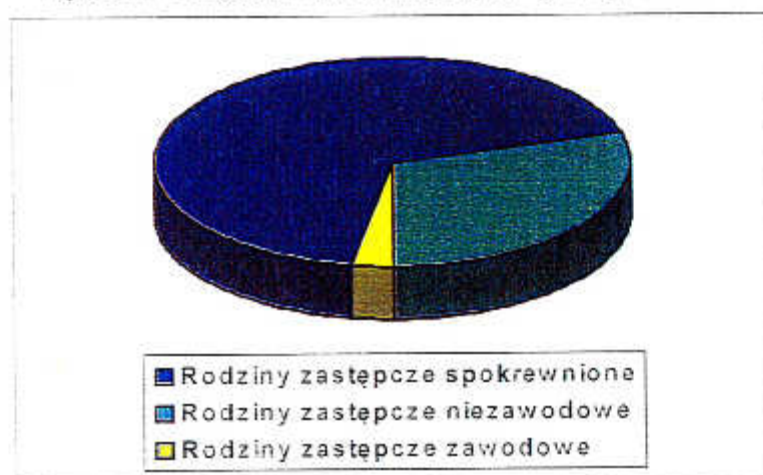
nimi), rodziny zastępcze zawodowe (osoby obce w stosunku do dzieci umieszczonych).

1) Liczba rodzin zastępczych

W związku z nowym podziałem rodzin zastępczych, część rodzin zastępczych spokrewnionych zaczęła pełnić w 2012 r. funkcje rodzin zastępczych niezawodowych – zmiany te dotyczyły 18 rodzin, w których umieszczonych było 27 wychowanków (w tym 23 dzieci w wieku od 4 do 17 lat oraz 4 pełnoletnich wychowanków). Nadal brakowało zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowych rodzin zastępczych specjalistycznych.

W ciągu ostatnich lat ogólna liczba rodzin zastępczych jest dość stabilna: w 2010 r. i 2011 r. w Siemianowicach Śląskich funkcjonowały 144 rodziny różnych typów (ze znaczną przewagą rodzin zastępczych spokrewnionych). W roku 2012 liczba funkcjonujących rodzin zastępczych wynosiła 146. Grupa ta obejmowała 99 rodzin zastępczych spokrewnionych (67,81 % ogółu), 43 rodziny zastępcze niezawodowe (29,45 %) oraz 4 rodziny zastępcze zawodowe (2,74 %).

Wykres nr 10. Struktura rodzin zastępczych wg rodzaju w 2012 r.

2) Liczba dzieci w poszczególnych typach rodzin zastępczych

Analiza umieszczonej poniżej tabeli prowadzi do wniosku, że, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej rodzin zastępczych wychowuje 1 dziecko. Takie rodziny stanowią łącznie 71,24 % wszystkich rodzin zastępczych w Siemianowicach Śląskich, wśród nich są wyłącznie rodziny spokrewnione i niezawodowe. Rodzin zawodowych nie

ma również w grupie rodzin opiekujących się 2 dziećmi – dziećmi (zwykle rodzeństwa) umieszczone są w rodzinach spokrewnionych i niezawodowych. Rodziny zastępcze z 2 dziećmi to 19,18 % ogółu rodzin zastępczych. Rodzin wychowujących 3 dzieci w 2012 r. było 9 (6,16 % wszystkich rodzin zastępczych), z czego 4 rodziny to rodziny zastępcze spokrewnione, 3 funkcjonowały jako rodziny zastępcze niezawodowe, a 2 jako zawodowe rodziny zastępcze. Grupa rodzin opiekujących się 4 dziećmi stanowi 3,42 % ogółu rodzin zastępczych – należały do niej 3 rodziny zastępcze spokrewnione oraz 2 zawodowe rodziny zastępcze.

Tabela nr 6. Rodziny zastępcze w 2012 roku, według liczby przyjętych dzieci

Liczba przyjętych dzieci do rodziny	Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zawodowe		Razem	
	L.b.	%	L.b.	%	L.b.	%	L.b.	%
Rodziny z 1 dzieckiem	74	50,69	30	20,55	-	-	104	71,24
Rodziny z 2 dziećmi	18	12,33	10	6,85	-	-	28	19,18
Rodziny z 3 dziećmi	4	2,74	3	2,05	2	1,37	9	6,16
Rodziny z 4 dziećmi	3	2,05	-	-	2	1,37	5	3,42
Rodziny z 5 dziećmi	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	99	67,81	43	29,45	4	2,74	146	100

3) Typy rodzin zastępczych i ilość dzieci w nich umieszczonych

Z roku na rok wzrasta systematycznie liczba dzieci wychowujących się poza rodziną generacyjną. W 2010 r. na terenie Siemianowic Śl. w rodzinach zastępczych różnych typów przebywało 199 dzieci, w 2011 r. pod opieką rodzin zastępczych znajdowało się 202 dzieci. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2012 r. wyniosła ogółem 207.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących pieczy zastępczej, mniej niż w poprzednich latach zostało wydanych przez sądy rejonowe postanowień o umieszczeniu

dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, natomiast większa liczba dzieci przebywa w rodzinach zastępczych niezawodowych. W rodzinach zastępczych zawodowych w roku sprawozdawczym nie zostało umieszczone żadne dziecko. W roku 2012 w rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało 134 dzieci, tj. 64,74 % wszystkich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. W rodzinach zastępczych niezawodowych wychowywało się 59 dzieci, tj. 28,50 % ogółu wychowanków. Pod opieką rodzin zastępczych zawodowych znajdowało się 14 dzieci, tj. 6,76 % wszystkich dzieci w rodzinach zastępczych.

Wykres nr 11. Dzieci umieszczone w różnych typach rodzin zastępczych, w odniesieniu do liczby ogółem w 2012 r.

4) Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych według wieku

W 2012 r. wśród dzieci umieszczonych we wszystkich typach rodzin zastępczych w Siemianowicach Śląskich były dwie duże grupy wiekowe – 80 dzieci w wieku od 7 do 13 lat (38,64 % ogólnej liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych) oraz 72 dzieci w wieku od 14 do 18 lat (34,78 % ogólnej liczby dzieci w rodzinach zastępczych). Najmniejsza grupa to dzieci w wieku od 0 do 3 lat (5,80 % ogółu). W rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych przebywały 23 osoby pełnoletnie, stanowiące 11,11 % ogólnej liczby wychowanków rodzin zastępczych. Pod względem liczbowym i procentowym dane dotyczące 2012 r. są zbliżone do danych z poprzedniego roku sprawozdawczego.

Istotna różnica polega na tym, że w 2012 r. zmniejszyła się liczba dzieci z każdej grupy wiekowej i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych spokrewnionych, natomiast zwiększyła się liczba dzieci i dorosłych wychowanków w rodzinach zastępczych niezawodowych. Ta zmiana jest spowodowana obowiązywaniem od 1 stycznia 2012 r. zmienionych przepisów prawa.

Tabela nr 7. Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Rodzaj rodziny	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Razem	
				L.b.	%
Przedział wiekowy					
0-3 lat	7	5	-	12	5,80
4 r.z.-6 lat	13	7	-	20	9,67
7 r.z.-13 lat	55	20	5	80	38,64
14 r.z.-18 lat	42	21	9	72	34,78
powyżej 18 lat	17	6	-	23	11,11
Razem	134	59	14	207	100

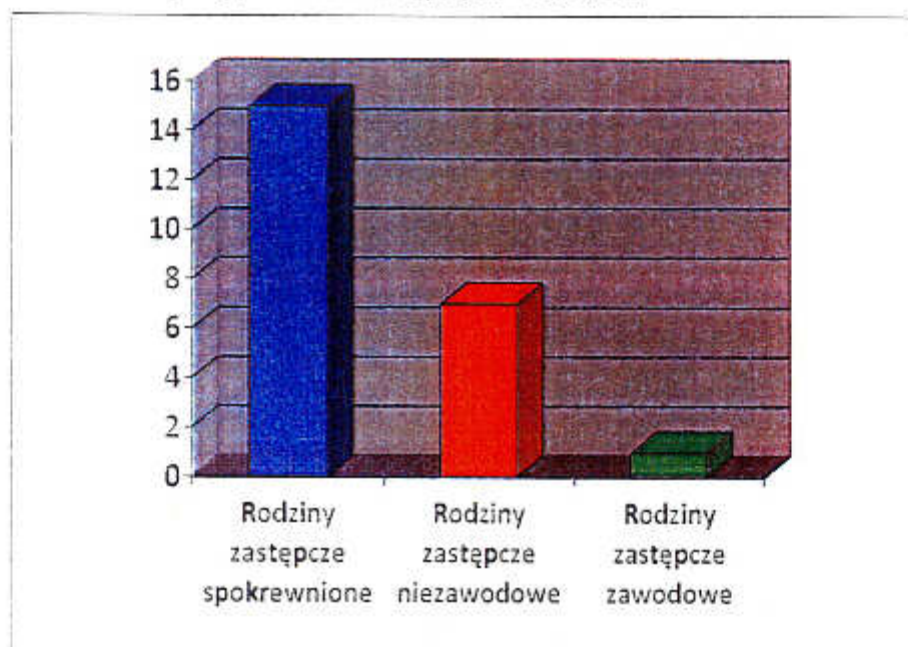
5) Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w rodzinach zastępczych

Część wychowanków rodzin zastępczych ze względu na zły stan zdrowia (choroby przewlekłe, w tym choroby sprzężone) posiada orzeczenia o niepełnosprawności (dzieci do lat 16) oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (po ukończeniu 16 lat). Spośród 207 dzieci, 23 wychowanków ma orzeczoną niepełnosprawność bądź stopień niepełnosprawności na dłuższy lub krótszy okres czasu. Procentowo dzieci z orzeczeniami stanowią 11,11 % wszystkich wychowanków przebywających pod opieką siemianowickich rodzin zastępczych.

W rodzinach zastępczych spokrewnionych 15 dzieci legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. W rodzinach zastępczych niezawodowych 7 dzieci ma orzeczoną niepełnosprawność lub stopień

niepełnosprawności. 1 dziecko w zawodowej rodzinie zastępczej posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Wykres nr 12. Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w różnych typach rodzin zastępczych w 2012 roku

6) Rodzaje sieroctwa

W ramach analizy sytuacji rodzinnej dzieci znajdujących się w rodzinnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważalna jest tendencja wzrostowa liczby wydanych postanowień sądów o umieszczeniu dzieci w rodzinach zastępczych w związku z sieroctwem społecznym. Łączy się to z zaniedbaniami rodziców biologicznych pod względem opiekuńczo-wychowawczym wobec potomstwa, dysfunkcjami występującymi w rodzinie, niewłaściwie wykształconymi więziami pomiędzy rodzicami i dziećmi, a nawet z zanikiem więzi.

W 2012 r. sieroctwo społeczne dotyczyło 149 dzieci w różnych typach rodzin zastępczych, co stanowiło 71,99 % dzieci umieszczonych w tej formie opieki. Ze względu na sieroctwo zupełne w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych przebywało 17 dzieci, tj. 8,21 %, natomiast z uwagi na półsieroctwo pod opieką rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych znajdowało się 41 dzieci (19,80 %).

Tabela nr 8. Rodzaje sieroctwa wśród dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2012 r.

Rodzaj sieroctwa	Sieroctwo zupełne		Sieroctwo społeczne		Półsieroctwo		Razem	
	L.b.	%	L.b.	%	L.b.	%	L.b.	%
2010	18	9,05	136	68,34	45	22,61	199	100
2011	20	9,90	135	66,83	47	23,27	202	100
2012	17	8,21	149	71,99	41	19,80	207	100

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła możliwość zawiązywania zawodowych rodzin zastępczych poza terytorium powiatu oraz organizowania rodzinnego domu dziecka poza Siemianowicami Śląskimi. W 2012 r. Siemianowice Śląskie zawarły porozumienie z powiatem Bielsko – Biala na utworzenie poza naszym miastem rodzinnego domu dziecka, w którym jest wychowywanych 8 siemianowickich dzieci. W powiecie tarnogórskim zamieszkała 1 rodzina zastępcza, która sprawuje opiekę nad 2 siemianowickich dzieci. z w/w powiatem Siemianowice Śląskie zawarły porozumienie, w celu utworzenia zawodowej rodziny zastępczej.

10.1.4. Asystenci rodziny

Pomoc asystenta rodziny kierowana jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Częstotliwość spotkań i czas trwania wizyt uzależnione są od indywidualnych potrzeb rodziny, nie rzadziej jednak, niż jedno spotkanie na dwa tygodnie. Spotkania odbywają się w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Każde spotkanie odnotowane jest w karcie pracy z rodziną.

Asystenci rodziny prowadzą pogłębioną pracę z rodziną przy wykorzystaniu metod: indywidualnego przypadku, zespołu ds. pracy z rodziną, pracy grupowej, pracy ze środowiskiem lokalnym oraz metody warsztatowej.

9 lipca 2012 roku w MOPS w Siemianowicach Śląskich zostało zatrudnionych 2 asystentów rodziny w strukturach Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej. W okresie od lipca 2012 roku do grudnia 2012 roku wsparciem asystentów zostały objęte 32 rodziny z 75 dziećmi, z czego 16 rodzin zostało objętych pomocą na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich. Pozostałe rodziny zostały wytypowane

przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad środowiskowy, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny i zaakceptowaniu przez Dyrektora MOPS.

10.1.5. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2012 r. w MOPS pracowało 4 koordynatorów, w tym 2 na pełny etat, a 2 na pół etatu. Objęli oni wsparciem 82 rodziny zastępcze, w tym 59 spokrewnionych i 23 niezawodowe (tabela nr 10). Rodziny te miały pod opieką 120 dzieci, z czego w rodzinach spokrewnionych wychowywało się 87 dzieci, a w niezawodowych 33 (tabela nr 11).

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej są w stałym kontakcie z rodziną (przynajmniej raz w miesiącu), w związku z tym są w stanie dobrze poznać rodzinę, pomagać jej w rozwiązywaniu bieżących problemów. Rodziny zastępcze muszą wyrazić zgodę na opiekę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Chętnie korzystają z tej możliwości.

Zgodnie z ustawą w pierwszej kolejności opieką zostały objęte rodziny, które funkcjonują krócej niż 3 lata. W szczególnych przypadkach wsparcie koordynatorów objęło rodziny działające 3 lata lub dłużej.

Tabela nr 9. Liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora w 2012 roku

Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Ogółem
59	23	0	82

Tabela nr 10. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych objętych opieką koordynatora w 2012 roku

Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Ogółem
87	33	0	120

10.2. Umieszczanie dzieci w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W momencie, gdy zostaną wyczerpane wszelkie możliwości pomocy dziecku i rodzinie oraz gdy istnieje konieczność odizolowania dziecka od rodziny, zgodnie z postanowieniem sądu Ośrodek poszukuje miejsca w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W 2012 roku do umieszczenia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych było łącznie 47 siemianowickich małoletnich. W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-

Wychowawczej (WPOW) MOPS umieścił 22 dzieci pochodzących z naszego miasta oraz 1 dziewczynkę pochodzącą z innego powiatu. Niestety liczba miejsc w siemianowickiej placówce nie pozwala zapewnić opieki wszystkim potrzebującym jej dzieciom. MOPS był i nadal jest zmuszony poszukiwać miejsc dla dzieci poza Siemianowicami Śląskimi.

W 2012 roku w placówkach funkcjonujących poza Siemianowicami Śl. umieszczono 23 dzieci. Dzieci zostały umieszczone w Kłobucku, Częstochowie, Lublińcu, Loniowie, Namysławiu, Sosnowcu, Poznaniu. 4 dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych. Chłopak, który interwencyjnie przebywał w WPOW 2 dni, ze względu na stan zdrowia został umieszczony w Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. 2 dzieci przeszło pod opiekę rodzinnego domu dziecka. 7 małoletnich wróciło pod opiekę rodziców. Ilość dzieci, które powracają do domu rodzinnego, jest nadal bardzo niewielka.

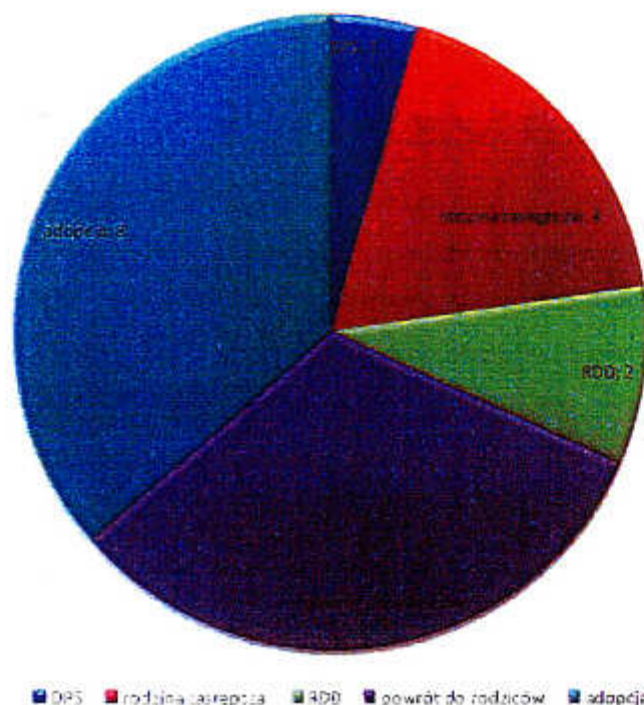
Niewątpliwie rozpoczęcie w 2009 r. działalności w naszym mieście przez Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą przyczyniło się do zmniejszenia liczby dzieci oczekujących na umieszczenie w tego typu placówkach. Mniej dzieci zostało umieszczonych daleko od domu rodzinnego. Funkcjonowanie w Siemianowicach Śl. placówki i umieszczanie w niej dzieci pozwala na większą pracę nad rodzinami biologicznymi. To daje nadzieję, iż więzi rodzinne nie będą zrywane, a w przyszłości pozwoli, by dzieci wcześniej wracały do domów rodzinnych.

W latach ubiegłych dzieci często umieszczone były w placówkach odległych od Siemianowic Śl., co utrudniało współpracę na linii placówka-rodzice biologiczni.

Aby działania związane z umieszczaniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przynosiły wymierne efekty, MOPS współpracuje z różnymi instytucjami, działającymi zarówno na terenie naszego miasta, jak i poza nim. W Siemianowicach Śl. Ośrodek współpracuje z Sądem Rejonowym, kuratorami, przychodniami lekarskimi, szkołami. Poza terenem Siemianowic Śl. nawiązano współpracę z miejskimi ośrodkami pomocy rodzinie, miejskimi ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, urzędami miast, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

W 2012 roku 22 siemianowickich dzieci opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze. Przyczyny tego przedstawia poniższy diagram.

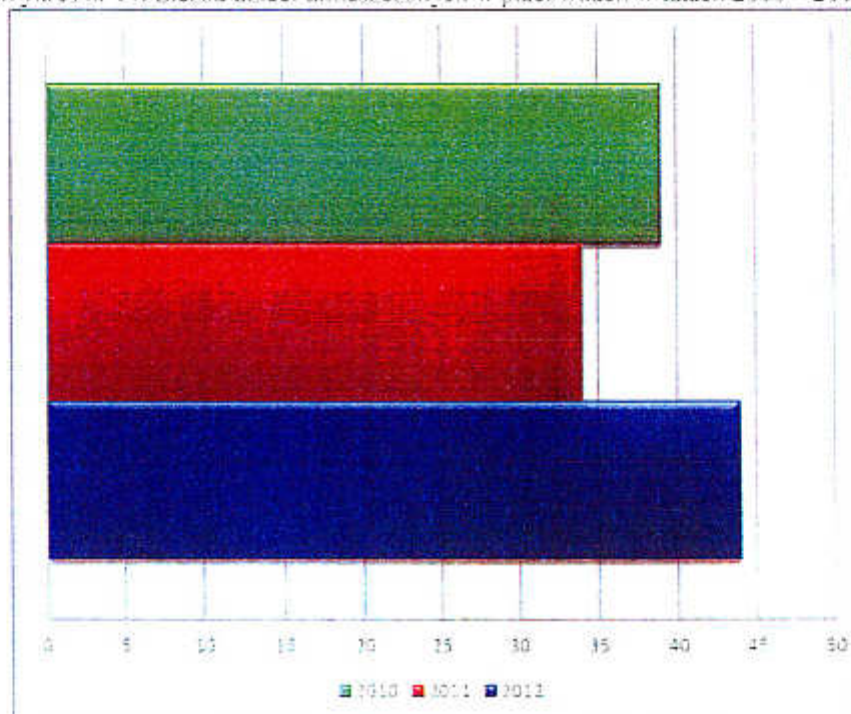
Wykres nr 13. Przyczyny opuszczenia placówek opiekuńczo-wychowawczych przez wychowanków w 2012 roku

Wyjaśnienie wykorzystanych skrótów:
 DPS – dziecko trafiło do Domu Pomocy Społecznej, RDD – dzieci trafiły do Rodzinnego Domu Dziecka

Z analizy danych wynika, że w ciągu 2 lat nastąpił wzrost liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres nr 14. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach w latach 2010 – 2012

Pracownik MOPS uczestniczy w pracy zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Siemianowicach Śląskich, Kłobucku, Częstochowie.

Zgodnie z nową ustawą, małe dzieci powinny być umieszczone w rodzinie zastępczej. Najtrudniejsze jest umieszczenie dzieci w wieku do 3 lat. Jednego chłopca nie udało się umieścić w rodzinie, ponieważ razem z ojcem przebywa poza miejscem zamieszkania. Inny chłopiec trafił pod opiekę rodziny zastępczej (zanim zostało zrealizowane postanowienie sądu o konieczności umieszczenia go w instytucjonalnej pieczy zastępczej), a jeden powrócił pod opiekę matki.

Gdy dochodzi do umieszczenia małoletnich w innych powiatach, miasto Siemianowice Śląskie jest zobowiązane do ponoszenia wydatków na ich utrzymanie w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce. Takie koszty obciążają jednostkę samorządu terytorialnego, w której dziecko zamieszkiwało, zanim zostało objęte pierwszą formą opieki zastępczej. W związku z tym są podpisywane porozumienia pomiędzy powiatami.

W 2012 r., w związku z wejściem w życie nowej ustawy, powstała konieczność podpisania nowych porozumień dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Podpisano 39 porozumień dotyczących 44 dzieci, które zostały umieszczone w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Zawarto również 54 porozumienia w sprawie pokrycia kosztów utrzymania 54 dzieci pochodzących z Siemianowic Śląskich, a umieszczonych w rodzinach zastępczych poza tym miastem. Podpisano także 3 aneksy do porozumień. W 2012 r. zawarto 24 porozumienia dotyczące 24 dzieci spoza Siemianowic Śl., które znalazły opiekę w rodzinach zastępczych mieszkających w Siemianowicach Śl. Został również podpisany 1 aneks dotyczący takiej sytuacji.

10.3. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych

Osoby usamodzielniane to osoby, które do uzyskania pełnoletniości pozbawione były opieki własnych rodziców i pozostawały na mocy postanowień sądów w pieczy zastępczej rodzinnej bądź instytucjonalnej.

3 miesiące przed osiągnięciem przez wychowanka pieczy zastępczej wieku 18 lat następuje wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia, którego zadaniem jest wspieranie wchodzącej w dorosłość osoby. Opiekun usamodzielnienia towarzyszy wychowankowi w

ciągu następnych 7 lat, czyli do ukończenia przez niego 25 roku życia. Proces usamodzielniania wychowanka jest długotrwały, a jego celem jest pełna socjalizacja, osiągnięcie niezależności życiowej, a zarazem integracja z otoczeniem społecznym.

Po wyznaczeniu opiekuna usamodzielnienia rozpoczyna się etap przygotowania pozostającego jeszcze w rodzinie zastępczej lub placówce wychowanka do wejścia w dorosłość: sporządzany jest indywidualny program usamodzielnienia (przy pomocy opiekuna, który wcześniej musi poznać drogę życiową wychowanka). Program usamodzielnienia wyznacza młodym osobom zadania życiowe – będą one realizowane przez następne lata. Kolejne punkty indywidualnego programu usamodzielnienia (uzyskanie wykształcenia, podjęcie zatrudnienia, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskanie należnych świadczeń wraz z terminem ich realizacji) muszą być sporządzane przy uwzględnieniu możliwości młodej osoby, a jednocześnie mają ją motywować do podejmowania kolejnych działań zmierzających do stopniowej poprawy funkcjonowania w każdej sferze życiowej. Niezmiernie ważnym krokiem w tworzeniu programu jest sporządzenie zapisu dotyczącego sytuacji rodzinnej wychowanka. Zostają ustalone relacje wychowanka z bliskimi osobami - niepełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej zobowiązują się do utrzymywania pozytywnych kontaktów z nimi. Poprzez systematyczny monitoring indywidualnych programów usamodzielnienia następuje mobilizowanie młodych osób do realizowania ich planów życiowych. Uzyskuje się stopniowo korzystne efekty zmierzające do pełnej integracji wychowanka ze społecznością lokalną, obserwuje się poprawę relacji usamodzielnianych wychowanków z rodziną i pogłębianie więzi emocjonalnych z osobami spokrewnionymi.

Osoby pełnoletnie, które opuszczają rodziny zastępcze i różnego typu placówki, są bardzo często nieufnie nastawione do otaczającego je świata, nie wierzą we własne siły. Koleje ich losu nie pozwoliły najczęściej na to, aby podejmowane przez nich decyzje były dla nich korzystne. Zwykle ich działania są impulsywne. Nie potrafią patrzeć perspektywnie, więc są w stanie podejmować tylko działania krótkotrwałe w celu zaspokojenia potrzeb bieżącego dnia, względnie najbliższej przyszłości. Brak wiary we własne siły, w powiązaniu z poczuciem braku sprawstwa oraz trudności rodzinne (często brak rodziny) i materialne (w tym mieszkaniowe), niedobory edukacyjne i niekorzystne interakcje z otoczeniem społecznym powodują u usamodzielnianych wychowanków niechęć w stosunku do osób chcących udzielić im wsparcia w procesie usamodzielnienia. Czasami skutkiem tego jest zupełna bierność i unikanie przez dłuższy bądź krótszy czas realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Zdarza się też, że pełnoletni

wychowankowie czują się marginalizowani w społeczeństwie i poszukując akceptacji (przy braku jakiegokolwiek wsparcia ze strony rodziny) trafiają w kręgi osób łamiących prawo.

Pełnoletni wychowankowie mogą otrzymać wsparcie w formie pieniężnej oraz niepieniężnej.

Forma pieniężna obejmuje:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Forma niepieniężna obejmuje:

- pomoc rzeczowa na zagospodarowanie;
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia;
- pomoc w postaci pracy socjalnej.

W 2012 roku usamodzielniani wychowankowie korzystali z różnych form wsparcia przysługujących im na podstawie obowiązujących aktów prawnych. W poniższej tabeli znajdują się dane liczbowe odnośnie otrzymanych przez nich świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela nr 11. Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2012 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób (ogółem)	Liczba wychowanków rodzin zastępczych	Liczba wychowanków placówek
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	42	29	13
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	7	4	3

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	10	7	3
Praca socjalna	83	68	15

Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Problem dotyczący mieszkań jest ważną kwestią społeczną, z którą borykają się wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W Siemianowicach Śląskich nadal panuje deficyt mieszkaniowy. Okres oczekiwania na przydział lokalu z zasobów gminy jest bardzo długi. Usamodzielniani wychowankowie nie są w stanie sami zdobyć mieszkań (wynajmować, zakupić), gdyż jako osoby młode najczęściej jeszcze uczą się, zwykle nie posiadają środków finansowych poza niskimi świadczeniami z pomocy społecznej (niewielu wychowanków otrzymuje alimenty od żyjących członków najbliższej rodziny lub rentę rodzinną po zmarłej bliskiej osobie). Niektóre osoby usamodzielniane podejmują pracę, lecz jest ona niskopłatna, często umowy dotyczące pracy są zawierane na krótki okres czasu.

W 2012 roku sytuacja mieszkaniowa usamodzielnianych wychowanków znacznie się poprawiła, przyznawane lokale były w dobrym stanie i wymagały niewielkich remontów. Dwie usamodzielniane osoby przebywały w siemianowickim Ośrodku Interwencji Kryzysowej, gdzie oprócz dachu nad głową otrzymywały wsparcie psychologiczne i pomoc pedagogiczną. Jedna z nich otrzymała mieszkanie, druga natomiast przebywa w Domu Samotnej Matki w Chorzowie.

Niewielu wychowanków decyduje się na podpisanie umowy najmu z prywatnymi właścicielami lokali: w 2012 r. 7 osób realizujących indywidualny program usamodzielnienia zamieszkiwało na tych zasadach na terenie Siemianowic Śląskich oraz w innych miastach (dotyczyło to studentów). 5 wychowanków, w tym 3 wychowanków rodzin zastępczych i 2 wychowanków placówek, otrzymało mieszkania z zasobów miasta (4 osoby w Siemianowicach Śl. oraz 1 osoba w innym mieście). Każdy z tych wychowanków złożył wniosek o udzielenie mu pomocy rzeczowej na zagospodarowanie i pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, aby wyremontować i wyposażać mieszkanie.

W 2012 roku, głównie ze względu na brak możliwości otrzymania swojego mieszkania przy jednoczesnym braku dochodów własnych, nadal pozostawało w rodzinach zastępczych 23 pełnoletnich wychowanków. Dzięki zapisowi w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą oni pozostawać w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak, niż do ukończenia 25. roku życia, jeżeli: uczą się lub legitymują się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczą się (z chwilą uzyskania pełnoletniości osoby te złożyły wnioski o przydział lokalu mieszkalnego).

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

Usamodzielniani wychowankowie, przebywający do ukończenia 18 roku życia w rodzinnych bądź instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, po osiągnięciu pełnoletniości mogą ubiegać się o przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. Muszą posiadać status ucznia, uczeszczać regularnie na zajęcia dydaktyczne i praktyczne - żeby poświadczyć spełnienie tych wymogów, dostarczają zaświadczenia szkół na poziomie gimnazjalnym, zasadniczym zawodowym, na poziomie szkół średnich, policealnych oraz wyższych. Pomoc na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach (jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia), u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej, niż 500 zł. Otrzymująca ten rodzaj pomocy osoba usamodzielniana jest zobowiązana przedłożyć, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zaświadczenie stwierdzające kontynuowanie nauki. Pomoc na kontynuowanie nauki może zostać przyznana osobie usamodzielnianej bez względu na wysokość dochodu, jeżeli spełnia ona warunki określone w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2012 r. usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych wypłacono świadczenia z tytułu przyznanej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 115.080,74 zł, natomiast usamodzielnianym wychowankom placówek przekazano pomoc na kontynuowanie nauki w ogólnej kwocie 43.715,66 zł.

Na podstawie analizy kwoty świadczeń wypłaconych z tytułu kontynuowania nauki oraz liczby wychowanków otrzymujących te świadczenia można z satysfakcją stwierdzić,

że w roku sprawozdawczym osoby usamodzielniane znacznie poprawiły swoje funkcjonowanie w zakresie edukacji, realizowały postanowienia indywidualnych programów usamodzielnienia, a zarazem zobowiązania związane z nauką.

Część uczących się wychowanków mieszka poza granicami Siemianowic Śląskich (8 osób), natomiast 34 usamodzielnianych uczy się i zamieszkuje w naszym mieście – te osoby zdecydowanie wiążą swoją przyszłość z teraźniejszym miejscem pobytu.

Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek uczą się w różnych szkołach, a ich edukacja przebiega ze zmienną dynamiką, więc kontynuują naukę na bardzo zróżnicowanych poziomach. Wielu tych młodych ludzi ma trudności z opanowaniem programów edukacyjnych, co jest następstwem wieloletnich zaniedbań wyniesionych z domów rodzinnych, czasem związane jest z brakiem pomocy w nauce w czasie pobytu w zastępczych formach opieki. W przypadku części tych młodych osób realizowanie obowiązków szkolnych utrudnia ich niepełnosprawność.

Dokonując wyboru szkoły po ukończeniu gimnazjum, wychowankowie najczęściej kierują się praktycznością, czyli biorą pod uwagę możliwości zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Dlatego wiele młodych osób uczy się w zasadniczych szkołach zawodowych (sprzedawca, fryzjer, zawody budowlane i gastronomiczne). Dopiero po ukończeniu nauki na tym poziomie kontynuują ją w szkołach średnich. Dalsza edukacja uzależniona jest od sukcesów bądź porażek na egzaminie dojrzałości. Jeśli nie uda się uzyskać świadectwa maturalnego, wychowankowie wybierają zgodnie z własnymi zainteresowaniami i predyspozycjami kierunek w szkołach policealnych, natomiast uczniowie posiadający maturę studiuje (zwykle niestacjonarnie). W roku 2012 w grupie wychowanków pieczy zastępczej 1 osoba uczyła się na poziomie studiów licencjackich (bankowość) oraz 5 osób kontynuowało naukę na studiach magisterskich (turystyka, wyższa szkoła pedagogiczna i politechnika).

Tabela nr 12. Rodzaje szkół, w których osoby usamodzielniające się kontynuowały naukę w 2012 r.

Typ szkoły	Liczba wychowanków rodzin zastępczych	Liczba wychowanków placówek
Gimnazjum	2	1

Zasadnicza Zawodowa	Szkoła	5	5
Technikum		2	-
Liceum Ogólnokształcące		9	5
Policealne Zawodowe	Studium	6	-
Studia wyższe		6	1

Podsumowując rok 2012 pod względem sukcesów i porażek w zakresie nauki usamodzielnianych wychowanków można uznać, iż osoby zobowiązujące się do dalszej nauki, pomimo wielu trudności życiowych, pokonywały kolejne przeszkody natury materialnej i osobistej. Wychowankowie dzielili się z opiekunami swoimi problemami, prosili o pomoc w ich rozwiązaniu, a w efekcie osiągnęli sukcesy w postaci podniesienia swojego wykształcenia, zaliczenia kolejnych semestrów w swoich szkołach. Tylko kilka osób nie podołało nauce.

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie udziela się na wniosek pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Świadczenie to przyznawane jest w celu poprawy warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób, z myślą o podniesieniu ich kwalifikacji zawodowych (kursy, szkolenia). Wychowankowie mogą również tę formę pomocy przeznaczyć na stworzenie własnej firmy. Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona jednorazowo lub w ratach, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia.

W roku 2012. po rozpatrzeniu wniosków złożonych przez pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek, pomoc pieniężną na usamodzielnienie przyznano decyzjami administracyjnymi, a następnie wypłacono 4 osobom. Wszystkie te świadczenia zostały wykorzystane na poprawę warunków mieszkaniowych (głównie remonty otrzymanych lokali z zasobów miast, a także doposażenie mieszkań w meble i urządzenia gospodarstwa domowego). Ogólna kwota pomocy pieniężnej na usamodzielnienie przekazanej wychowankom wyniosła 14.260,15 zł.

Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek, bez względu na długość okresu pobytu poza rodziną biologiczną, mają możliwość skorzystania z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Pomoc ta przyznawana jest na wniosek wychowanka, niezależnie od wysokości jego dochodu, decyzją administracyjną i przekazywana przez powiat, na terenie którego wychowanek faktycznie zamieszkuje. Jest wypłacana jednorazowo, nie później, niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej, niż 1.500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności - w wysokości 3.000 zł.

Pomoc w tej formie przekazywana jest usamodzielnianym osobom z przeznaczeniem na poprawę warunków życiowych, z myślą o korzystnych zmianach w funkcjonowaniu w środowisku. Wychowankowie mogą otrzymać materiały budowlane potrzebne do przeprowadzenia remontu mieszkań, niezbędne meble i sprzęty użytku domowego, pomoce niezbędne do nauki oraz sprzęty potrzebne osobom niepełnosprawnym, a także przedmioty służące do pracy zawodowej (zwłaszcza własnej działalności gospodarczej).

W 2012 roku 7 usamodzielnianym wychowankom przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na łączną kwotę 21.986,14 zł. W każdym przypadku pomoc ta miała na celu poprawienie warunków mieszkaniowych (były to materiały budowlane, meble, niezbędne przedmioty codziennego użytku domowego).

W roku sprawozdawczym zauważono, iż pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek, z większym niż dotychczas zaangażowaniem, starali się na bieżąco realizować własne indywidualne programy usamodzielnienia, szukali u pracowników socjalnych i opiekunów usamodzielnienia wsparcia w postaci doradztwa, chętniej sięgali również po inne formy niematerialnej pomocy instytucjonalnej. Dzięki regularnym kontaktom usamodzielnianych wychowanków z osobami wspomagającymi ich

w dążeniu do uniezależnienia, realizacja planów życiowych odbywała się bez szczególnych zakłóceń, młode osoby na bieżąco rozwiązywały nieprzewidziane trudności i problemy, osiągały mniejsze bądź większe sukcesy. Tylko nieliczne osoby doznały niepowodzeń, lecz czynią dalsze starania mające na celu poprawę ich sytuacji osobistej, szkolnej, mieszkaniowej, zawodowej.

Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione w Siemianowicach Śl. przy ulicy Hutniczej 17/3 funkcjonuje od kwietnia 2011 r. i jest przeznaczone między innymi dla osób opuszczających całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Daje schronienie pełnoletnim osobom usamodzielniającym się, w sytuacji braku możliwości powrotu do domu rodzinnego na czas odpowiedni do uzyskania samodzielnego mieszkania oraz do nabycia umiejętności społecznych. Osoba usamodzielniana może przebywać w mieszkaniu chronionym przez okres niezbędny do usamodzielnienia (maksymalnie do 25 roku życia), a czas trwania jej pobytu przedłuża się co 6 miesięcy.

Warunki ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym to:

- ukończenie 18 roku życia,
- udokumentowane podjęcie starań o uzyskanie samodzielnego mieszkania,
- kontynuowanie nauki lub podjęcie pracy zawodowej,
- realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia.

W mieszkaniu znajdują się 3 pokoje mieszkalne dla 7 usamodzielnianych osób. Koszty utrzymania mieszkania pokrywane są ze środków finansowych powiatu. Wydatki na utrzymanie mieszkania chronionego obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 13. Koszty utrzymania mieszkania chronionego w 2012 roku

Przeznaczenie wydatków	Kwota wydatków
Bieżące utrzymanie – zakup energii elektrycznej, energii gazowej, wody	9.022,00
Zakup materiałów i wyposażenia	1.715,57

Zakup usług remontowych	2.242,72
Zakup usług pozostałych	4.175,67
Oplaty i składki	234,00
Razem	17.389,96

W roku 2012 w mieszkaniu przebywało 6 usamodzielnianych wychowanków w wieku od 19 do 21 lat – 4 wychowanków rodzin zastępczych (4 kobiety), 2 wychowanków placówek (1 kobieta i 1 mężczyzna). 2 wychowanków opuściło już mieszkanie chronione. 1 kobieta otrzymała mieszkanie do remontu (z zasobów gminy) i już w nim zamieszkała. Jeden z wychowanków był zmuszony opuścić mieszkanie chronione, ponieważ został osadzony w zakładzie karnym. Kolejna osoba remontuje obecnie mieszkanie, które otrzymała z zasobów gminy w grudniu 2012 r. i przygotowuje się do opuszczenia mieszkania chronionego. Osoby mieszkające obecnie w mieszkaniu chronionym kontynuują naukę lub pracują. Złożyły wnioski o przydział mieszkań socjalnych.

Nadzór nad przestrzeganiem zasad regulaminu przez osoby zamieszkujące w mieszkaniu chronionym sprawuje opiekun mieszkania. Ponadto opiekun m.in. w miarę potrzeb pomaga w rozwiązywaniu bieżących problemów – zgłasza do MOPS konieczność niezbędnych napraw, sprawdza stan liczników itp. Sporządza on również dokumentację dotyczącą procesu usamodzielnienia wychowanków i udzielenia im świadczeń z tym związanych. W 2012 r. w mieszkaniu wykonano prace remontowe w łazience: wymieniono instalację wodno-kanalizacyjną, położono terakotę oraz wymieniono bojler. Zakupiono również pralkę automatyczną, podgrzewacz wody do kuchni i dokonano naprawy instalacji wodnej.

Osoby przebywające w mieszkaniu chronionym kontynuują naukę lub stawiają pierwsze kroki w pracy zawodowej. Nie posiadają środków na wynajęcie własnego mieszkania. Bez wsparcia rodziny i instytucji byłyby zagrożone wykluczeniem społecznym.

10.4. Prace społecznie użyteczne

Organizatorem oraz koordynatorem prac społecznie użytecznych na terenie Siemianowic Śląskich jest MOPS, który współdziała w tym zakresie z Powiatowym Urzędem Pracy w Siemianowicach Śląskich. Powiatowy Urząd Pracy zrefundował 60 % minimalnej kwoty świadczenia, które przysługuje osobie wykonującej pracę społecznie użyteczną za wykonywanie tej pracy.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. prace społecznie użyteczne realizowane były na terenie miasta Siemianowice Śl. w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Były wykonywane na stanowiskach pomocniczych, m.in. takich jak: malarz, sprzątaczką, pracownik biurowy, pomoc kuchenna, pracownik ogrodowy, pracownik gospodarczy, konserwator, pracownik porządkowy, dozorca, portier, pokojowa, opiekun osób starszych, pomoc opiekuna dzieci, szatniarz.

Prace społecznie użyteczne wykonywane były w dniach roboczych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo na 1 skierowaną osobę bezrobotną. W przypadkach uzasadnionych dopuszczono możliwość wykonywania prac społecznie użytecznych w niedziele, święta oraz inne dni wolne od pracy, z uwzględnieniem 10 godzinnego tygodnia pracy.

W roku 2012 do prac społecznie użytecznych zostało skierowanych 221 korzystających z pomocy społecznej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W ramach tych prac przepracowano 47.975 godzin.

Za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych osoba bezrobotna otrzymała świadczenie w wysokości:

- 7,30 zł w okresie od 01.01.2012 r. do 31.05.2012 r.;
- 7,70 zł w okresie od 01.06.2012 r. do 31.12.2012 r.

Świadczenie to podlega waloryzacji na zasadach określonych w art. 72 ust.6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

W skali 2012 r. na realizację prac społecznie użytecznych zostały przeznaczone środki finansowe w wysokości 361.390,36 zł.

Umieszczona poniżej tabela zawiera dane liczbowe dotyczące realizacji prac społecznie użytecznych.

Tabela nr 14. Prace społecznie użyteczne w 2012 roku

Miesiące	Liczba osób	Ustawowa liczba godzin tygodniowo	Liczba tygodni	Liczba osiedli	Szum godzin do przepracowania		Sawka	Kwota łączna	Kalendarz
					Planow.anych	Przepracow.anych			
I. 2012r.	86	10	4	1	3 200	3 039,00	7,30 zł	22 181,70 zł	13 310,82 zł
II. 2012r.	85	10	4	1	4 000	3 292,00	7,30 zł	24 031,60 zł	14 418,96 zł
III. 2012r.	104	10	4	1	5 000	4 016,50	7,30 zł	29 320,45 zł	17 592,27 zł
IV. 2012r.	122	10	4	1	4 400	4 610,00	7,30 zł	33 873,46 zł	20 324,08 zł
V. 2012r.	123	10	5	1	4 400	5 059,00	7,30 zł	36 930,70 zł	22 158,42 zł
VI. 2012r.	129	10	4	1	4 400	4 735,00	7,70 zł	36 459,50 zł	21 875,70 zł
VII. 2012r.	107	10	4,5	1	4 400	3 948,50	7,70 zł	30 408,45 zł	18 242,07 zł
VIII. 2012r.	103	10	4,5	1	5 000	4 361,50	7,70 zł	33 583,55 zł	20 150,13 zł
IX. 2012r.	112	10	4	1	4 400	3 694,50	7,70 zł	28 447,65 zł	17 068,59 zł
X. 2012r.	108	10	5	1	4 770	4 461,50	7,70 zł	34 353,55 zł	20 612,13 zł
XI. 2012r.	124	10	4	1	4 240	4 433,50	7,70 zł	34 137,95 zł	20 482,77 zł
XII. 2012r.	118	10	2	1	2 120	2 294,00	7,70 zł	17 663,80 zł	10 598,28 zł
SUMMA			49	12	50 330	47 975,00		3 61 390,36	216 834,22 zł

10.5. Wolontariat

W drugim roku swojej działalności wolontariackiej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich kontynuował akcję pomocy na rzecz swoich podopiecznych: dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych. Ośrodek w dalszym ciągu współpracował z Miejską Biblioteką Publiczną w Siemianowicach Śląskich, Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych „Cogito” oraz Zespołem Szkół Technicznych i Ogólnokształcących „Meritum”. Te podmioty udostępniały pomieszczenia dla wolontariuszy i ich podopiecznych. Celem działań było propagowanie idei wolontariatu, kształtowanie pożądanych postaw prospołecznych, rozwijanie empatii, zrozumienia, inspirowanie do aktywnego spędzania czasu, współdziałanie z organizacjami społecznymi. Analiza potrzeb osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jednoznacznie wskazała, iż część z nich nie jest zaspokajana przez instytucje do tego powołane. Trafnym tego przykładem może być niewystarczająca ilość miejsc w świetlicach, domach kultury itp. instytucjach, w których dzieci i młodzież mogłyby spędzać czas na rozszerzaniu swoich zainteresowań i nauce alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Ponadto niedostateczna ilość kadry w tych miejscach powoduje, że nie wszystkie dzieci, które potrzebują pomocy w nauce, zostają nią objęte. Osobą odpowiedzialną za pozyskiwanie wolontariuszy i ich szkolenie jest koordynator wolontariatu. Koordynator, pamiętając o tym, że nie każdy ochotnik jest odpowiedni do każdego rodzaju pracy, przeprowadzał rozmowy rekrutacyjne, w trakcie których określał zasoby, potencjał i umiejętności kandydata oraz oceniał jego motywacje. Na podstawie zebranych informacji spisywał porozumienie z wolontariuszem i wprowadzał go w środowisko. Podsumowując działalność w 2012 r., MOPS może pochwalić się 32 wolontariuszami. Współpraca z większością z nich jest kontynuowana w 2013 roku. Wolontariusze, którzy już drugi rok z rzędu współpracują MOPS, zostali wyróżnieni za szczególne zaangażowanie w pomoc podopiecznym.

Poniższa tabela obrazuje działania w zakresie wolontariatu w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku.

Tabela nr 15. Działania wolontariuszy współpracujących z MOPS w 2012 roku

RODZAJ WSPARCIA	LICZBA WOLONTARIUSZY	LICZBA PRZEPRACOWANYCH GODZIN
Praca na rzecz dzieci- korepetycje	30	960
Pomoc na rzecz osób starszych	3	160
Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych	2	100

Aby pozyskać nowych wolontariuszy i podzielić się swoją działalnością ze społecznością lokalną, MOPS przeprowadził kampanię informacyjno-promocyjną skierowaną do mieszkańców Siemianowic Śląskich. W ramach kampanii zostały wykorzystane następujące instrumenty:

- plakaty, ulotki i broszury;
- publikacje z wykorzystaniem lokalnych mediów i Internetu;
- spotkania informacyjne skierowane do szkół oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- kontakt z parafiami na terenie miasta;
- uczestnictwo w targach wolontariatu w Katowicach.

Projektem, drukiem oraz kolportażem plakatów i ulotek zajmowali się pracownicy MOPS.

10.6. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych należy do MOPS, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Środki finansowe przeznaczone na realizację tych zadań pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Pula tych środków przeznaczona na rehabilitację społeczną i zawodową została podzielona i przyjęta Uchwałą Rady Miasta na poszczególne zadania. Na rehabilitację społeczną przyznano – 1.559.746 zł, na

rehabilitację zawodową – 13.237 zł, a na zadania zlecane – 10.000 zł. Razem – 1.572.983 zł (stan z dnia 31.12.2012 r.).

10.6.1. Rehabilitacja społeczna

Poniższa tabela przedstawia sposób wydatkowania środków finansowych przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2012 na realizację celów związanych z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 16. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – wydatkowanie środków finansowych wg zadań w 2012 roku

Zadania	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Pozostało (w zł)
1. Dofinansowanie kosztów działań WTZ.	904.200 (śr. PFRON: 813.780)	904.200 (śr. PFRON: 813.780)	-
2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.	150.000	149.940	60
3. Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych.	212.763	212.762	1
4. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.	353.203	353.202	1
5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.	20.000	19.989	11

Poniższa tabela przedstawia liczbę zrealizowanych wniosków, z rozróżnieniem na poszczególne zadania.

Tabela nr 17. Rehabilitacja społeczna - realizacja wniosków wg zadań w 2012 r.

Zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków
1. Dofinansowanie kosztów działania WTZ.	1	1
2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.	76	36
3. Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych.	230	183
4. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.	448	344
5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.	4	4
Razem	759	568

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

W 2012 r. w MOPS złożono 448 wniosków o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Zrealizowano 344 wnioski. Razem z opiekunami, którzy również otrzymali dofinansowanie ze środków PFRON, w dofinansowanych turnusach rehabilitacyjnych w roku 2012 wzięło udział łącznie 469 osób. Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego w pierwszej kolejności otrzymywały osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, następnie osoby niepełnosprawne będące uczestnikami projektu pn. „UWIERZ W

SIEBIE", kolejno wszystkie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz większość osób z umiarkowanym stopniem.

Kwota przeznaczona na realizację tego zadania wynosiła 353.203 zł i została rozdysponowana niemal w całości (nie wykorzystano 1 zł).

Tabela nr 18. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych w 2012 roku

Sposób rozpatrzenia wniosków	Środki przyznane (w zł)	Środki wykorzystane (w zł)
Osoby, które skorzystały z dofinansowania: 344 osoby niepełnosprawne oraz 125 opiekunów	353.203	353.202
51 osób, które otrzymały odmowę ze względu na brak środków finansowych	x	x
53 osoby, które wycofały wniosek lub zrezygnowały z przyznanego dofinansowania	x	x

Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie w ramach ww zadania ubiegało się 230 osób. Zaplanowana kwota dofinansowań wyniosła 212.763 zł, z czego wydatkowano 212.762 zł. Nie wydano 1 zł.

Dofinansowanie w przeważającej większości dotyczyło zakupu: aparatów słuchowych, pieluchomajtek, protez, zestawów infuzyjnych, butów ortopedycznych, wózków inwalidzkich, balkoników, aparatów korekcyjnych, kul, pionizatorów, specjalistycznych fotelików dziecięcych.

Tabela nr 19. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w 2012 roku

Liczba złożonych wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Stopień niepełnosprawności wnioskodawców, których wnioski zrealizowano			Środki przyznane (w zł)	Środki wykorzystane (w zł)
		Lekki	Umiarkowany	Znaczny		
230	183	29	64	90	212.763	212.762

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych technicznych i lokalowych warunków realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

W 2012 r. o dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych ubiegały się 4 osoby prawne, które złożyły 4 wnioski. Wszystkie one uzyskały dofinansowanie - na łączną kwotę 20.000 zł. Wydatkowana kwota wyniosła 19.989 zł. Z tych pieniędzy skorzystało 261 osób niepełnosprawnych, będących członkami stowarzyszeń ujętych w tabeli poniżej.

Tabela nr 20. Dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych w 2012 roku

Nazwa stowarzyszenia	Liczba złożonych wniosków	Wysokość przyznanego dofinansowania
Siemianowickie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca”	1	5.000 zł

Polski Związek Niewidomych. Koło w Siemianowicach Śl.	1	5.000 zł
Siemianowickie Stowarzyszenie Amazonek „Razem”	1	5.000 zł
Slaskie Stowarzyszenie Kulturalne Osób Niepełnosprawnych	1	5.000 zł
SUMA	4	20.000 zł

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

W roku 2012 zostało złożonych 76 wniosków dotyczących likwidacji w/w barier. Zrealizowanych zostało 36 wniosków:

- 16 wniosków dotyczących barier architektonicznych.
- 17 wniosków dotyczących barier w komunikowaniu się.
- 3 wnioski dotyczące barier technicznych.

Najczęściej przyznawano dofinansowanie do: przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, zakupu sprzętu komputerowego, łóżek rehabilitacyjnych, podnośnika wannowego, schodolazu, radia, specjalistycznego telefonu.

Kwota przeznaczona na realizację tego zadania wyniosła 150.000 zł. Wykorzystano 149.940 zł. Poniższa tabela przedstawia wydatkowanie środków w tym zakresie.

Tabela nr 21. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2012 roku

Rodzaj bariery	Zrealizowane wnioski	Wydatkowana kwota
Bariery architektoniczne	16	114.607 zł
Bariery w komunikowaniu się	17	16.503 zł
Bariery techniczne	3	18.830 zł
Suma	36	149.940 zł

Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej są wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej działających przy Siemianowickim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca” w Siemianowicach Śląskich, wynosi 55.

W 2012 r. kwota dofinansowania wyniosła 904.200 zł. Środki zostały wykorzystane w całości. Zgodnie z art. 10 b i art. 68 e Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, 90 % (813.780 zł) kosztów działalności WTZ pokryły środki PFRON, a 10 % (90.420 zł) środki powiatu. Wydatkowanie środków finansowych na poszczególne rodzaje kosztów przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela nr 22. Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na działalność WTZ w 2012 roku

Lp.	Rodzaj kosztów	Wydatki w złotych
1.	Wynagrodzenie pracowników Warsztatu	626.418,81
2.	Składki na ubezpieczenie społeczne	111.422,78
3.	Świadczenia urlopowe	19.417,26
4.	Materiały	16.590,44
5.	Energia	37.328,75
6.	Usługi obce	28.138,42
7.	Eksploatacja samochodu	26.978,92
8.	Szkolenia	1.099,00
9.	Ubezpieczenie uczestników i mienia	1.990,45
10.	Wycieczki	2.026,91
11.	Materiały do terapii w tym Pracownia Gospodarstwa Domowego	25.393,09
12.	Trening ekonomiczny	6.286,60
13.	Doposażenie	1.108,57
	RAZEM	904.200,00

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, w kwietniu 2012 r. MOPS przeprowadził kontrolę z działalności za rok 2011 r. siemianowickich warsztatów terapii zajęciowej.

Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest zobowiązany do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie którego działa warsztat. W związku z powyższym, w roku 2012 miasto Siemianowice Śląskie podpisało porozumienia z Katowicami i Chorzowem w w/w sprawie.

10.6.2. Rehabilitacja zawodowa

MOPS realizuje zadania związane z rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych. Wykorzystanie środków na te zadania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 23. Rehabilitacja zawodowa – wydatkowanie środków finansowych wg zadań w 2012 roku

Zadania	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Pozostało (w zł)
1. Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.	1.049	1.049	0
2. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.	12.188	12.187	1

Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych

Zadanie jest realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich. Plan zakładał wykorzystanie 1.049 zł. Wykorzystana została cała kwota. Z dofinansowania skorzystała 1 osoba.

Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu

Również to zadanie jest realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich. Plan zakładał wykorzystanie 12.188 zł. Wykorzystano 12.187 zł. Z tego rodzaju

dofinansowania skorzystało w ubiegłym roku 8 osób. Osoby te wykonywały obowiązki pracownika, zdobywając doświadczenie zawodowe w miejscu pracy, bez nawiązania z pracodawcą stosunku pracy. Ich wynagrodzeniem było stypendium finansowane w ramach w/w zadania.

Na pozostałe zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, nie złożono żadnego wniosku. Do zadań tych należą: przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytów bankowych, zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy, zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Zadania zlecane

Dyrektor MOPS w roku 2012 ogłosił konkurs ofert na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zleczonych fundacjom i organizacjom pozarządowym, finansowanych ze środków PFRON. Na ten cel zabezpieczono kwotę w wysokości 10.000 zł.

Została złożona jedna oferta, przygotowana przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Siemianowice Śląskie, która komisyjnie została zaakceptowana. Uwzględniając wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania, przedstawioną kalkulację kosztów oraz możliwości realizacji zadania przez organizację, przyznano środki finansowe w wysokości 9.690,91 zł. Organizacja na zasadzie zadania publicznego przeprowadziła działania na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez realizację grupowych i indywidualnych zajęć.

W roku 2012 Dyrektor MOPS, wzorem roku 2011, powołał komisję, która zajmowała się opiniowaniem złożonych wniosków, a następnie przedstawianiem opinii i propozycji Dyrektorowi Ośrodka. W skład komisji powoływani byli m. in.: pracownicy MOPS, pracownicy Urzędu Miasta, radni.

10.7. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze realizujące działania w związku z występowaniem przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie w sprawie Procedury Niebieska Karta z dnia 13 września 2011 roku zobowiązują instytucje pomocy społecznej i inne podmioty ujęte w w/w Ustawie do aktywnej współpracy w zakresie rozwiązywania problemu występowania przemocy w rodzinie. W zakresie udzielania kompleksowej pomocy osobom uwiłkanym w przemoc, w 2012 roku pracownicy socjalni MOPS współpracowali z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, przedszkoli, szkół oraz placówek ochrony zdrowia. Poza tym pracownicy socjalni brali udział w posiedzeniach grup roboczych, w trakcie których opracowywano plany pomocy dla poszczególnych rodzin. W dalszym etapie praca z rodziną prowadzona była za pomocą monitoringu środowiska rodzinnego, który realizowali pracownicy socjalni i policjanci będący dzielnicowymi, a w razie konieczności również kuratorzy sądowi.

W 2012 r. przeprowadzono 2 szkolenia wewnętrzne dla personelu MOPS: pracowników socjalnych i kadry kierowniczej Działów Pomocy Środowiskowej, Działu Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym oraz Działu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną.

W związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie pracownicy socjalni wszczęli procedurę Niebieskiej Karty w 21 przypadkach. Ze strony placówek oświatowo-wychowawczych wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 5 Niebieskich Kart, a funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji przyjęli 50 zgłoszeń w ramach procedury Niebieska Karta. Łączna liczba przypadków podejrzenia występowania przemocy w rodzinie w roku 2012 wyniosła 76. Należy nadmienić, że w 2012 roku realizowane były również czynności w zakresie 22 procedur uruchomionych po wejściu w życie wskazanego wyżej rozporządzenia, a kontynuowanych z uwagi na konieczność dalszego monitorowania środowisk rodzinnych.

W podanym okresie sprawozdawczym odbyło się 11 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 130 posiedzeń grup roboczych, w których brali udział pracownicy socjalni i psycholog MOPS, psychologowie z Ośrodka Interwencji Kryzysowej, dzielnicowi, pedagodzy z miejscowych szkół. Każda z grup była prowadzona przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, koordynującego w MOPS sprawy związane z występowaniem przemocy w rodzinie.

Ze względu na konieczność zapewnienia osobom poszkodowanym odpowiedniej pomocy, zatrudniony w Ośrodku psycholog obejmował wsparciem psychologicznym osoby dorosłe

i dzieci, prowadził również niezbędną pracę w środowisku zamieszkania tych osób. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał stosownego poradnictwa psychologicznego w zakresie pomocy dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie. OIK realizuje na terenie Siemianowic Śląskich program korekcyjno – edukacyjny skierowany do tej grupy osób.

Ponadto Ośrodek oferował osobom pokrzywdzonym poradnictwo prawne, zawodowe i socjalne. Ponieważ w części rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty diagnozowano jednocześnie kilka problemów powodujących zaburzenia funkcjonowania rodziny i wykluczenie społeczne, po opracowaniu odpowiedniej diagnozy środowiskowej pracownicy MOPS podejmowali decyzje o przydzieleniu wsparcia asystentów rodziny.

Specyfika zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Siemianowic Śl. wskazuje na to, iż problem ten nie dotyczy tylko osób korzystających z pomocy finansowej Ośrodka. Obejmuje również rodziny, w których dorośli to osoby aktywne zawodowo, a ponadto pojawia się w rodzinach, gdzie uwikłani w przemoc są ludzie w wieku poprodukcyjnym, w tym pobierający świadczenia z zabezpieczenia społecznego (emeryturę lub rentę). Procedurę Niebieskiej Karty wszczynano również w sytuacjach, gdy osobami poszkodowanymi byli ludzie niepełnosprawni.

W 2012 roku w 3 przypadkach z inicjatywy MOPS zgłoszono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z występowaniem przemocy w rodzinie.

10.8. Kontrola wewnętrzna

Zasadniczym celem działalności kontrolnej jest wykrywanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostki w każdym obszarze jej działania, podniesienie sprawności działania jednostki, poprzez eliminację w przyszłej pracy ujawnionych uchybień, ujawnienie przyczyn i źródeł ich powstawania.

W roku 2012 w MOPS zostały wykonane następujące wewnętrzne kontrole problemowe.

Tabela nr 24. Wykaz kontrolowanych komórek i zakres kontroli przeprowadzonej w 2012 roku

Lp.	Nazwa komórki kontrolowanej	Rodzaj przeprowadzonej kontroli	Zakres kontroli	Nr protokołu	Wyniki kontroli
1.	Dział Pomocy Środowiskowej Nr 1 i 2.	Problemowa.	Poprawność realizacji zadania dotyczącego	KW.0812-1/12r.	Stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia oraz wydano zalecenia

	Dział Zasiłków i Pomocy Instytucjonalnej.		przyznawania i wypłacania zasiłków celowych w 2011 r.		pokontrolne.
2.	Dział Pomocy Środowiskowej Nr 1 i 2. Dział Świadczeń	Problemowa.	Wykorzysta nie dotacji celowej przyznanej na realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	KW.0812-2/12r.	Stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia oraz wydano zalecenia pokontrolne.
3.	Zespół Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Dział Finansowo - Księgowy.	Problemowa.	Prawidłowość realizacji zadania dotyczącego wykorzystania środków PFRON w 2011 r.	KW.0812-3/12r.	Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień. Nie wydano zaleceń.

10.9. Ważne przedsięwzięcia i działania zapewniające prawidłowe funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich

Zapewnienie prawidłowego stanu technicznego, zakup usług konserwacji

W związku z pełnieniem obowiązków zarządcy 3 obiektów budowlanych, w 2012 r. MOPS zlecał przeglądy techniczne wymagane przepisami prawa budowlanego.

8 maja 2012 r. nieruchomość przy ul. Sobieskiego 21 w Siemianowicach Śl. została przekazana w dzierżawę na rzecz Koła Siemianowickiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta z przeznaczeniem na prowadzenie placówki opiekuńczej - ośrodka wsparcia i schronienia dla doświadczających przemocy matek z dziećmi.

Realizacja zakupów i dostaw

W 2012 roku dokonano zakupów zwiększających standardy i wydajność pracy:

- zakupiono materiały biurowe i sprzęt, w tym wysokiej klasy aparat fotograficzny;
- zakupiono i zamontowano w serwerowni klimatyzację.

Roboty budowlane

Stan techniczny budynków stawia przed zarządcą wiele wyzwań inwestycyjnych, które MOPS stara się realizować w miarę możliwości i swojego potencjału finansowego. W 2012 r. Ośrodek podjął się naprawy dachu, podjazdu i ocieplenia budynku Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci przy ul. Śniadeckiego 13 w Siemianowicach Śl.

Tabela nr 25. Prace remontowe dotyczące nieruchomości przy ul. Śniadeckiego 13 w 2012 roku

Przedmiot prac remontowych	Wydatek	Termin realizacji
Ocieplenie budynku oraz inne roboty budowlane.	115.157,61 zł	22.10 - 20.12.2012 r.

Remonty realizowane własnymi zasobami

Systemem gospodarczym w MOPS pomalowano kilka pomieszczeń, zagospodarowano teren przed ogrodzeniem.

Swój udział w tych działaniach mieli pracownicy Ośrodka, jak również osoby zatrudnione w ramach robót publicznych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy i osoby bezrobotne realizujące prace społecznie użyteczne.

10.10. Potrzeby

Pomimo tego, że niektóre sygnalizowane wcześniej przez MOPS potrzeby zostały zaspokojone, wciąż jest dużo do zrobienia. W lokalnej infrastrukturze społecznej jest sporo luk do wypełnienia. Najważniejsze potrzeby to:

- zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych;
- mieszkanie chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych intelektualnie;
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- prowadzenie superwizji oraz cyklicznych szkoleń dla zespołu pracowników Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci;
- modernizacja placu zabaw Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci.

II. WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI

Wypełniając zadania do jakich został powołany, czyli udzielając pomocy wszystkim potrzebującym. MOPS współpracuje z szeregiem organizacji i instytucji. W roku 2012 ta współpraca dotyczyła podmiotów wymienionych poniżej.

1) Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śl. Współpraca opierała się głównie na kontaktach pomiędzy pośrednikami pracy PUP i pracownikami socjalnymi MOPS, którzy obsługują ten sam rejon Siemianowic Śląskich. Przede wszystkim należy wspomnieć o powstaniu Programu Zindywidualizowanego Wsparcia (PZW), którego celem było zwiększenie efektywności i skuteczności działań obu instytucji na rzecz wspólnego klienta, w celu zapewnienia mu kompleksowej pomocy adekwatnej do jego potrzeb i możliwości. PZW powstał na bazie wspólnych doświadczeń MOPS i PUP. Na potrzeby PZW, w celu umożliwienia sprawnej i odpowiednio częstej wymiany informacji pomiędzy obiema instytucjami, został stworzony program komputerowy „Jowisz”, który był testowany w Ośrodku oraz PUP od kwietnia do listopada 2012 roku. W ramach współpracy do tego programu były wprowadzane dane wspólnego klienta (pracownik MOPS wykorzystywał kontrakt socjalny a pracownik PUP indywidualny plan pomocy), co dawało skompensowany zasób informacji o danej osobie. Powyższe dane stanowiły podstawę do opracowania dla każdego z uczestników PZW kompleksowego wsparcia, mającego na celu integrację społeczną oraz aktywizację zawodową. Uczestnicy mieli możliwość skorzystania ze wsparcia doradcy zawodowego i pracownika socjalnego oraz podjęcia różnego rodzaju aktywności zawodowej, w tym:

- szkolenia z umiejętności aktywnego poszukiwania pracy,
- prac społecznie użytecznych,
- stazu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- robót publicznych,
- zatrudnienia niesubsydiowanego,
- zatrudnienia w ramach doposażenia stanowiska pracy.

W programie wzięły udział 62 osoby, w tym: 42 kobiety i 20 mężczyzn. Można powiedzieć, że Program Indywidualizowanego Wsparcia stanowi wzór współpracy pomiędzy obiema instytucjami na rzecz wspólnych klientów.

W ramach współpracy z PUP, pracownicy socjalni kierowali osoby korzystające z pomocy Ośrodka do udziału w projektach realizowanych przez PUP.

2) Śląskie Stowarzyszenie Charytatywne „Przystań”, które zgodnie z zawartą umową przygotowywało gorący posiłek dla klientów Ośrodka wymagających pomocy w zakresie dożywiania oraz uczestniczyło w unijnym programie PEAD, dzięki czemu podopieczni MOPS mogli otrzymać pomoc w postaci produktów żywnościowych.

Gorące posiłki dla podopiecznych były także wydawane w Barze Uniwersalnym „U Karlika”.

3) Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Siemianowice Śląskie. MOPS przekazał Kołu w dzierżawę nieruchomości przy ul. Sobieskiego 21 w Siemianowicach Śl. oraz pomagał w pracach zmierzających do utworzenia tam ośrodka wsparcia i schronienia dla doświadczających przemocy matek z dziećmi. Ponadto wspierał Koło w jego projekcie dla osób starszych i niepełnosprawnych, który był realizowany w okresie od września do grudnia 2012 r. – pomoc polegała przede wszystkim na nieodpłatnym udostępnieniu budynku „Harcówki”.

4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udzielał m.in. schronienia oraz pomocy prawnej i psychologicznej potrzebującym wsparcia osobom w sytuacji kryzysowej.

5) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na potrzeby której pracownicy socjalni przeprowadzili 277 wywiadów w rodzinach osób uzależnionych od alkoholu.

6) Urząd Miasta – współpraca w ramach zadań realizowanych przez MOPS.

Ponadto, jak co roku, w roku 2012 Ośrodek współpracował ze szkołami (głównie pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących najmłodszych), Śląskim Stowarzyszeniem Pomocy Ofiarom Przestępstw, Stowarzyszeniem „Imperium Słońca”, z Siemianowickim Stowarzyszeniem Abstynentów „Wzajemna Pomoc”, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, a także Kościołem Katolickim, policją, sądami, prokuraturą, Strażą Miejską oraz jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.

SPIS TABEL

- Tabela nr 1.* Struktura zatrudnienia pracowników w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich na koniec 2012 r. • strona 6
- Tabela nr 2.* Wykształcenie kadry pracowniczj zatrudnionej w ramach etatów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2012 r. ogółem. • strona 6
- Tabela nr 3.* Budżet MOPS z uwzględnieniem źródła finansowania zadań gminy i powiatu w 2012 r. • strona 9
- Tabela nr 4.* Powody przyznania pomocy MOPS w 2012 roku. • strona 40
- Tabela nr 5.* Typy rodzin objetych pomocą społeczną w 2012 roku. • strona 42
- Tabela nr 6.* Rodziny zastępcze w 2012 roku, według liczby przyjętych dzieci. • strona 66
- Tabela nr 7.* Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. • strona 68
- Tabela nr 8.* Rodzaje sieroctwa wśród dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2012 r. • strona 70
- Tabela nr 9.* Liczba rodzin zastępczych objetych opieką koordynatora w 2012 roku. • strona 71
- Tabela nr 10.* Liczba dzieci w rodzinach zastępczych objetych opieką koordynatora w 2012 roku. • strona 71
- Tabela nr 11.* Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2012 r. • strona 76
- Tabela nr 12.* Rodzaje szkół, w których osoby usamodzielniające się kontynuowały naukę w 2012 r. • strona 79
- Tabela nr 13.* Koszty utrzymania mieszkania chronionego w 2012 roku. • strona 82
- Tabela nr 14.* Prace społecznie użyteczne w 2012 roku. • strona 85
- Tabela nr 15.* Działania wolontariuszy • strona 87

współpracujących z MOPS w 2012 roku.

Tabela nr 16. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – wydatkowanie środków finansowych wg zadań w 2012 roku. • strona 88

Tabela nr 17. Rehabilitacja społeczna – realizacja wniosków wg zadań w 2012 r. • strona 89

Tabela nr 18. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych w 2012 roku. • strona 90

Tabela nr 19. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w 2012 roku. • strona 91

Tabela nr 20. Dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych w 2012 roku. • strona 91

Tabela nr 21. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2012 roku. • strona 92

Tabela nr 22. Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na działalność WTZ w 2012 roku. • strona 93

Tabela nr 23. Rehabilitacja zawodowa – wydatkowanie środków finansowych wg zadań w 2012 roku. • strona 94

Tabela nr 24. Wykaz kontrolowanych komórek i zakres kontroli przeprowadzonej w 2012 roku. • strona 97

Tabela nr 25. Prace remontowe dotyczące nieruchomości przy ul. Śniadeckiego 13 w 2012 roku. • strona 99

SPIS WYKRESÓW

- Wykres nr 1.* Struktura pracowników MOPS pod względem poziomu wykształcenia w 2012 r. (w %). • strona 7
- Wykres nr 2.* Struktura budżetu MOPS wg źródła finansowania zrealizowanych wydatków w 2012 r. • strona 10
- Wykres nr 3.* Struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa w 2012 r. • strona 14
- Wykres nr 4.* Struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych otrzymanych z budżetu gminy w 2012 r. • strona 17
- Wykres nr 5.* Podział środków finansowych wydanych na realizację zadań własnych powiatu w 2012 roku. • strona 19
- Wykres nr 6.* Osoby oczekujące na dom pomocy społecznej i umieszczone w nim w 2012 r., według typów domów. • strona 21
- Wykres nr 7.* Powody przyznania pomocy MOPS w 2012 roku. • strona 41
- Wykres nr 8.* Liczebność gospodarstw domowych objętych pomocą MOPS w 2012 r. • strona 43
- Wykres nr 9.* Liczba rodzin z dziećmi, w tym rodzin niepełnych, objętych pomocą MOPS w 2012 r. • strona 43
- Wykres nr 10.* Struktura rodzin zastępczych wg rodzaju w 2012 r. • strona 65
- Wykres nr 11.* Dzieci umieszczone w różnych typach rodzin zastępczych, w odniesieniu do liczby ogółem w 2012 r. • strona 67
- Wykres nr 12.* Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w różnych typach rodzin zastępczych w 2012 roku. • strona 69

Wykres nr 13. Przyczyny opuszczenia placówek • strona 73
opiekuńczo-wychowawczych przez wychowanków w
2012 roku.

Wykres nr 14. Liczba dzieci umieszczonych w • strona 73
placówkach w latach 2010 – 2012.

